

**Budapest Főváros X. kerület
Kőbányai Önkormányzat
Alpolgármestere**

**Előterjesztés
a Kerületfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság részére**

**a Budapest X. kerület, Népliget és környéke: Könyves Kálmán körút, Kőbányai út,
vasútvonal és Üllői út által határolt terület kerületi építési szabályzata módosításának
programjavaslatáról**

I. Tartalmi összefoglaló

A Kőbányai út mentén lévő volt MÁV Északi Járműjavító területén gyors ütemben halad a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum (a továbbiakban: Múzeum) beruházásának előkészítése a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum elhelyezése érdekében szükséges intézkedésekről szóló 2011/2017. (XII. 22.) Korm. határozatban foglaltaknak megfelelően.

A Kormány a kiemelt budapesti közösségi fejlesztések keretében az egykori Józsefvárosi pályaudvar és az egykori MÁV Északi Járműjavító területén megvalósítandó közcélú beruházások közlekedési kiszolgálásának egyes elemeiről szóló 1359/2019. (VI. 19.) Korm. határozatával (a továbbiakban: Korm. határozat) egyetértett a budapesti Kőbányai út mentén megvalósítandó kulturális, sport- és szabadidős célú létesítmények egységes szemléletben történő fejlesztésével és közlekedési kiszolgálásának javításával, ennek érdekében pedig a Népliget, a Józsefvárosi pályaudvar és az Északi Járműjavító területén megvalósítandó fejlesztések funkcionális szempontból összehangolt előkészítésének fontosságával.

Ennek részeként szükséges a Népliget és az Északi Járműjavító fejlesztési területe közötti színvonalas gyalogos és kerékpáros közterületi kapcsolat megteremtése figyelemmel a Korm. határozat 1. pont ac) alpontjára.

A közterület kialakítása a Budapest X. kerület, Népliget és környéke: Könyves Kálmán körút, Kőbányai út, vasútvonal és Üllői út által határolt terület kerületi építési szabályzatáról szóló 9/2019. (III. 22.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: KÉSZ) módosítása révén történhet meg.

A módosítás szerint a Kőbányai út déli oldalán létrejövő közterületen fasorokkal szegélyezett gyalogos sétány kapcsolná össze a Kőbányai utat és a Népligetet. Az átkelést a Kőbányai úton a villamosmegállót is felfűző, új gyalogos átkelőn lehet biztosítani.

II. Hatásvizsgálat

A városi közpark északnyugati kaputérségébe vezető sétálynak köszönhetően javítható a Népliget és az Északi Járműjavító területén megvalósított, illetve tervezett fejlesztések, mindenképp a Múzeum közötti gyalogos kapcsolat. A sétány menti fasorok és zöldfelületek kiterjesztik a park zöldfelületét a Kőbányai útig, egyúttal lehetővé teszik a városi park biztonságos és kellemes megközelítését. A park északnyugati kaputérsége a sétányon keresztül is elérhetővé válik, fogadófelületei, funkciói ennek megfelelően alakíthatók ki.

III. A végrehajtás feltételei

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletben (a továbbiakban: Trk.) foglaltaknak megfelelően a KÉSZ módosításának a véleményezési eljárás lefolytatását követően jogszabályi akadálya nincsen.

A KÉSZ szakmai egyeztetése a Trk. 32. § (6) bekezdése szerinti tárgyalásos eljárási rend szabályai szerint történik a kerületi partnerségi egyeztetés mellett, mivel az a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló törvény hatálya alá tartozó ügy tárgyát képező építési beruházás megvalósítása miatt indokolt.

A programjavaslat elfogadását követően kezdeményezhető a terv közigazgatási egyeztetési eljárása a Trk. VI. fejezete szerint.

IV. Döntési javaslat

Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testületének Kerületfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottsága meghozza az előterjesztés 1. mellékletében foglalt határozatot.

Budapest, 2019. szeptember „27.”

Radványi Gábor

Törvényességi szempontból ellenjegyzem:

Dr. Szabó Krisztián
jegyző

**Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testülete
Kerületfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottságának**

.../2019. (... ..) határozata

**a Budapest X. kerület, Népliget és környéke: Könyves Kálmán körút, Kőbányai út,
vasútvonal és Üllői út által határolt terület kerületi építési szabályzata módosításának
programjavaslatáról**

Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testületének Kerületfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottsága a Budapest X. kerület, Népliget és környéke: Könyves Kálmán körút, Kőbányai út, vasútvonal és Üllői út által határolt terület kerületi építési szabályzata módosításának programjavaslatát az 1. melléklet szerinti tartalommal elfogadja, és továbbtervezésre alkalmasnak tartja.

Határidő: azonnal
Feladatkörében érintett: a Főépítészeti Osztály vezetője

BUDAPEST X. KERÜLET

Népliget és környéke:

Könyves Kálmán körút – Kőbányai út – vasútvonal – Üllői út
által határol területre vonatkozó

Kerületi Építési Szabályzat (KÉSZ) módosítása

Megalapozó munkarész

Budapest Főváros Városépítési Tervező Kft.

1061. Budapest, Andrássy út 10.

Tel: 3175-318, Fax: 3173-296

Budapest, 2019. szeptember

**Budapest X. kerület Népliget és környéke:
Könyves Kálmán körút – Kőbányai út – vasútvonal – Üllői út
által határol területre vonatkozó Kerületi Építési Szabályzat (KÉSZ)**

MEGBÍZÓ: BUDAPEST FŐVÁROS ÖNKORMÁNYZATA

Városrendezés, építészet:

Albrecht Ute
TT/1 01-5117

András István
TT/1É 01-0525

Somogyi Judit
TT/1 13-0327

Horváth Ábel

Közlekedés:

Pető Zoltán
Tkö 01-2321

Becsák Péter
Tkö 01-10856

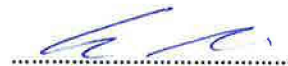

Közművek:

Vízellátás-csatornázás:

Szabó Krisztián
TV 01-16166

Energiaellátás:

Orosz István
TE, TH 05-1585

Zöldfelület:

Zétényi Dávid
TK 01-5307

Szőke Balázs

Ügyvezető:

Albrecht Ute

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETŐ	1
1. HELYZETFELTÁRÓ ÉS HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ	3
1.1. Kiemelő rendelet pontos megnevezése	3
1.2. A Területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata	4
1.2.1. Hatályos Országos Területrendezési Terv – OTrT	4
1.2.2. Budapesti Agglomeráció Területrendezési Terv – BATrT	7
1.3. Hatályos fejlesztési döntések a Népligetről	10
1.4. A hatályban lévő településrendezési eszközök vizsgálati elemzése	16
1.4.1. Hatályos fővárosi településrendezési eszközök vonatkozásai	16
1.4.2. Hatályos kerületi településrendezési eszközök vonatkozásai	26
1.5. A táji természeti és a zöldfelületi adottságok vizsgálata	30
1.5.1. Természeti adottságok, táji, természeti értékek	30
1.5.2. Kerttörténet	31
1.5.3. A Népliget Budapest zöldfelületi rendszerében	36
1.5.4. Zöldfelületi intenzitás és zöldfelületi arány	37
1.5.5. A zöldfelületi rendszer elemei	40
1.5.6. A park megítélése, a parkhasználat értékelése	45
1.6. Az épített környezet vizsgálata	48
1.6.1. A telekstruktúra és tulajdon vizsgálat	49
1.6.2. Az építmények vizsgálata	50
1.6.3. Az épített környezet értékei	57
1.7. Közlekedés vizsgálata	60
1.7.1. Hálózatok és hálózati kapcsolatok	60
1.7.2. Közúti közlekedés	60
1.7.3. Vasúti közlekedés	61
1.7.4. Közösségi közlekedés	61
1.7.5. Gyalogos és kerékpáros közlekedés	61
1.7.6. Parkolás	62
1.8. Közművek vizsgálata	63
1.8.1. Víziközművek	63
1.8.2. Energiaközművek	64
1.8.3. Elektronikus hírközlés	64
1.9. Környezetvédelem és településüzemeltetés	66
1.9.1. Föld- és víztani viszonyok	66
1.9.2. Levegőminőség	67
1.9.3. Zaj- és rezgésterhelés	69
1.9.4. Hulladékgazdálkodás, köztisztaság	70
1.10. Katasztrófavédelem	71
1.11. Városi klíma	72
2. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ	74
2.1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis	74
2.2. Érték- és problématérkép	77
2.2.1. Értéktérkép	77
2.2.2. Problématérkép	77

Bevezető

A Népliget a főváros legnagyobb és talán legnehezebb sorsú közparkja ma nagyon leromlott állapotú, zöldterületének megújítása városi szinten is különösen nagy jelentőséggel bír, ennek ellenére a terület rendezése évek óta várat magára.

A Népliget tervezett átfogó rekonstrukcióját megalapozó, a Könyves Kálmán körút – Kőbányai út – vasút – Üllői út által határolt területre vonatkozó Kerületi építési szabályzat (a továbbiakban: KÉSZ) elkészítése a közelmúltban megszületett, a terület fejlesztésére vonatkozó kormányzati döntések alapján került ismét napirendre, elősegítve azt, hogy a Népliget városszerkezeti helyzetéhez méltó megújítása mielőbbi megvalósuljon.

Az egyes kiemelt budapesti beruházásokért felelős kormánybiztos kinevezéséről és feladatairól szóló 1359/2014. (VI. 30.) Korm. határozat a **Népliget fejlesztési tervének elkészítését és a Népliget fejlesztési programjának megvalósítását** határozza meg a kormánybiztos feladatai között. E határozat helyébe 2016. július 1-vel az egyes kiemelt budapesti beruházásokért felelős kormánybiztos kinevezéséről és feladatairól szóló 1329/2016. (VII. 1.) Korm. határozat került, amelynek 2. pont g) alpontja rendelkezik ugyan ezekről a feladatokról.

A Kormány 130/2017. (VI.8.) Korm. rendeletében döntött a Népliget rekreációs és sportolásra hasznosított területeinek rekonstrukciójával összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról és az eljáró hatóságok kijelöléséről. E kormányzati döntések indokoltá tették a Népliget területére hatályos településrendezési eszközök felülvizsgálatát, módosítását. A nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánítás okán a tervezett fejlesztések megvalósítását megalapozó településrendezési eszközök véleményezési, egyeztetési eljárása a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 42. §-a alapján tárgyalásos eljárás szerint történik.

Jelen KÉSZ tervezése a BFVT Kft. 2016-ban a területre készített tanulmánytervében kidolgozott programelemeinek, valamint a sportterületek fejlesztésére jelenleg párhuzamosan készülő műszaki tervek figyelembevételével került sor.

A tervezési területre hatályos településrendezési eszközök

A tervezési feladat elkészítése során figyelembe kell venni Budapest főváros rendezési szabályzatról szóló, többször módosított 5/2015. (II. 16.) Főv. Kgy. rendeletet (a továbbiakban: FRSZ) és a hatályos Fővárosi településszerkezeti tervet (a továbbiakban: TSZT). A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Trk.) 20. § (1) bekezdése alapján a kerületi építési szabályzatoknak a fővárosi településrendezési eszközökkel összhangban kell készülniük.

A Népliget területére (Budapest X. Népliget és környéke; a Hungária körút – Üllői út – Ceglédi út – Bihari út - Horog utca – Kőbányai út által határolt terület) Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat többször módosított 45/2001. (X.30.) számú rendeletével elfogadott Kerületi Építési Szabályzat (a továbbiakban: KVSZ) és Szabályozási terv (a továbbiakban: KSZT) van hatályban. A Trk. 46. § (3) bekezdésének b) pontja alapján a hatályos településrendezési eszközök módosítására is van lehetőség, azonban az időközben végbement jogszabályi változások, valamint a megváltozott fejlesztési szándékok miatt a hatályos KVSZ és KSZT jelentős mértékű módosítására lenne szükség. E körülmények figyelembe vételével a Fővárosi Önkormányzat és Budapest Főváros X. kerület Kőbánya

Önkormányzata között a Népliget területére vonatkozóan az új jogszabályi környezetnek megfelelő új KÉSZ elkészítésére együttműködési megállapodás jött létre, amely szerint a Fővárosi Önkormányzat vállalta annak finanszírozását és a tervezési feladattal Budapest Főváros Városépítési Tervező Kft-t bízta meg. A KÉSZ készítésének és egyeztetésének eljárását a Tkr. 32. § (6) bekezdésében foglaltaknak megfelelően Budapest Főváros X. kerület Kőbánya Önkormányzata folytatja le. A Népliget területére vonatkozó KÉSZ elkészítésére vonatkozó megállapodás mindkét fél részéről történő aláírására 2017. augusztus 24-én került sor.

Tervezési feladat

A Budapest Főváros X. kerület, Könyves Kálmán krt. – Kőbányai út – vasútvonal – Üllői út által határolt területre vonatkozó KÉSZ általános célja, hogy a magasabb szintű tervekkel összhangban állapítsa meg a helyi építési követelményeket, jogokat és kötelezettségeket, a táj, az épített és a természeti környezet, valamint a környezeti elemek védelmével kapcsolatos területhasználati szabályokat, továbbá az egyes területek felhasználásával, az azokon való építés rendjével és intenzitásával kapcsolatos előírásokat.

A KÉSZ közvetlen célja létrehozni a hatályos kormányhatározatban meghatározott Népliget megújítás és fejlesztés megvalósításának szabályozási kereteit, amely biztosítja úgy a tervezett sportinfrastruktúra fejlesztés megvalósításának, mint a városi park megújításának építészeti kereteit. A területen jelenleg is működő ifjúsági sport- és utánpótlás-nevelés célú tevékenységet végző egyesületi sporttelepek fejlesztésének módját Létesítményfejlesztési Program rögzíti, ugyanakkor a létesítményfejlesztéssel párhuzamosan elengedhetetlen, hogy a Népliget, mint Budapest legnagyobb városi parkja is megújuljon annak érdekében, hogy a főváros rekreációs és kulturális életében az adottságainak megfelelő szerepét betöltse.

A tervezés során kiemelten kezelendők a környező területekkel való kapcsolatok fejlesztésének lehetőségei, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a terület újjászületéséhez.

A KÉSZ-t az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény, az Országos Településrendezési és Építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet, a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény és a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény tartalmi követelményekre vonatkozó rendelkezéseinek figyelembe vételével kell elkészíteni.

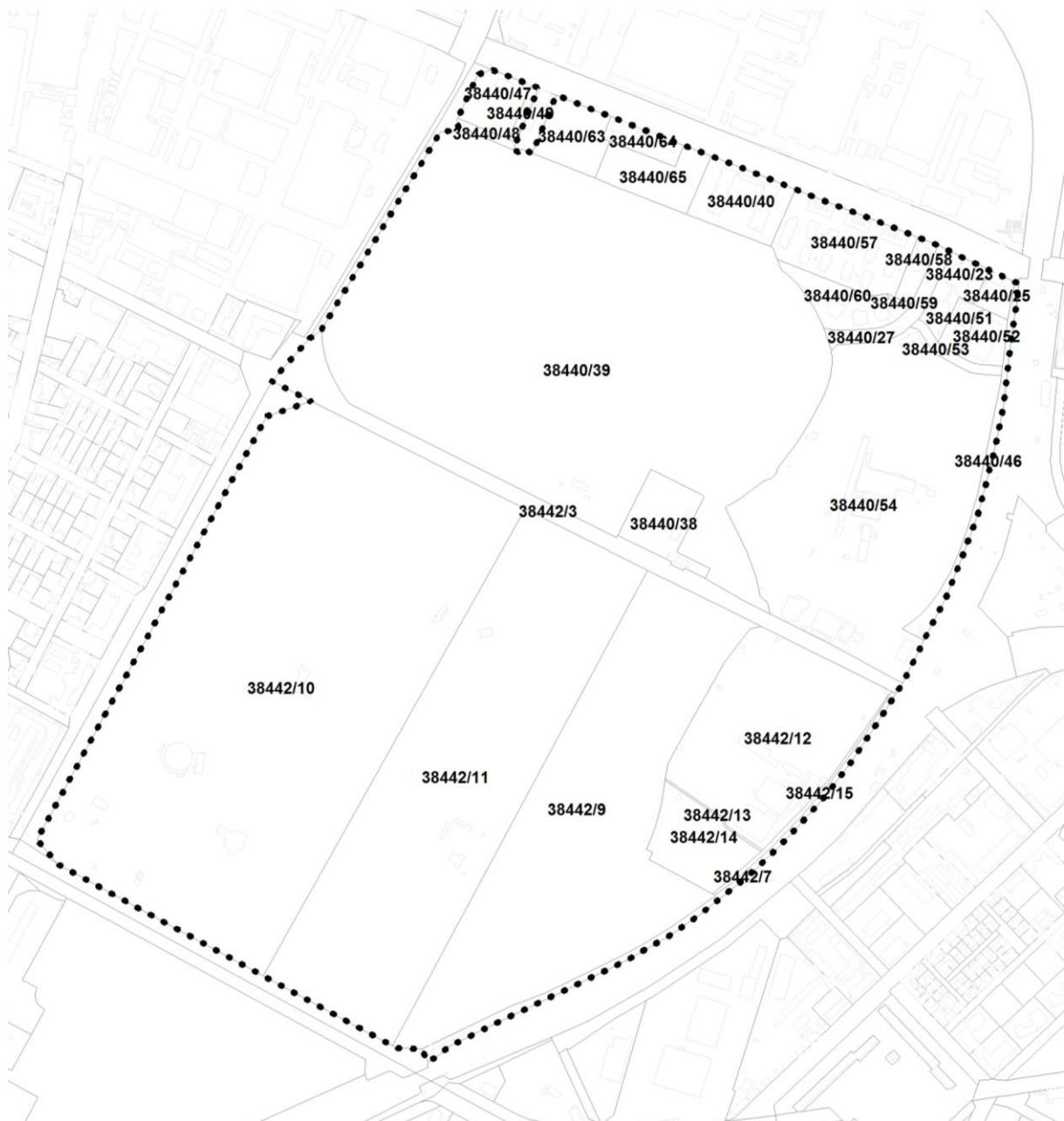

A tervezési terület lehatárolása légi fotón (forrás: Google Maps)

1. HELYZETFELTÁRÓ ÉS HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ

1.1. Kiemelő rendelet

A **130/2017. (VI.8.) Korm. rendelet** szól a Népliget rekreációs és sportolásra hasznosított területeinek rekonstrukciójával összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról és az eljáró hatóságok kijelöléséről. A rendelet alapján a kiemeltté nyilvánítás Budapest X. kerületében található 38440/23, 38440/25, 38440/27, 38440/38, 38440/39, 38440/40, 38440/46, 38440/47, 38440/48, 38440/49, 38440/51, 38440/52, 38440/53, 38440/54, 38440/57, 38440/58, 38440/59, 38440/60, 38440/63, 38440/64, 38440/65, 38442/3, 38442/7, 38442/9, 38442/10, 38442/11, 38442/12, 38442/13, 38442/14 és 38442/15 helyrajzi számokon nyilvántartott belterületi ingatlanokat érinti.

1.2. A Területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

A területfejlesztésről és területrendezésről szóló – módosított – 1996. évi XXI. törvény szerint a területrendezés „az országra, illetve térségeire kiterjedően a területfelhasználás rendjének és a területhasználat szabályainak megállapítása, e körben:

- az erőforrások feltárása, a táj terhelése és terhelhetősége meghatározása, ezek együttes értékelése, előrejelzések készítése,
- a területi adottságok célszerű hasznosítási javaslatának kidolgozása,
- a fejlesztési koncepciók és programok térbeli, műszaki-fizikai rendszerének meghatározása,
- nemzetközi együttműködés és szerződés keretében az európai és határmenti területrendezési tevékenység összehangolása.”

A területrendezést a területrendezési terv alapozza meg, mivel „az ország, illetve egyes térségek műszaki-fizikai szerkezetét meghatározó és befolyásoló tervdokumentum, amely biztosítja a területi adottságok és erőforrások hosszú távú, illetve nagy távú hasznosítását és védelmét, az ökológiai elvek érvényesítését, a műszaki-infrastrukturális hálózatok összehangolt elhelyezését és a területfelhasználás rendszerét, optimális hosszú távú területi szerkezetét”.

A törvény szerint a területrendezés feladata különösen „a környezeti adottságok feltárása és értékelése; a környezet terhelését, terhelhetőségét és a fejlesztési célokat figyelembe vevő területfelhasználásnak, az infrastrukturális hálózatok területi szerkezetének, illetve elhelyezésének – az ágazati koncepciókkal összhangban történő – megállapítása, az országos és térségi, továbbá a területrendezéssel kapcsolatos településrendezési célok összehangolása.”

Budapestet és ezen belül a Népliget és közvetlen környezetét érintő területrendezési tervek:

- **az Országos Területrendezési Terv (OTrT),**
- **a Budapesti agglomerációra vonatkozó kiemelt térség területrendezési terve (BATrT).**

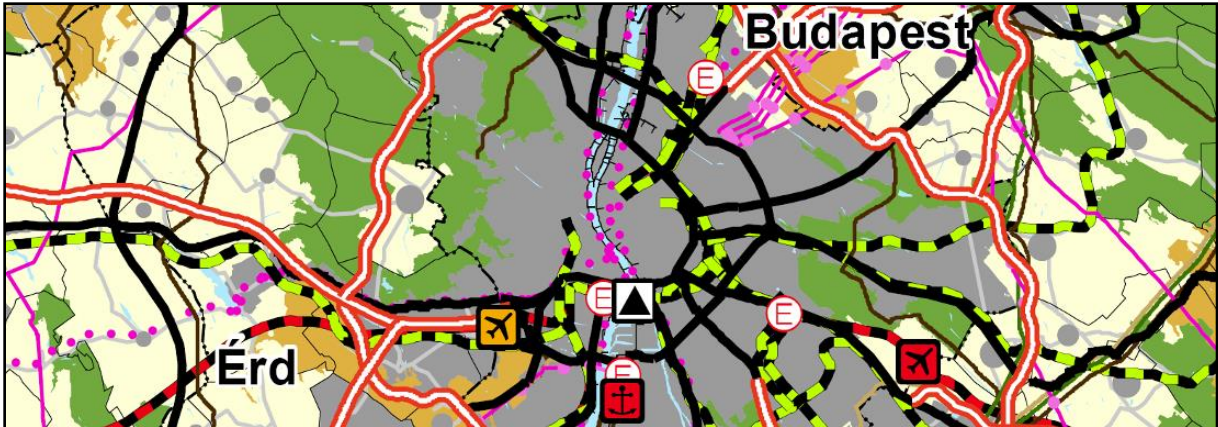
Az egyes rendezési tervek nem lehetnek ellentétesek egymással, a releváns terület- és településrendezési terveknek be kell tartaniuk a „magasabb szintű” terv előírásait.

1.2.1. Hatályos Országos Területrendezési Terv – OTrT

A törvény célja, hogy meghatározza az ország egyes térségei területfelhasználásának feltételeit, a műszaki-infrastrukturális hálózatok összehangolt térbeli rendjét, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzésére, illetve erőforrások védelmére.

Az alábbiakban az Országos Területrendezési Tervről szóló törvényből a Népligetet és környezetét érintő releváns rendelkezések és vonatkozó mellékleteit képező tervlapok kerülnek bemutatásra.

Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény 2. sz. mellékletét képező „Ország Szerkezeti Terve” c. tervlapja alapján a vizsgált terület 1000 ha feletti települési térség területfelhasználási kategóriába sorolt.

OTRT. Szerkezeti Tervlap kivonata

— Főút	Országos területfelhasználási kategóriák
— Nagysebességű vasútvonal	Települési térség
— Egyéb országos törzshálózati vasúti pálya	■ 1000 ha felett
••••• Országos kerékpárút törzshálózat	

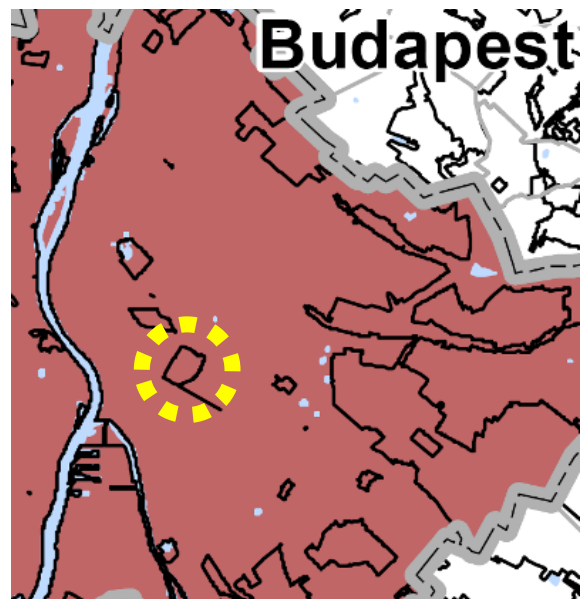
A törvény 3/6. számú melléklet tervlapja – „Világörökségi és világörökségi várományos terület övezete” – szerint a vizsgált terület a világörökségi és világörökségi várományos terület övezetének részét képezi.

A törvény vonatkozó 14/B. §-a szerint:

„(1) A világörökségi és világörökségi várományos terület övezetét **a településrendezési eszközökben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni.**

(2) Az (1) bekezdés szerint lehatárolt világörökségi és világörökségi várományos területen:

a) a területfelhasználás módjának és mértékének összhangban kell lennie a világörökségi kezelési tervben meghatározott célokkal.”

OTRT. Világörökségi és világörökségi várományos terület övezetének kivonata

■ Világörökségi és világörökségi várományos terület övezete

A törvény 3/7. számú melléklet tervlapja – „Országos vízminőség-védelmi terület övezete” – szerint a vizsgált terület az országos vízminőség-védelmi terület övezetének részét képezi.

A törvény vonatkozó 15. §-a szerint:

„15. § (1) Az országos vízminőség-védelmi terület övezetében és az övezeten kívül keletkezett szennyvizek övezetre történő be- vagy kivezetéséről a kiemelt térség és a megye területrendezési tervében rendelkezni kell.

(2) Az övezetbe tartozó települések településrendezési eszközeinek készítése során ki kell jelölni a vívédelemmel érintett területeket, és a helyi építési szabályzatban az építési övezetre vagy övezetre szabályokat kell megállapítani.

(3) Az övezetben bányászati tevékenységet a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet folytatni.”

OTrT. Országos vízminőség- védelmi terület övezetének kivonata

Országos vízminőség-védelmi terület övezete

A 2003. évi XXVI. törvény 2014. január 1-én hatályba lépett módosítása szerinti vonatkozó „hatályba léptető és vegyes” rendelkezései:

„30. § (1) E törvény rendelkezéseit alkalmazni kell:

- a) a kiemelt térségi területrendezési terv készítése és elfogadása során,
- b) a megyei területrendezési terv készítése és elfogadása során,
- c) a településrendezési eszközök készítése és elfogadása során.

31/B. § A kiemelt térségi és a megyei területrendezési terveknek az e törvénnyel való összhangba hozataláig a településrendezési eszközök készítésénél, módosításánál az alábbi átmeneti rendelkezéseket kell alkalmazni:

a) az Országos Szerkezeti Terv által kijelölt országos jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatokat az e törvénynek az MTv.-vel megállapított 1/1–11. melléklete, 9. § (7) bekezdése, valamint 10. §-a előírásainak alkalmazásával kell kijelölni,

b) a megyei területrendezési tervben megállapított térségi területfelhasználási kategóriákon belül az e törvénynek az MTv.-vel megállapított 6. § (2) bekezdésének előírásait kell alkalmazni,

c) a Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervéről szóló 2005. évi LXIV. törvényben (a továbbiakban: BATrT.) megállapított térségi területfelhasználási kategóriákon belül

ca) a cb) alpont kivételével a BATrT. térségi területfelhasználási kategóriákra vonatkozó előírásait,

cb) a vízgazdálkodási térség vonatkozásában az e törvénynek az MTv.-vel megállapított 6. § (2) bekezdés

e) pontjának előírását

kell alkalmazni,

e) azokat az országos övezeteket, amelyeket a kiemelt térségi és megyei területrendezési terv alkalmaz, azonban az MTv. megszüntetett, a településrendezési eszközök készítésénél, módosításánál nem kell alkalmazni,

f) azokra az országos övezetekre, amelyeket a kiemelt térségi és megyei területrendezési terv alkalmaz, azonban a rá vonatkozó előírásokat az MTv. módosította, a településrendezési eszközök készítésénél, módosításánál e törvénynek az MTv.-vel megállapított övezeti előírásait kell alkalmazni,

.h) azokat a kiemelt térségi és megyei övezeteket, amelyeket a kiemelt térségi és megyei területrendezési terv megállapít, azonban a rá vonatkozó előírásokat az MTv. módosította, a j) pontban foglalt figyelembevételével a településrendezési eszközök készítésénél, módosításánál e törvénynek az MTv.-vel megállapított övezeti előírásaival kell alkalmazni,

k) a BATrT.-ban megállapított kiemelt térségi övezetek vonatkozásában, ha e törvénynek az MTv.-vel megállapított kiemelt övezeti előírásaitól eltérő előírást tartalmaznak, a BATrT. kiemelt térségi övezeti előírásait kell alkalmazni,

l) azon új országos, kiemelt térségi és megyei övezeteket, amelyeket az MTv. állapított meg, azonban a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben még nem kerültek alkalmazásra, a településrendezési eszközök készítésénél, módosításánál e törvénynek az MTv.-vel megállapított 12/A. § (1) bekezdése és övezeti előírásai szerint kell lehatárolni és alkalmazni.”

A területet érintő az OTrT által kijelölt országos jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatok:

1/1. számú melléklet - Az országos közúthálózat gyorsforgalmi és főúti elemei, valamint a fővárosi térszerkezetet meghatározó főutak

Főutak

- 93. M1, M3, M4, M5, M7 fővárosi bevezető főút besorolású szakaszai
- 94. Budapest térszerkezetet meghatározó főútjai

1/4. számú melléklet - Országos törzshálózati vasúti pályák

- 2.57. Budapest [X. kerület, Rákos] – Újszász – Szolnok
- 2.62. Budapest [X. kerület, Kőbánya-Kispest] – Lajosmizse – Kecskemét
- 2.70. Budapesti körvasút vonalai közül:
 - 2.70.5. Budapest [IX. kerület, Ferencváros] – Budapest [X. kerület, Kőbánya felső]
 - 2.70.6. Budapest [IX. kerület, Ferencváros] – Budapest [X. kerület, Kőbánya-Kispest]

1.2.2. Budapesti Agglomeráció Területrendezési Terv – BATrT

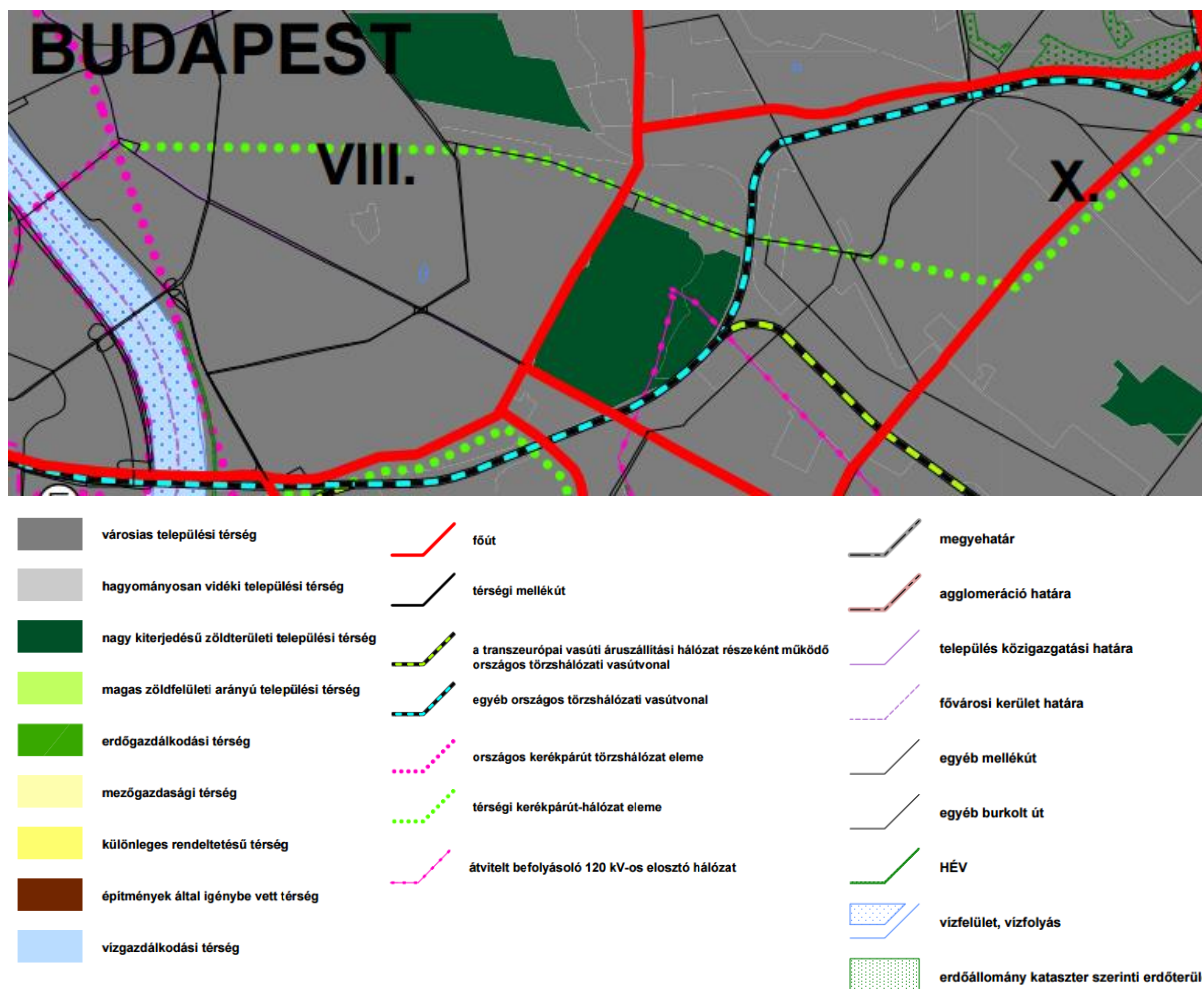
A Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervéről szóló 2005. évi LXIV törvény 1.§ (2) bekezdése szerint az OTrT-ről szóló 2003. évi XXVI. törvény rendelkezéseit a BATrT foglalt eltérésekkel kell a Budapesti Agglomeráció területén alkalmazni.

A Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervéről szóló törvényt a 2013. évi CCXLII. törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

BATrT 5. § (7) bekezdése szerint a nagy kiterjedésű zöldterületi települési térségben csak zöldterület, továbbá – a beépítésre szánt és beépítésre nem szánt különleges terület területfelhasználási egységi köréből – sportolási célú terület, valamint temetőterület jelölhető ki.

A Népliget területének jelentős része nagy kiterjedésű zöldterületi települési térség kategóriába sorolt, kisebb része (*intézmény és lakóterületek*) városias települési térség.

A nagy kiterjedésű zöldterületi települési térség 5 hektárnál nagyobb kiterjedésű térség, amelybe megkülönböztetett védelmet és szabályozást igénylő olyan összefüggő települési zöldfelületek tartoznak, amelyek a település szerkezetének meghatározó jelentőségű elemei.

BATrT Szerkezeti Tervének kivonata

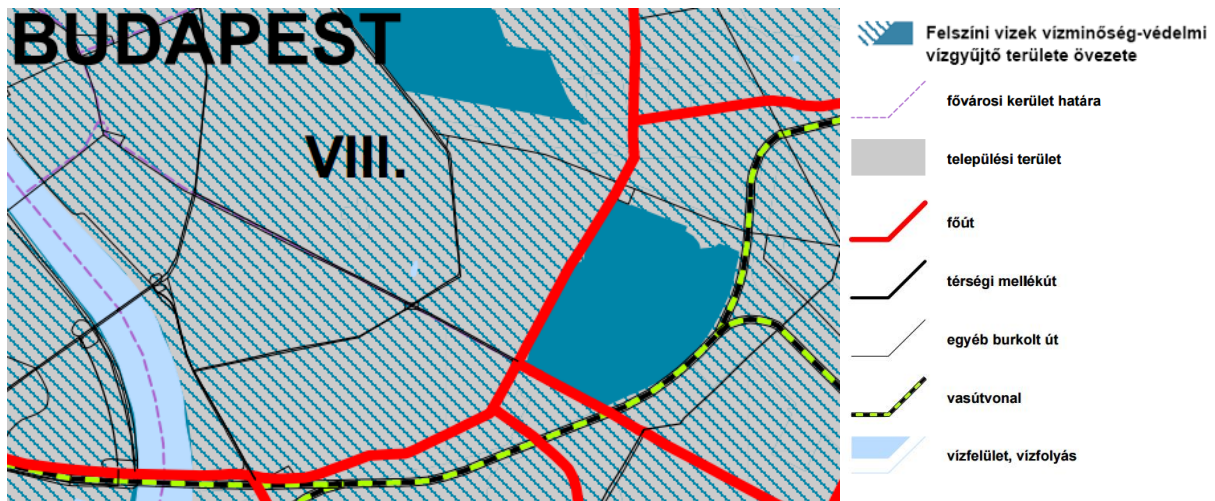
A BATrT Övezeti Terve a tervezési területet a 3.11. sz. mellékletében „*Világörökség és világörökség-várományos terület övezetbe*” sorolja. Vonatkozó rendelkezéseket lásd az OTrT ismertetésénél.

BATrT Övezeti Tervének kivonata – 3.11. sz. melléklet *Világörökség és világörökség-várományos terület övezete*

A BATrT Övezeti Terve a tervezési területet a 3.12. sz. mellékletében „*Történelmi települési terület övezetbe*” sorolja. Az OTrT 2013. évi CCXXIX. törvénnyel való módosítása során a történelmi települési terület övezete és a rá vonatkozó szabályok megszüntetésre kerültek.

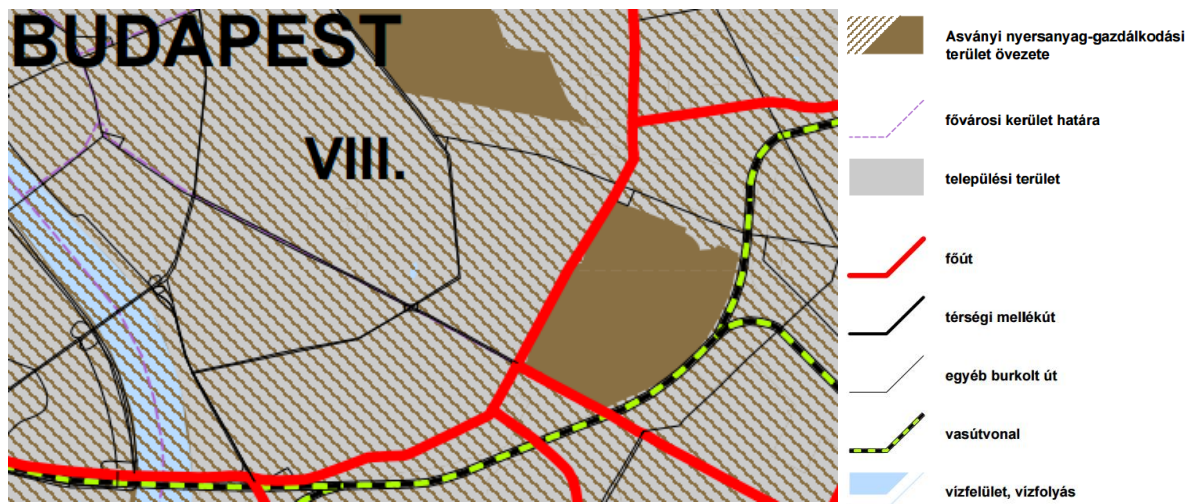
A BATrT Övezeti Terve a tervezési területet a *3.14. sz. mellékletében „Felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő terület övezetbe”* sorolja.

BATrT Övezeti Tervének kivonata – 3.14. sz. melléklet Felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő terület övezete

Az OTrT 2013. évi CCXXIX. törvénnyel való módosítása során a felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő terület övezete, a kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi vízgyűjtő terület övezete és a vonatkozó szabályok megszüntetésre kerültek, helyettük „Országos vízminőség-védelmi terület övezete” került bevezetésre. Vonatkozó rendelkezéseket lásd az OTrT ismertetésénél.

A BATrT Övezeti Terve a tervezési területet a *3.15. sz. mellékletében „Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezetbe”* sorolja.

BATrT Övezeti Tervének kivonata – 3.15. sz. melléklet Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete

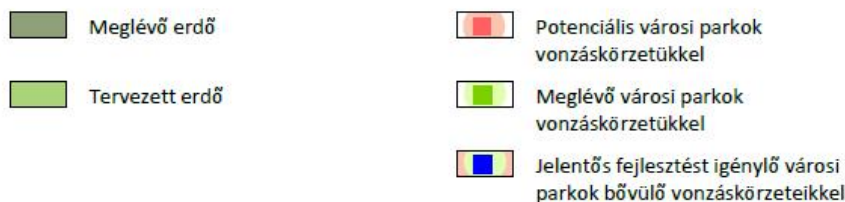
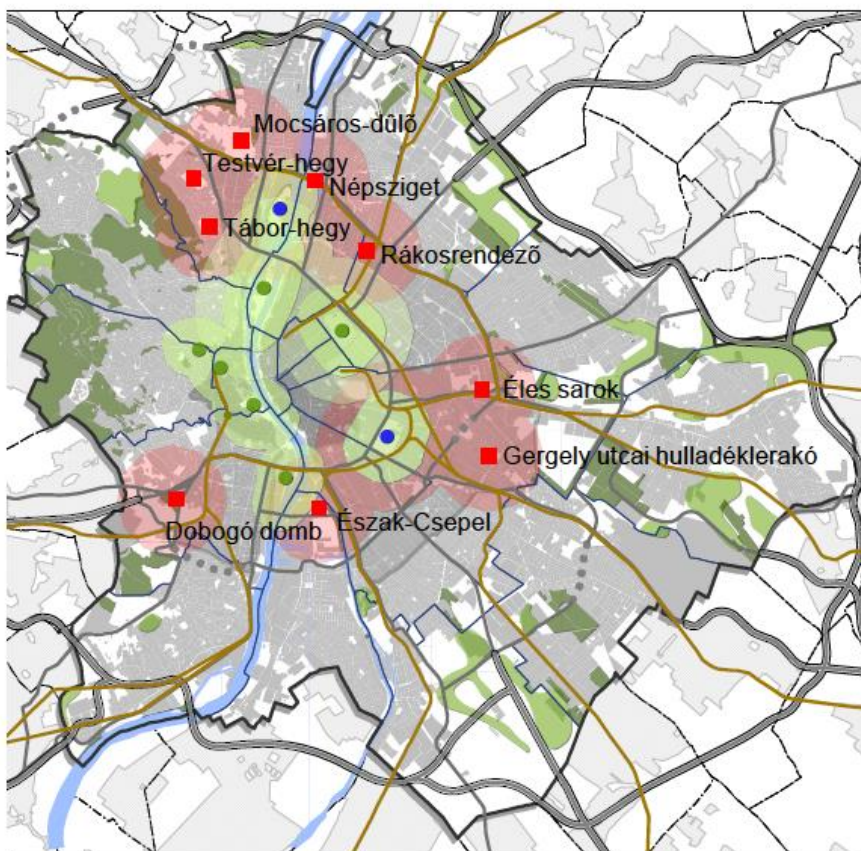
Az OTrT legutóbbi 2013. évi CCXXIX. törvénnyel való módosítása során az ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete és a rá vonatkozó szabályok megszüntetésre kerültek.

1.3. Hatályos fejlesztési döntések a Népligetről

Budapest 2030 Hosszú távú városfejlesztési koncepció

A Fővárosi Közgyűlés 767/2013. (IV.24.) Kgy. határozatával fogadta el *Budapest 2030 hosszú távú városfejlesztési koncepcióját* (VFK), amely meghatározza a főváros jövőképét, átfogó és hosszú távú fejlesztési céljait. A koncepció a Népligetet az alulhasznosított parkok közé sorolja, amelynek megújítása szükséges. A funkciók tekintetében figyelembe veszi a város azon zöldfelületi elemeit, amik túlterheltek és tehermentesítésre szorulnak, mint például a Városliget. A felsoroltak tükrében az új funkciókat a korrekreációs igényeivel összhangban kell kialakítani, valamint a városi nagy rendezvények helyszínének egyikeként jelöli meg. A fejlesztéseknek figyelembe kell venni minden társadalmi csoport igényeit, biztosítva a hozzáférést és a használatot a teljes lakosságnak. Az egyes városi parkok megújításán kívül cél az azok közötti zöldfelületi kapcsolat erősítése, valamint a városi parkgyűrű továbbfejlesztése, új, erre potenciálisan alkalmas területek bevonásával.

A koncepció egyik kiemelt célja a Népliget, mint kiterjedt vonzaskörzettel rendelkező városi park minden társadalmi csoport számára elérhető használatának biztosítása, rekreációs fejlesztése, a zöldfelületi kapcsolatok erősítése.

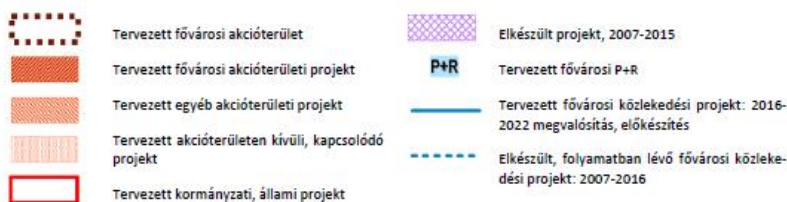
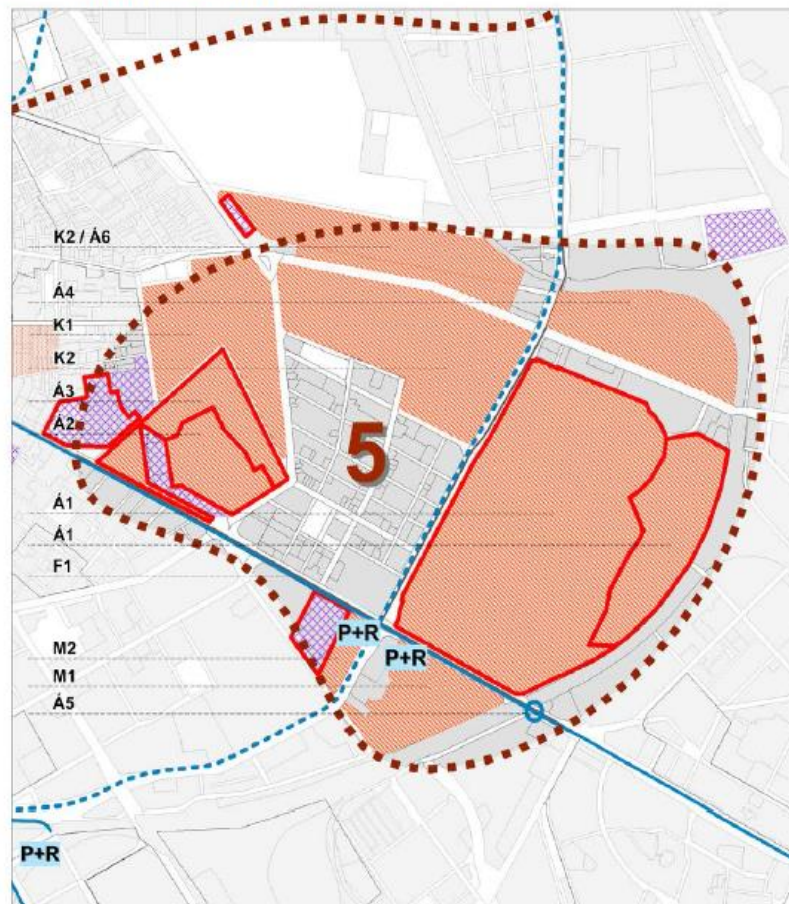

Forrás: Budapest 2030 Hosszú távú városfejlesztési koncepció

Budapest 2020 Integrált Településfejlesztési Stratégia

A Fővárosi Közgyűlés 160/2016. (II.17.) Főv. Kgy. határozatával hagyta jóvá a Fővárosi stratégiai fejlesztési irányait meghatározó *Budapest 2020 Integrált Településfejlesztési Stratégiát*. A stratégia tematikus céljainak 4. *Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezetben* belül a 4. c) *Zöld Program* szól a város zöldfelületi rendszerének megőrzéséről és fejlesztéséről, ahol az alulhasznosított parkok között szerepel a Népliget, aminek vonzerejét szükséges erősíteni, amihez eszköz a megközelíthetőség, kapcsolatok javítása, zöldterületi fejlesztés, funkciókínálat növelés és az intézményfejlesztés. Az ITS akcióterületei között a Népliget külön egységet alkot, amely a liget mellett magába foglalja a Ganztelepet, a Kőbányai út menti területsávot, az Orczy-kertet, valamint a Klinikák térségét. Az akcióterület projektjei között szerepel kettő a tervezési területet érintő elem: *Á1 Népliget és Fradiváros*, ami a Népliget zöld és közösségi területeinek megújítása, intézményfejlesztés, *Á5 Népliget vasúti megálló előkészítése*, ami az elővárosi-városi vasúti fejlesztéshez kapcsolódóan új megállóhely kialakítása. A stratégia a településrendezési háttér bemutatásánál kiemeli, hogy a parkrekonstrukcióhoz megfelelő keretet biztosít, az a jelenleg hatályos KÉSZ alapján megvalósítható, de a sportterület fejlesztéséhez a szabályozási terv módosítása szükséges.

5. NÉPLIGET AKCIÓTERÜLET

Forrás: Budapest 2020 – Integrált Településfejlesztési Stratégia

X. Kerület Kőbánya Integrált Településfejlesztési Stratégia

A jelenlegi, 2017-ben felülvizsgált kerületi *Integrált Településfejlesztési Stratégiában (ITS)* is kiemelt helyet foglal el a Népliget. A Településfejlesztési koncepcióban szereplő 7 általános témakörön belül került meghatározásra *Kőbánya, mint parkváros* 5. témaként, ami tartalmazza a közterületek általános fejlesztését, ahol megfogalmazódik a Népliget komplex rehabilitációja, mint középtávú cél.

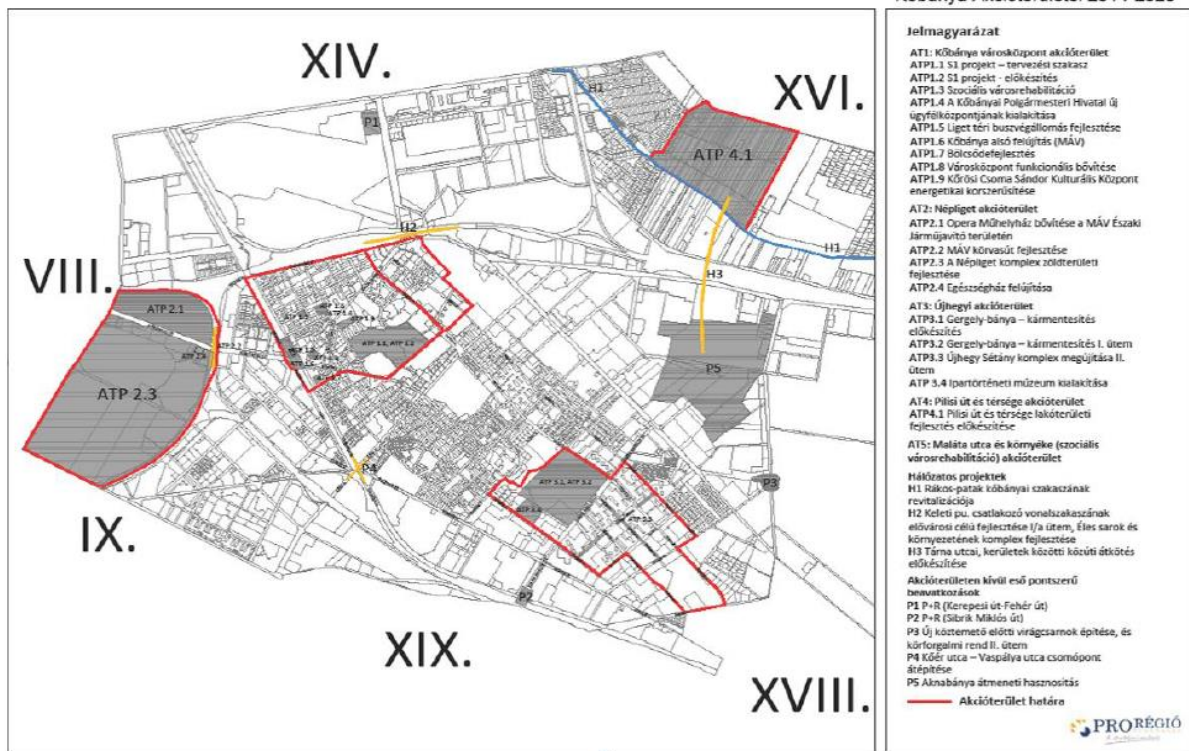
Az ITS városrészi céljai között szerepel a *Népliget*: a zöldfelületeinek rekreációs célokot szem előtt tartó minőségi fejlesztése, amely az *AT2: Népliget akcióterületként* lett lehatárolva. Az akcióterületet az Üllői út –Könyves Kálmán krt. és a vasútvonal határolja le. A területen tervezett fejlesztések az ITS több stratégiai céljának megvalósulásához is hozzá járul.

Érintett stratégiai célok	
S2	A kőbányai identitástudat és társadalmi összetartozás erősítése, Kőbánya kulturális szerepkörének erősítése
S3	Aktív, egészséges lakosság a sport infrastruktúra egészséges életmóddal kapcsolatos lehetőségek és fejlesztés révén
S5	A hátrányos helyzetű csoportok és szociálisan rászoruló felzárkóztatása infrastrukturális (pl. bérlet-állomány) és ESZA típusú (komplex programok) beavatkozásokkal
S7	Barnamezős területek „helyzetbe hozása” új befektetők letelepedése érdekében
S8	Kőbánya ipari örökségének újrapozicionálása új városi funkciók befogadásával
S9	Az önkormányzati tulajdonú pincerendszer, valamint a védett ipari épületek funkcióihoz illeszkedő fejlesztése és hasznosítása
S11	Közlekedésfejlesztés Kőbánya gazdasági és lakóterületeinek jobb megközelíthetősége, közlekedési kapcsolatainak javítása érdekében (MÁV Körvasút új megállók, P+R építés)
S12	A zöldfelületek rekreációs célú, valamint lakókörnyezet kertvárosias jellegű fejlesztése.

Akcióterületi projektek	
ATP2.1	Opera Műhelyház bővítése a MÁV Északi Járműjavító területén
ATP2.2	MÁV körvasút fejlesztése
ATP2.3	A Népliget komplex zöldterületi fejlesztése
ATP2.4	Egészségház felújítása

Az akcióterületi projektek közül a tervezési területet az utóbbi három érinti. Az *ATP2.2 MÁV körvasút fejlesztése* a népligeti sportinfrastruktúra fejlesztése szempontjából is fontos elem, javítja a terület megközelíthetőségét, fontos városi kapcsolódási pontot jelentene. A terv szempontjából legfontosabb az *ATP2.3 a Népliget komplex zöldterületi fejlesztése* célja Kőbánya zöldfelületeinek minőségi és mennyiség fejlesztése. Az itt tervezett fejlesztések elsősorban zöldfelületi és rekreációs célúak. Az *ATP2.4 Egészségház felújítása* a tervezési terület 38440/23 helyrajzi számú ingatlanát érinti, a projekt keretén belül a lakosság egészségügyi szolgáltatásainak ellátása javulna. A tervezett projektek közül egyik sem önkormányzati finanszírozásból, hanem külső forrásból történne.

Kőbánya fejlesztési akcióterületei 2014-2020

Forrás: X. kerület Kőbánya Integrált Településfejlesztési stratégiája

Egyéb tervi előzmények

A Népligetre az elmúlt évtizedekben több koncepció és terv is készült, de ezekből szinte semmi sem valósult meg, aminek fő oka a szükséges források hiánya. Mindegyik dokumentáció számol a park fejlesztésével, ami egy egységes koncepció mentén történne, elkerülve a kisebb, egymástól független beavatkozásokat.

Népliget Zöldfelületi Rehabilitációja (2007)

A Főpolgármesteri Hivatal Környezetvédelmi Ügyosztálya készített egy előzetes megvalósíthatósági tanulmányt, azt követően pedig a „Népliget zöldfelületi rehabilitációja” címmel egy megvalósíthatósági tanulmányt a „Települési területek megújítás” Európai Unió pályázathoz 2007-ben. A dokumentációban hangsúlyos a terület revitalizációja, mint örvárosi érdek. Általános cél az új rekreációs zóna kialakítása, a szabadidős tevékenységek fejlesztése és a komplex közterületi-zöldfelületi revitalizáció. Három fejlesztési irányvonalat határoz meg.

Az első a liget peremére fókuszál, egy díszkertek és pihenőkertek észak-déli tengelyének megteremtésével, ami igazodik a kialakult térstruktúrához. A második irányvonal raszteres rendszerben 14 intervenció pontot jelöl meg, különböző mélységű beavatkozásokkal, de itt is kiemelt, megoldandó feladat a zöldfelület megújítása. A harmadik irány az Óliget megújítását jelöli ki, ami a Mutatványos teret – Nagyvendéglőt – Díszteret egy tengelyre szervezi és egy vízarchitektúrával kialakított közparki fogadóteret alakít ki.

Az uniós kiírások és az összetett kritériumrendszer alapján a harmadik változatot találta a megrendelő a legjobbnak, ami alapján a „Népliget-promenáda” kialakítása keretében egy funkcióbővítő rehabilitáció által megújul a Nagyvendéglő és a Mutatványos tér közötti szakasz, valamint a Tölgyfás játszótér is. További elképzelésként szerepel az E-Klub és a Planetárium közötti tengely megújítása. A finanszírozást Európai Unió, Fővárosi Önkormányzati és magánbefektetői források együttes bevonásával oldja meg.

Népliget Fejlesztési Koncepció (2014)

A koncepció a Kiemelt Kormányzati Beruházások központjának megbízásából készült. A koncepció elsődleges feladatnak a városi park újra pozicionálását tekinti, átfogó és határozott fejlesztések végrehajtásával. Kiemelkedő fontosságú az elérhetőség, megközelítés, áttekinthetőség és a közbiztonság javítása, elsődleges rekreációs szerep veszélyeztetése nélkül új funkciók elhelyezése. A dokumentáció szerint a parkmegújításhoz elengedhetetlen a környező területek fejlesztése, a városrészek újrapozicionálása és az elhanyagolt területek megújítása.

A koncepció összhangban van Budapest Főváros Integrált Fejlesztési Stratégiájával (Budapest 2020). A Népliget és térsége akcióterületen belül számol több megvalósult, folyamatban lévő, illetve várható fejlesztéssel. A fejlesztések közül kiemelkedik az 1-es villamos vonalának meghosszabbítása, a Nemzeti Községi Egyetem fejlesztése az Orczy-kertnél, valamint az FTC Stadion a Könyves Kálmán krt – Üllői út sarkán, távlati elemként az Északi Járműjavító területének revitalizációjával, a volt Bólyai Laktanya területének ingatlanfejlesztésével, a Józsefvárosi Pályaudvar és a Ganz-Mávag iparterület funkcióváltásával.

Az egyik lehetőség a sport kiemelt fejlesztésére alapul, mivel elhelyezkedéséből adódóan könnyen integrálható városi szinten a többi már meglévő és tervezett sportterülethez. A másik a kulturális intézmények bővítése, párban lenne a Városligettel, ami a magas kultúrának ad helyet, amíg itt a népszerű, „könnyű” kultúra kapna helyet, amihez kapcsolódik az Északi Járműjavító tervezett kulturális fejlesztése. A harmadik irány a „városerdő” funkcióval számol, ahol a természeti adottságokra kerül hangsúly, a növényállomány megtartásával és megújításával, a szabadidős sportolás biztosításával.

Népliget Tanulmányterv (BFVT kft. 2016)

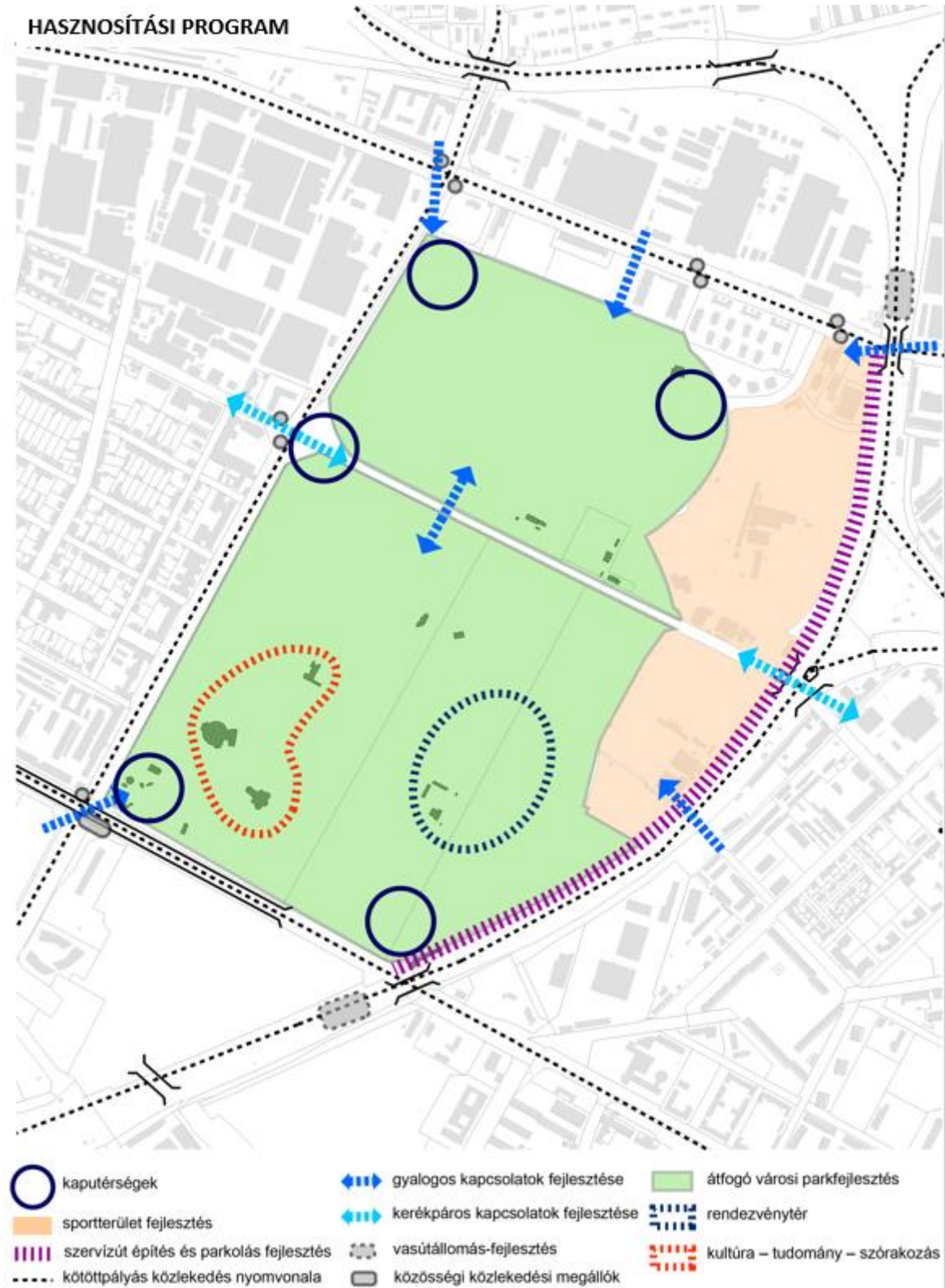
A Népliget átfogó rekonstrukciójának megalapozását szolgáló tanulmányterv készítésére a Népliget fejlesztési tervének elkészítésére és a Népliget fejlesztési programjának megvalósítására vonatkozó kormányzati döntések figyelembevételével került sor. A tanulmányterv feladata volt, hogy egyrészt megfelelő alapot nyújtson a Népliget régóta esedékes új kerületi építési szabályzata (KÉSZ) számára, valamint egységes szemlélettel vizsgálja a tervezett projekteket.

A tanulmányterv a Népliget és környezetének helyzetét, adottságait és problémáit feltárva javaslatot fogalmazott meg a *Létesítményfejlesztési Program* alapján a területen jelenleg is működő ifjúsági sport- és utánpótlás-nevelés célú tevékenységet végző egyesületi sporttelepek fejlesztésének módjára, valamint arra, hogy a létesítményfejlesztéssel párhuzamosan a Népliget, mint Budapest legnagyobb városi parkja is megújuljon annak érdekében, hogy a főváros rekreációs és kulturális életében az adottságainak megfelelő szerepét betöltse.

A Népliget fejlesztési programjának kiemelt elemei:

- a tulajdonviszonyok rendezése,
- környező területekkel való kapcsolatok fejlesztése,
- kaputárségek létrehozása, fejlesztése,
- sportinfrastruktúra fejlesztése,
- a park rekreációs értékének növelése,
- a zöldfelületi rendszer fejlesztése,
- a magas szintű látogatói infrastruktúra (szolgáltatás, ellátás) biztosítása,
- a közbiztonság megteremtése és fenntartása.

A vizsgálatok és fejlesztési program kiemelt elemei mentén a tanulmány javaslatot adott a Népliget és környezete hasznosítására az elérendő célokhoz konkrét feladatokat rendelve.

Forrás: Népliget tanulmányterv (2016)

1.4. A hatályban lévő településrendezési eszközök vizsgálati elemzése

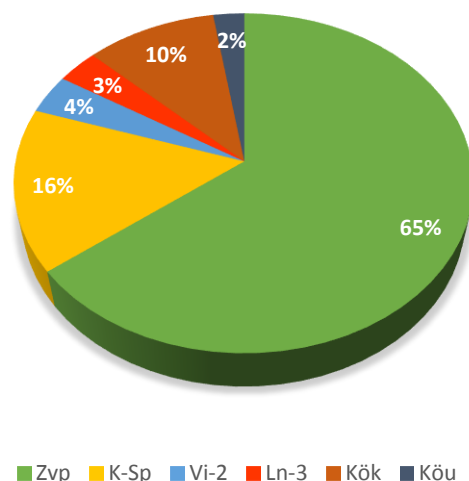
Jelen fejezetben kerülnek ismertetésre a hatályos településrendezési eszközök tervezési területre vonatkozó előírásai. Ennek keretében bemutatásra kerülnek a hatályos Fővárosi településszerkezeti terv (a továbbiakban: TSZT) területfelhasználási, közlekedési, az épített környezet értékeit érintő, a zöldfelületi, táji- és természetvédelmi, a környezetvédelmi, a védelmi, korlátozási elemei, továbbá Budapest főváros rendezési szabályzatának (a továbbiakban: FRSZ) a tervezési területre vonatkozó előírásai, valamint a jelenleg hatályos Kerületi városrendezési szabályzat (a továbbiakban: KVSZ) és a Kerületi szabályozási terv (a továbbiakban: KSZT) rendelkezései.

1.4.1 Hatályos fővárosi településrendezési eszközök

1.4.1.1. Fővárosi településszerkezeti terv (TSZT)

Területfelhasználás

A TSZT Szerkezeti tervlap 1. *Területfelhasználás tervlapja* a Népliget jelentős részén Zvp – városi park területet, a sportpályák területén K-Sp – nagy kiterjedésű sportolási célú területet, a Kőbányai út – Könyves Kálmán krt. kereszteződésénél és a Kőbányai út – vasút találkozásánál Vi-2 – intézményi, jellemzően szabadon álló jellegű területet, a két intézményi terület között Ln-3 – Nagyvárosias, jellemzően szabadon álló jellegű lakóterületet jelöl. A Zvp és a K-Sp területeket ketté vágó Vajda Péter utat és a Könyves Kálmán körutat KÖu – Közúti közlekedési területbe sorolja. A sportpályák és a park D-K-i határa mentén KÖk – Kötött pályás közlekedési területbe sorolt vasúti terület húzódik, amelyen a közlekedési struktúra (közút/vasút) számára irányadó területbiztosítás is jelölve van. A Könyves Kálmán krt. melletti, átalakuló intézményi terület „*jelentős változással érintett terület*”-ként kijelölt. A tervezési területet északról, délről és a nyugatról KÖu területfelhasználásba tartozó utak határolják.

Beépítésre szánt területfelhasználási egységek

Intézményi, jellemzően szabadonálló jellegű terület (Vi-2) területfelhasználási egységbe sorolt területeket a TSZT szerint funkcionális vegyesség jellemzi. A városszerkezetben való elhelyezkedésük, a kialakult környezethez való igazodásuk alapján e területfelhasználási egységbe soroltak a jellemzően szabadonálló, alacsonyabb, lazább beépítésű területek, továbbá azok, amelyeknél a területi adottságok (morfológia, értékes növényzet) nagyobb zöldfelület megtartását, vagy kialakítását igénylik. Beépítési sűrűségük legnagyobb értéke a településszerkezeti helyzettől függően nem lehet több 0,75 – 4,5 közötti értéknél.

A zöldfelületi intenzitás megtartása és javítása érdekében 25% a legkisebb zöldfelületi átlagérték, amit a területfelhasználási egység területére kell számítani. A területfelhasználási egység területére vonatkozó legkisebb zöldfelületi átlagértéket a 3 hektárnál nagyobb területfelhasználási egységek és – kiterjedésüktől függetlenül – a *jelentős változással érintett* területfelhasználási egységek esetében kell figyelembe venni. A TSZT alapján a Vi-2 jelű területfelhasználási egység területén is teljes közművesítettséget kell biztosítani.

Nagyvárosias, jellemzően szabadon álló jellegű lakóterület (Ln-3) több önálló rendeltetési egységet magába foglaló, 12,5 méteres beépítési magasságot meghaladó, elsősorban lakó rendeltetésű épületek elhelyezésére szolgál. Az Ln-3 jelű területfelhasználási egységbe a TSZT olyan lakóterületek sorol, ahol több, azonos jellegű épület áll egy telken, de nem úszótelkes a kialakítás, jellemzően elkerítettek és a zöldfelületük nem közhasználatú. Ide tartoznak pld. a rendszerváltás után épült lakóparkok, és a nem úszótelkes lakótelepek is. A TSZT a beépítési sűrűség legmagasabb értékét 1,5 – 4,25 közötti értékben határozza meg, a területfelhasználási egység területére vonatkozóan 30 % a legkisebb zöldfelületi átlagérték.

Nagy kiterjedésű sportolási célú terület (K-Sp) területfelhasználási egységbe a TSZT alapján a szabadidő eltöltésére alkalmas sportolási célú területek tartoznak, amelyek időszakosan egy időben nagy forgalmat vonzanak. A területen lakóépületet elhelyezni nem lehet, de a sportfunkciót kiszolgáló pld. szállás, szolgáltatás rendeltetésű épület elhelyezhető. E területfelhasználású területek jellemzően az átmeneti zónában és azzal közvetlenül határos belső- és elővárosi zónában helyezkednek el.

Különleges területbe azok a területek tartoznak, amelyeken az elhelyezhető építmények rendeltetésük miatt jelentős hatást gyakorolnak a környezetükre, vagy a környezetük megengedett külső hatásaitól is védelmet igényelnek, és környezetüktől karakterben is általában különböznek. A Népliget területén működő sportterületek jelentősen különböznek a városi park és a környezetükben lévő városias beépítés karakterétől, továbbá az időszakos nagy forgalmat vonzó rendezvényeik jelentős hatást gyakorolnak a környezetükre, ezért a különleges területi besorolásuk indokolt, amelyet az OTÉK alapján a településszerkezeti tervben kell meghatározni.

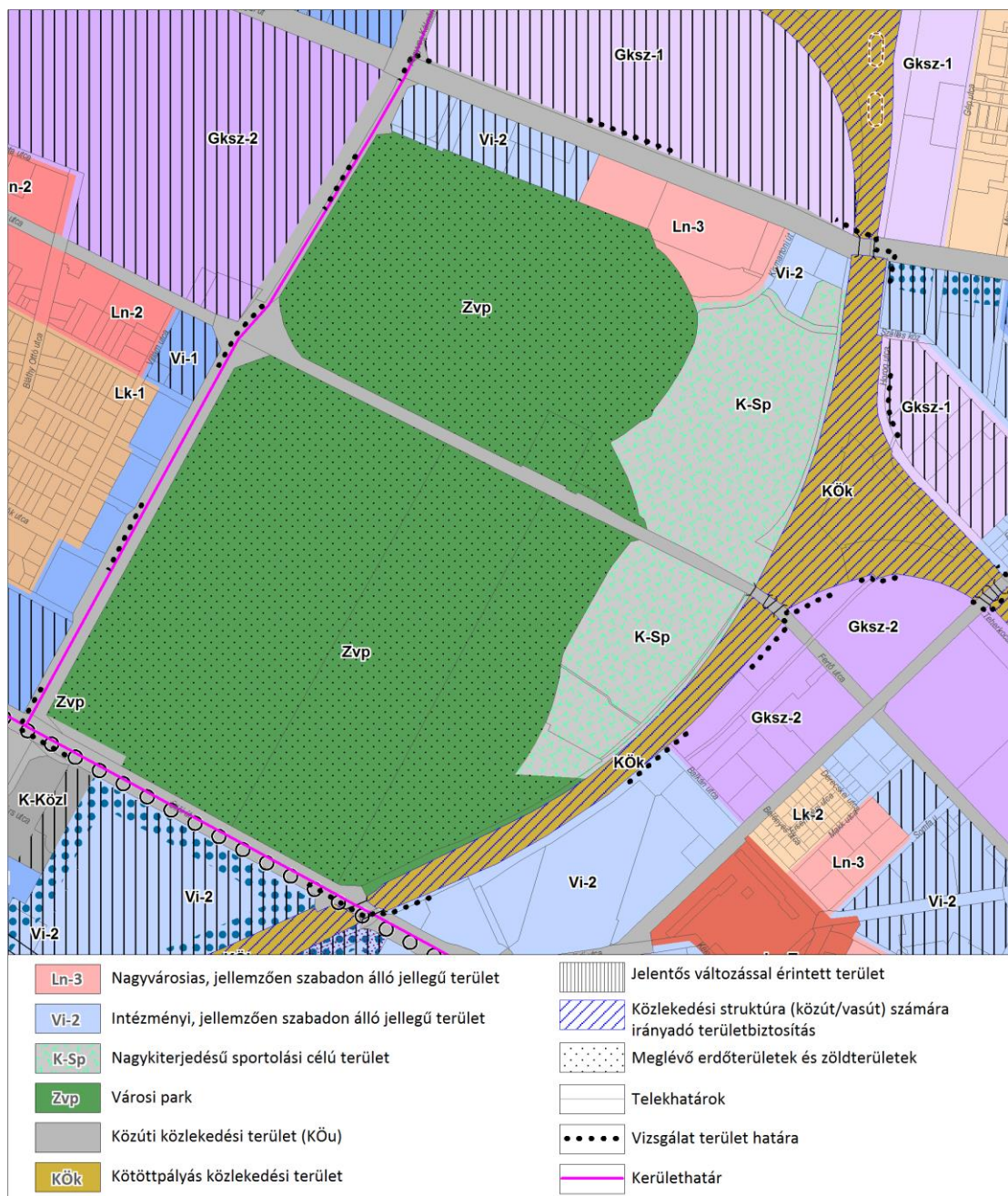
Jelentős változással érintett területként a TSZT a város belső tartalékterületein meghatározta a fejlesztésre kijelölt, jelentős mennyiségi fejlesztési potenciállal rendelkező területeket. A területek jelenleg részben használaton kívüliek, részben alulhasznosítottak. E kijelölt területek belső tagolását, differenciált használatát a kerületi építési szabályzatban kell meghatározni, a tervezett területhasználattal összhangban a közlekedési célú területekkel és zöldterületekkel együtt.

Beépítésre nem szánt területfelhasználási egységek

Városi park (Zvp) területfelhasználási egységbe a TSZT szerint a 25 hektárnál nagyobb zöldterületek, a városi parkok (Városliget, Margitsziget, Népliget, Óbudaisziget, Gellért-hegy, Észak-Csepelre és Táborhegyre tervezett parkok) tartoznak. A Zvp jelű területfelhasználási egység területén a legnagyobb beépítési magasság 9,0 méter, tekintettel a 25 hektárnál nagyobb zöldterületeken megjelenő egyedi rekreációs, turisztikai igényekre. A TSZT alapján a Városi park területfelhasználási egységek beépített részein teljes közművesítettséget kell biztosítani.

Közúti közlekedési terület (KÖu) területfelhasználási egységbe sorolt közlekedési területet a közúthálózati hierarchia magasabb szintű elemei, az autópályák és autóutak, I. rendű és II. rendű főútvonalak, a településszerkezeti jelentőséggel bíró gyűjtő utak, valamint a városi közösségi közlekedés fontosabb autóbusz végállomásai, a felszíni P+R parkolók és B+R tárolók, üzemi létesítmények alkotják. E területfelhasználási egységbe soroltak a Népligetet határoló Könyves Kálmán körút, a Kőbányai út, az Üllői út, valamint a ligetet ketté vágó Vajda Péter út.

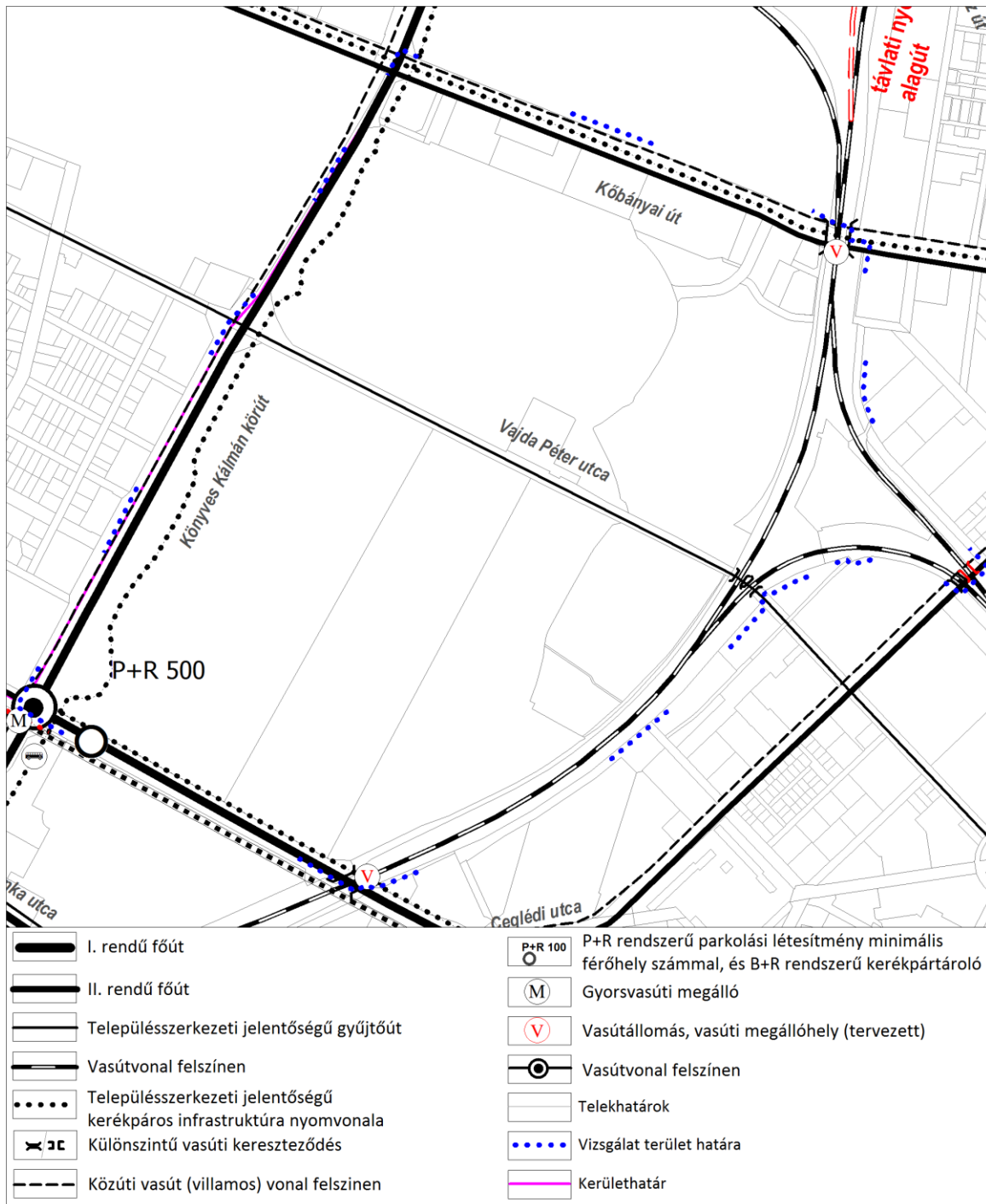
Kötőpályás közlekedési területek (KÖk) területfelhasználású területek a vasúti közlekedést szolgáló műszaki infrastruktúra nyomvonalai és területei, amelyen belül helyezkednek el a vasúti közlekedés vonalai, a teherszállítást biztosító rendező pályaudvarokkal és a személyszállítást szolgáló állomásokkal, megállóhelyekkel, továbbá ide soroltak a gyorsvasúti vonalak (metró, gyorsvasút, HÉV) felszíni szakaszai, és a közúti infrastruktúrától elkülönülő villamos-pályák. KÖk területfelhasználásba sorolt a tervezési területet határoló, annak részét képező vasúti terület.

Közlekedési infrastruktúra

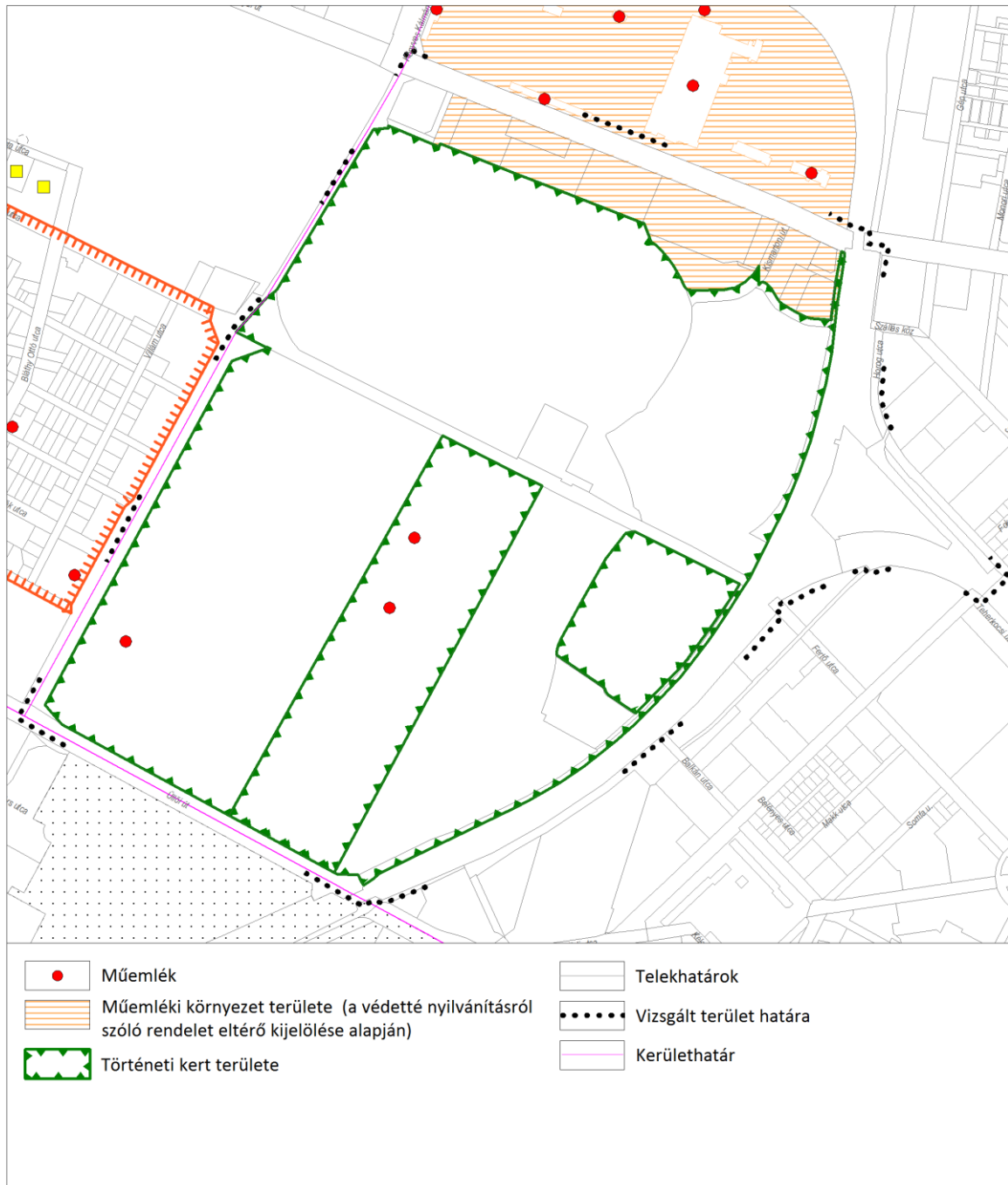
A TSZT Szerkezeti tervlap 2. *Közlekedési infrastruktúra tervlapján I. rendű főútként* kerül feltüntetésre a Könyves Kálmán krt. és az Üllő út. A Kőbányai út **II. rendű főút**, a Vajda Péter utca pedig **településszerkezeti jelentőségű gyűjtőút**. Felszíni vasútvonal halad végig a vizsgálati terület keleti oldalán, ahol kettő tervezett vasútállomás, vasúti megállóhely is szerepel. A főutak mentén **településszerkezeti jelentőségű kerékpáros infrastruktúra nyomvonala** halad. A Népliget üllői úti oldalában, a **gyorsvasúti megálló** mellett **P+R rendszerű parkolási létesítmény** a jelenleg is meglévő, de kisebb kapacitású parkolóját jelöli. Külön szintű **vasúti kereszteződés** a Vajda Péter út és a vasút, valamint a Kőbányai út és

a vasút találkozásánál vannak. Az 1-es, a 28-as, 28A és a 62-es villamosok **közúti vasút (villamos) vonalként** szerepelnek a tervlapon.

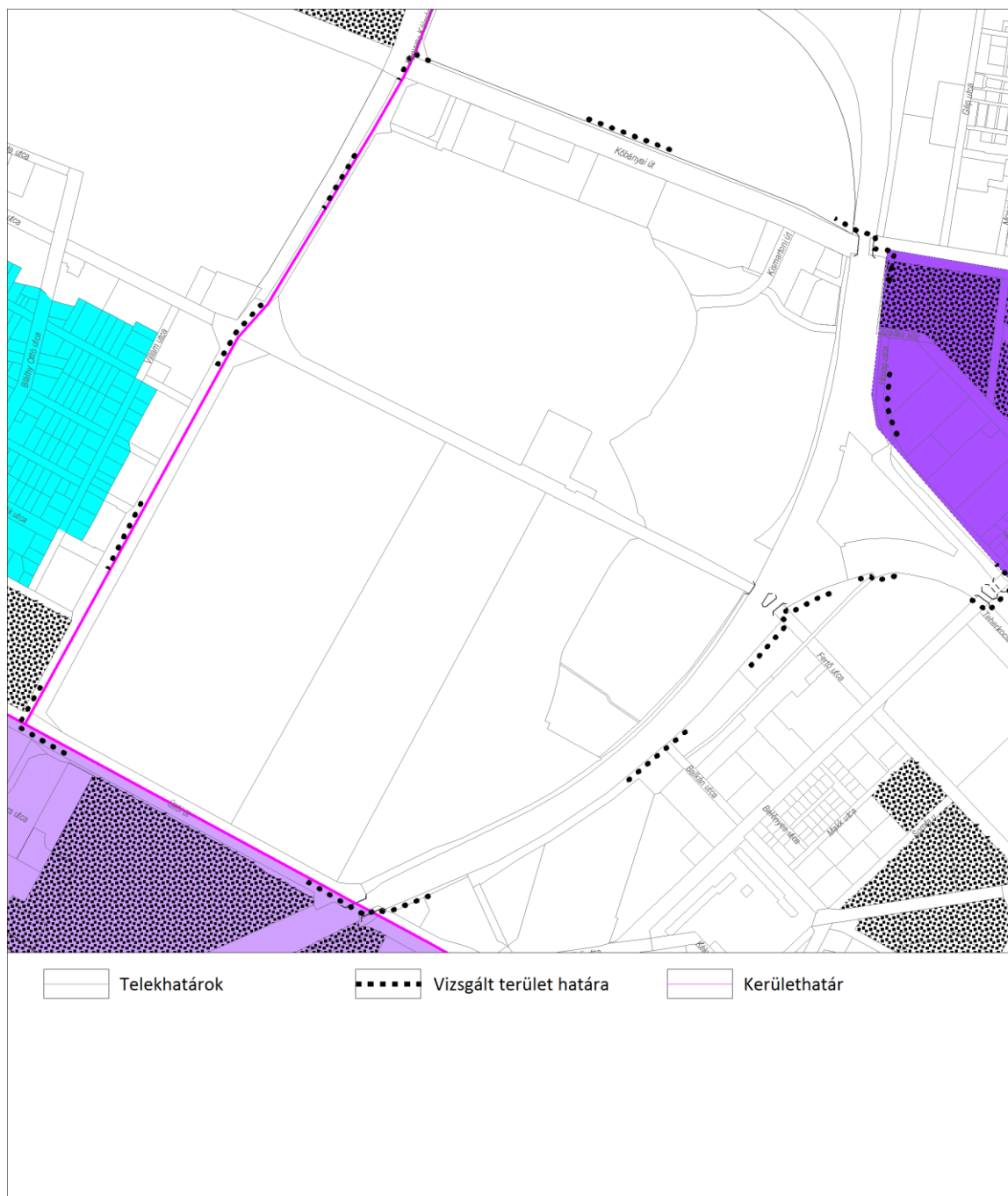
Az épített környezet értékeinek védelme

A TSZT Szerkezeti tervlap 3. Az épített környezet értékeinek védelme a) Más jogszabállyal érvényesülő művi értékvédelmi, örökségvédelmi elemek tervlapja szerint a Népliget teljes területe és a sportpályák is **történelmi kert** területét alkotják. A 38442/10 hrsz.-ú telken **műemlékek** találhatóak. A Kőbányai út melletti területsáv **műemléki környezet területe**.

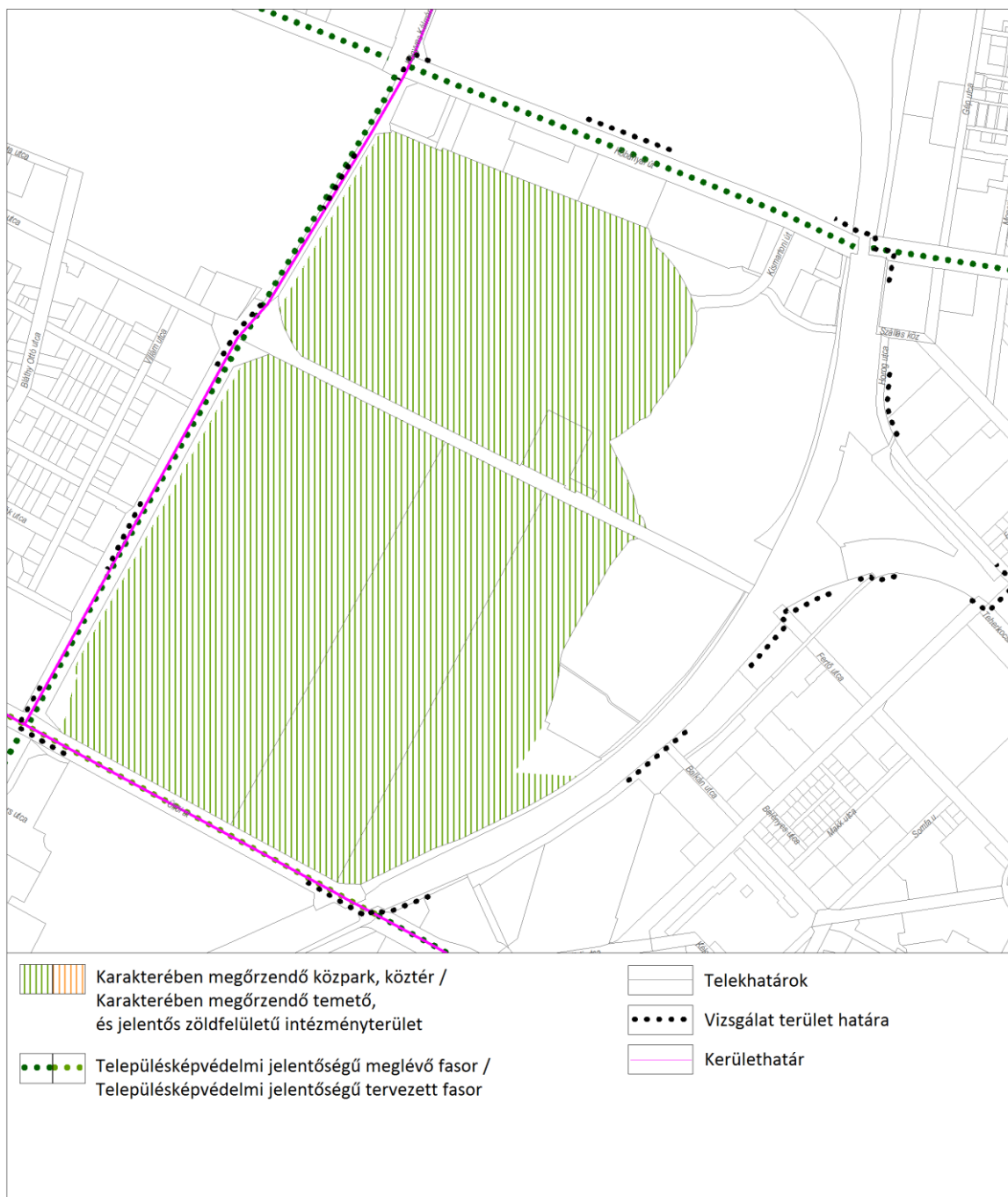
(Adatszolgáltatás: Miniszterelnökség Örökségvédelmi Hatósági Főosztály Örökségvédelmi Nyilvántartási Osztály)

A TSZT Szerkezeti tervlap 3. Az épített környezet értékeinek védelme b) Épített környezet védelmével kapcsolatos magassági korlátozások területi lehatárolása tervlapja alapján a tervezési területet magassági korlátozás nem érinti.

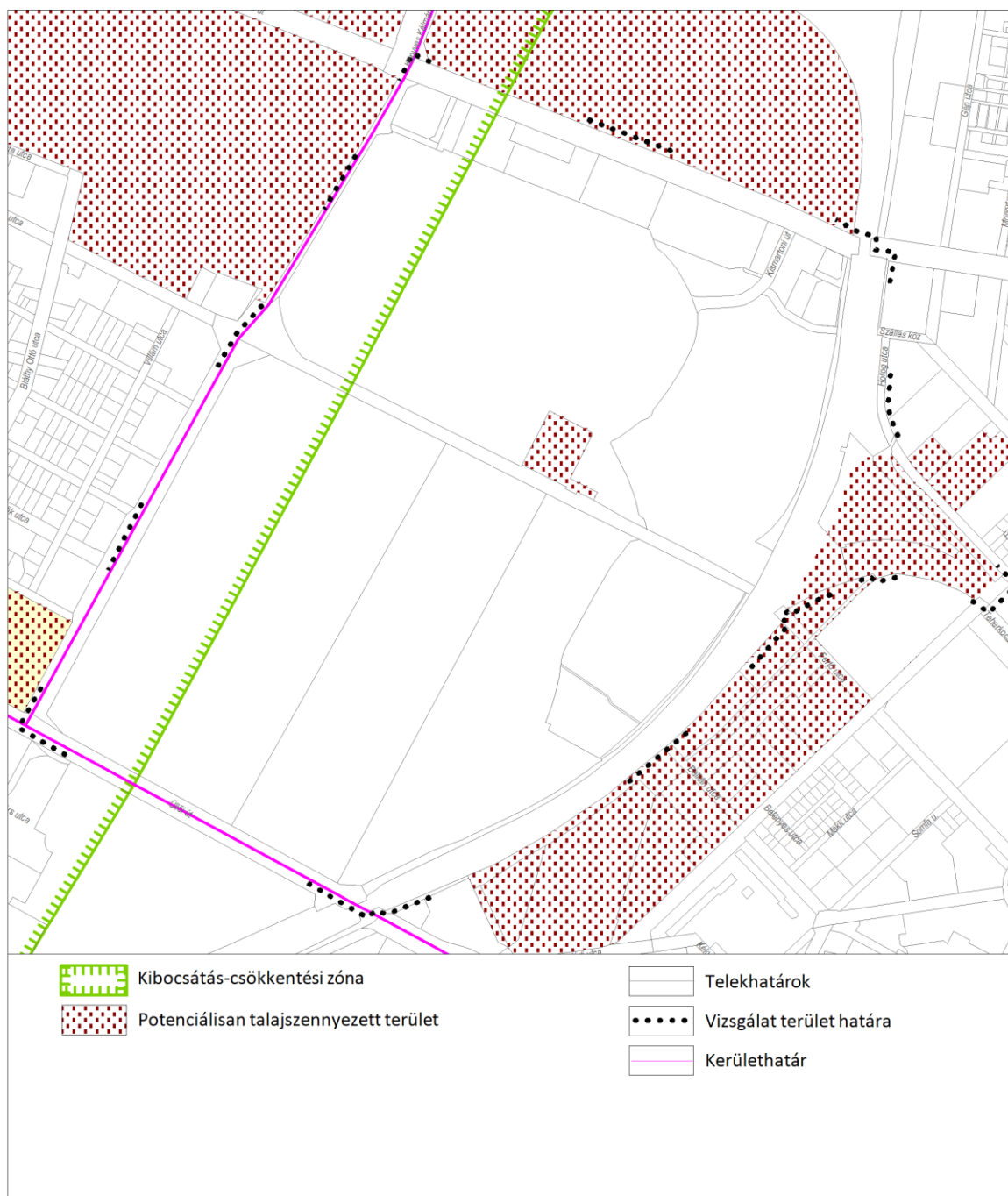
Zöldfelület-, táj és természetvédelem

A TSZT Szerkezeti tervlap 4. Zöldfelület-, táj- és természetvédelem tervlapja alapján a Népliget nagy része **karacterében megőrzendő közpark, köztér**. Ennek a területnek a fejlesztése a meglévő, értékes térszerkezet megőrzése mellett támogatandó. A ligetet szegélyező utak mentén **településképvédelmi jelentőségű meglévő fasor** húzódik.

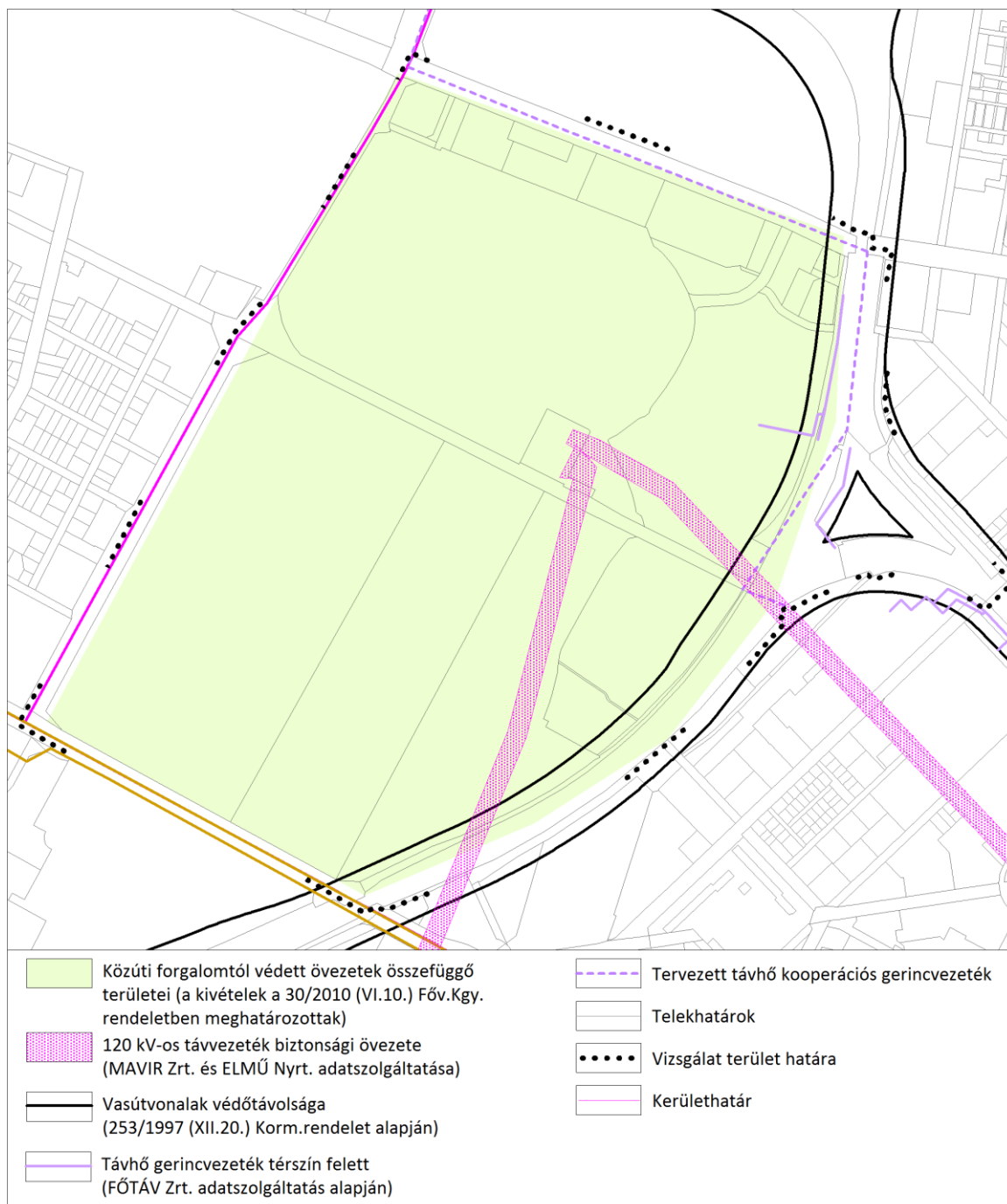
Környezetvédelem, veszélyeztetett és veszélyeztető tényezőjű területek

A TSZT Szerkezeti tervlap 5. *Környezetvédelem, veszélyeztetett és veszélyeztető tényezőjű területek tervlapja* alapján a tervi elemek közül a Népliget területének a Könyves Kálmán krt. menti sávját a kibocsátás-csökkentési zóna érinti, míg a 38440/38 hrsz.-ú telek **potenciálisan talajszennyezett terület.**

Védelmi, korlátozási területek

A TSZT Szerkezeti tervlap 6. *Védelmi, korlátozási területek tervlapja* alapján a teljes terület **közúti forgalomtól védett övezetek összefüggő területeibe** tartozik. A területen **120 kV-os távvezeték biztonsági övezete** a területen áthaladó légvezetékhez kapcsolódik, amely az állomáshoz érkezik, a **vasútvonalak védőtávolsága** pedig a vasútvonal mentén érinti a terület keleti oldalát. Elszórtan találhatóak a **távhő gerincvezeték térszín feletti** elemei, továbbá a Kőbányai úton és a vasút mentén tervezett **távhő kooperációs gerincvezeték**et jelöl a tervlap.

1.4.1.2. Fővárosi rendezési szabályzat (FRSZ)

Beépítési sűrűség, infrastruktúra elemek

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) szerint az FRSZ egyik kiemelt feladata a területfelhasználási egységek beépítési sűrűségének meghatározása. Az FRSZ szerint a beépítési sűrűség kétféle értékre tagolódik annak érdekében, hogy a területhasználat kiszolgálásához szükséges parkolási infrastruktúra épületen belüli biztosítása továbbra is támogatott legyen. Ennek értelmében az FRSZ rögzíti, hogy a bsá jelű általános sűrűségi érték az általánosan elhelyezhető funkciók számára – így a parkolás céljára is – igénybe vehető, a bsp jelű

parkolási sűrűségi érték viszont kizárólag az épületen belüli parkolás céljára vehető igénybe. Kiemelendő, hogy a bsp érték kifejezetten a parkolás épületen belüli támogatása céljából kerül alkalmazásra, tehát bónuszértéket jelent a beépítési sűrűség értékébe beépülve. A bsá és a bsp érték együtt képezik a bs jelű beépítési sűrűség értéket az OTÉK szerinti meghatározással.

Az FRSZ 1. melléklet *A területfelhasználási egységek beépítési sűrűsége és az infrastruktúra elemek tervlapja* alapján a Népliget nagy része beépítésre nem szánt terület: **Zvp** – Városi park.

A Kőbányai út menti terület és a vasút melletti tömb **Vi-2** – Intézményi, jellemzően szabadonálló jellegű területbe sorolt. A Kőbányai út mentén a két intézményi terület közötti lakóterület **Ln-3** – Nagyvárosias, jellemzően szabadon álló jellegű lakóterület területfelhasználású. A területet határoló vasút menti sportterületek **K-Sp** – Nagyterjedésű sportolási célú terület területfelhasználási kategóriába soroltak.

A fenti beépítésre szánt területek beépítési sűrűségének értéke az FRSZ-ben az alábbiak szerint került meghatározásra:

Területfelhasználási egység	Beépítési sűrűség (bs = bsá + bsp)	bsá	bsp
Vi-2	3,25	2,25	1,0
Vi-2	2,25	1,5	0,75
Ln-3	2,5	1,75	0,75
K-Sp	2,25	1,5	0,75

Építési övezet jele	Kialakítható legkisebb telek területe m ²	Beépítési mód	Beépítés megengedett legnagyobb mértéke (%)	Legnagyobb épületmagasság m	Zöldfelület legkisebb mértéke (%)	Kizárólag terepszint alatti beépítés megengedett legnagyobb mértéke %	Általános szintterületi mutató (szmá)	Parkolási szintterületi mutató (szmp)
Vi-2/1	8000	SZ	35	14	35	60	2,75	1,2
Vi-2/2	5000	SZ	35	14	35	60	2,25	1,0

A Vi-2/2 építési övezet területén lakó rendeltetés nem helyezhető el.

Hatályos kerületi szabályozási terv

1.5. A táji, természeti és a zöldfelületi adottságok vizsgálata

1.5.1 Természeti adottságok, táji, természeti értékek

A főváros nagyarányú beépítettségének következtében jelentős feladat hárul a zöldfelületekre a város ökológiai adottságainak javításában. A Népliget Budapest legnagyobb és az egyik legrégebbi városi parkja, a sportterületekkel együtt mintegy 120 hektáros területével, nagy faállományával és központi elhelyezkedésével kiemelten fontos szerepet játszik a településökológiai viszonyok szabályozásában, a főváros környezetminőségének javításában. Azonban a város lakossága jelenleg nem használja ki kellőképpen a Népligetben rejlő rekreációs lehetőségeket. A park alulhasznosítottasága a rekreációs funkciók gyenge kínálatából, a zöldterület általános leromlottságából, a határoló közlekedési elemek izolációs hatásából és mindezek hatására kialakult rossz közbiztonsági helyzetéből fakad. A Népliget a 20. század második felében fokozatosan elveszítette jó hírét.

A Népliget a Pesti hordalékkúpsíkság kistáján, Budapest mértani közepén helyezkedik el. Közepes magasságú, tagolt síkságon fekszik, amely enyhén kelet felé, a magasabb teraszok irányába emelkedik. A park átlagos tengerszint feletti magassága 117 m, ami a Várhegy magasságától csupán 50 méterrel alacsonyabb. A területen egykor homokbánya működött, amelynek anyaggyerő gödreit később törmelékkel töltötték fel. A futóhomokos felszín homokbuckái részben ma is láthatóak. A városi park rendezése a terepviszonyok további átalakulását okozta. Az 1960-as években tízezer köbméternyi építési törmelék felhasználásával alakították ki az Újliget szánkódombját. Jelentős mesterséges feltöltésű terület a Mutatványos tér, ahol az egykori homokbánya gödrét egy ideig hulladéklerakóként használták.

A Népliget térségében jellemző homokos és kőzetlisztes agyag, agyagmárga alapkőzet a Duna homokhordalékán képződött gyenge termőképességű, homokos, kavicsos talajok alakultak ki. A korábbi homokbánya által kitermelt vízhiányos területen a futóhomok megkötésére akácfákat telepítettek a XIX. század közepén. A tervszerű parkosítás és öntözés hatására fokozatosan javultak a talajviszonyok.

A Népligetet nem érinti felszíni víztest. A jó vízáteresztő képességű alapkőzete és talaja miatt vízhiányos területről van szó. A talajvíz változó mélységben található meg, az MFGI felmérése alapján 1-7,5 méter között változik.

A terület éghajlata mérsékelt meleg, száraz. Az éves napfénytartam 1910-1940 óra. Az évi középhőmérséklet 10,2-10,6 °C. A nyári félév középhőmérséklete 17-17,5 °C. A fagymentes időszak megközelíti a 210 napot. Az évi legmagasabb hőmérsékletek sokévi átlaga 34,5 °C, a legalacsonyabb hőmérsékletek -11,5 és -14,5 °C között változik. A térségben a Budapesti átlaghoz képest kisebb a csapadékmennyiség, az évi csapadékösszeg 520-550 mm. Jellemző szélirány az ÉNy-i, az átlagos szélesség 2,5-3m/s.

A Népliget a főváros legnagyobb fajtadiverzitású (azonban állományát tekintve egyúttal a legrosszabb állapotú) városi parkja. Kiemelt értékei a különleges növényfajták és famatuzsálemek, valamint az egységes telepítésű fasorok. A térség potenciális vegetációi a nyílt homokpusztagyepek és homoki

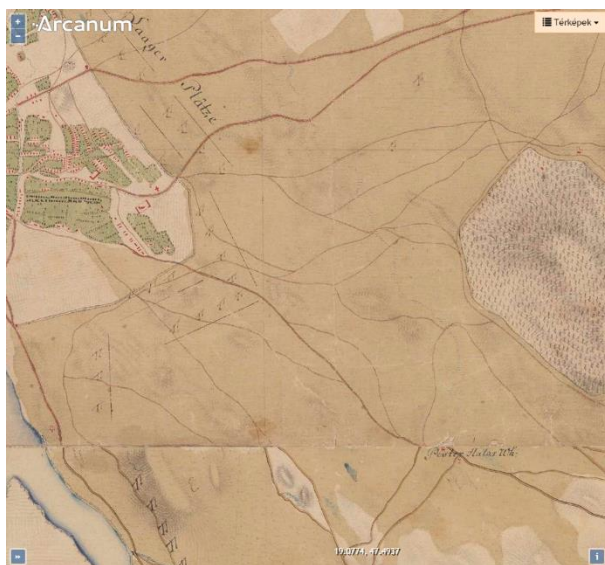
tölgyesek.¹ A parkot korábbi szándék szerint dendrológiai gyűjteményes kertnek alakították ki, a XX. század első felében a Népliget hárs és tölgy gyűjteménye nemzetközileg is híres volt. Legértékesebb fái az idős tölgyek a Tölgyfa téren, de jelentős a szépen fejlett, koros platánfák száma is. A park további különlegességei a Planetárium melletti páfrányfenyők. Egy 2000-es felmérés szerint itt található meg Budapest legnagyobb vasmája, de található itt kínai gumifa, örökzöld tölgy, amuri dugófa és szárnyas dió. A körülbelül 10 ezres faállományból körülbelül száz darabra tehető az idős, igen nagyméretű példányok száma, amelyből néhány száz évnél is idősebb.

Az állatvilág korábbi felmérés szerint kb. 100 fajból áll. A változatos növényzet sokféle állatot vonz, jellemző tagjai az itt fészkelő madarak, kismélsők és rovarok. A kismélsők közül legismertebb a főként szürkületkor járó keleti sün és a fák között sűrűn előbukkanó mokus.

1.5.2. Kerttörténet

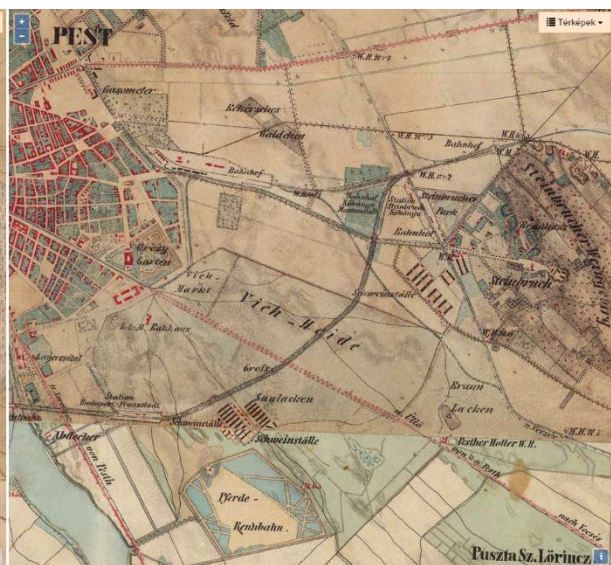
A fejezethez felhasználásra került a Népliget mellett megvalósítandó sportpálya komplexum fejlesztési projektje kapcsán készült Kerttörténeti tudományos dokumentáció és örökségvédelmi hatástanulmány.²

A Népliget egykori kedvezőtlen adottságokkal bíró, művelésre alkalmatlan területét IV. Béla király 1244-es bullájában Kőbánya részeként (Kéwer, vagyis Kőér néven) Pest városának adományozta. Az adományt I. Lipót 1703-as kiváltságlevelében is megerősítette, ám Grassalkovich Antal jogot formált Kőbányára, ezért Pest városa – a pereskedést elkerülve – végül pénzen váltotta meg. A Népliget agráralkalmassága alacsony volt, ezért nem parcellázták fel, s így egyben maradhatott a város tulajdonában.

Első Katonai Felmérés (1763–1787)

Forrás: <http://mapire.eu/hu/>

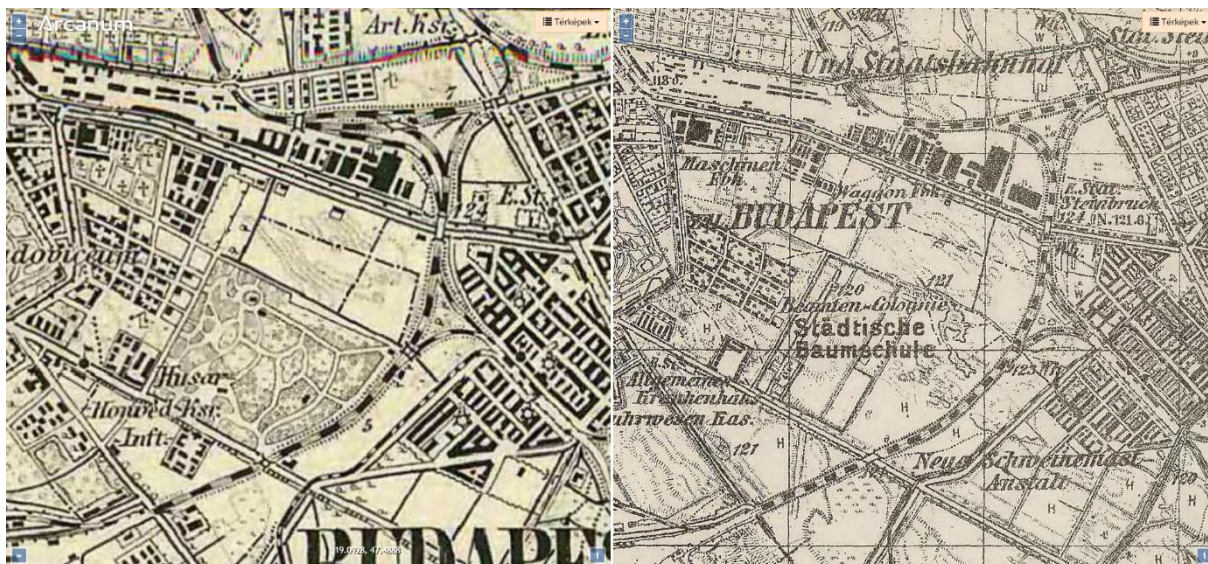

Második Katonai Felmérés (1806–1869)

Forrás: <http://mapire.eu/hu/>

¹ Prof. Dr. Zólyomi Bálint (1989): Magyarország potenciális vegetációtérképe

² Fekete Albert, Sárospataki Máté, Fekete Orsolya, Weiszer Ádám, Csík Nóra, Gulyás Soma: Kerttörténeti tudományos dokumentáció, értékleltár, fakataszter és örökségvédelmi szakvélemény elkészítése a budapesti Népliget mellett megvalósítandó sportpálya komplexum fejlesztési projektje kapcsán - I. kötet Kerttörténeti tudományos dokumentáció és örökségvédelmi szakvélemény, 2017 szeptember - október

Harmadik Katonai Felmérés (1869–1887)

Forrás: <http://mapire.eu/hu/>

Magyarország Katonai Felmérése (1941)

Forrás: <http://mapire.eu/hu/>

A 1800-as évektől felgyorsuló pesti építkezések számára sok homokot termeltek ki innen, majd az anyagyerő gödröket törmelékkal töltötték fel.

1855-ben a futóhomok megkötése céljából akáccal telepítették be a területet. A fásítás megkezdését követően, az 1860-as évek elején a lapok már „Népkert” és „Új-Városliget” néven említik. Egy 1863-as térkép „Stadtische Acker Gründe”, vagyis Városi Szántó Földek névvel jelöli.

A népligeti óriáspark terve 1867-ben került szóba a Királyi Szépítő Bizottmánynál, amikor a Városliget egyre szűkebbnek bizonyult a növekvő, mulatni vágyó tömeg befogadására. 1866 november 27-én megalakult kültelki és ültetvényi bizottság elhatározására 100 hold legelőterületet facsetetével ültettek be a későbbi fásításhoz. **Ilenczfalvy Sárkány József** tanácsos 1868-ban javasolta az elzárt Orczy-kert helyett a Népliget közparkká alakítását és ehhez első lépésként egy faiskola létrehozását szorgalmazta. A Szépítő Bizottmány jogutódjaként működő Közmunkák Tanácsa rendezte a telekügyeket, az Üllői utat kikövezték, szegélye mentén fákat ültettek és kijelölték a létesítendő faiskola, valamint a nép szórakoztatására szolgáló területeket a vasút melletti, a volt homokbánya helyére. 1868-ban **Petz Ármin** műkertész készítette el a Népliget első tervét, ez a terv azonban forráshiány miatt nem valósult meg. Az Ilenczfalvy Sárkány József által javasolt faiskola telepítése azonban megtörtént, ennek emléktáblája ma a Planetárium bejárata előtt található. 1870-ben Budapest főkertésze, **Fuchs Emil** vette kezébe az ekkor már Népligetnek nevezett park fásítását. E fatelepítés magját a megmaradt akáccal és az új faiskolából telepített értékesebb fafajok, mint vadgesztenyék, platánok, hársak, ostorfák és kőrisek képezték. 1890-ben **Kulcsár Ferenc és Klenzki Miklós** tervei szerint a ligeti körutak mentén elültették a Fuchs faiskolában nevelkedett platánokat és más különlegesebbnek számító fafajokat. Az e korból származó platánok, ostorfák és zöld juharok még ma is megtalálhatóak a parkban. A zöldterület fejlesztésével párhuzamosan a környezete, Kőbánya, Józsefváros és Ferencváros is fejlődött. Ekkoriban kövezték le a mai Könyves Kálmán körutat és az Üllői utat. Az 1892-es kolerajárvány során fontossá vált a tiszta víz beszerzése, ezért többek között a Népligetben is víztorny épült, 1893-ban.

A Népliget angol jellegű tájkertté alakítása 1893-ban indult meg, amikor a környező város növekedése egyre népszerűbbé tette a ligetet. **Ilsemann Keresztély**, budapesti főkertész és a Városi Kertészet vezetője négy év alatt készítette el a tájképi stílusú park tervét, mely ma is meghatározza a park arculatát és útrendszerét. A mai Vajda Péter utcától északra eső Újliget telepítése 1893-1896 között indult meg, 1896-ra már egy sétányokkal feltárt és több mint 500 fa- és cserjeeggyeddel rendelkező dendrológiai kert

alakult itt ki. Ilsemann Keresztély a terület domborzatán itt nem változtatott, így ma is láthatóak az egykori homokbuckák.

1895-ben épült fel a Nagyvendéglő („Budapesti Nagy Sörcsarnok”) a mai Planetárium mögött, amely az akkori főváros legnagyobb, 400 főt is befogadni tudó vendéglője volt. 1896-ban felépült a Telepi Torna Egylet sporttelepe, melyet eredetileg a szomszédos Tisztviselőtelep lakói hoztak létre.

A XIX. század végén épült meg a laktanya az Üllői út túloldalán, ezután a katonáknak is kedvelt célpontjává vált a park. A Népligetben tudományos élet is zajlott, többször rendeztek itt nemzetközi dendrológiai tanácskozásokat. **Ráde Károly** a századfordulón tölgy- és hársfagyűjteménnyel gazdagította a park növényállományát. Ezek közül ma már csak a krími hárs és a tornyos tölgy egy példánya található meg. A Népliget volt az első közpark a fővárosban, ahol gyermekjátszóteret létesítettek.

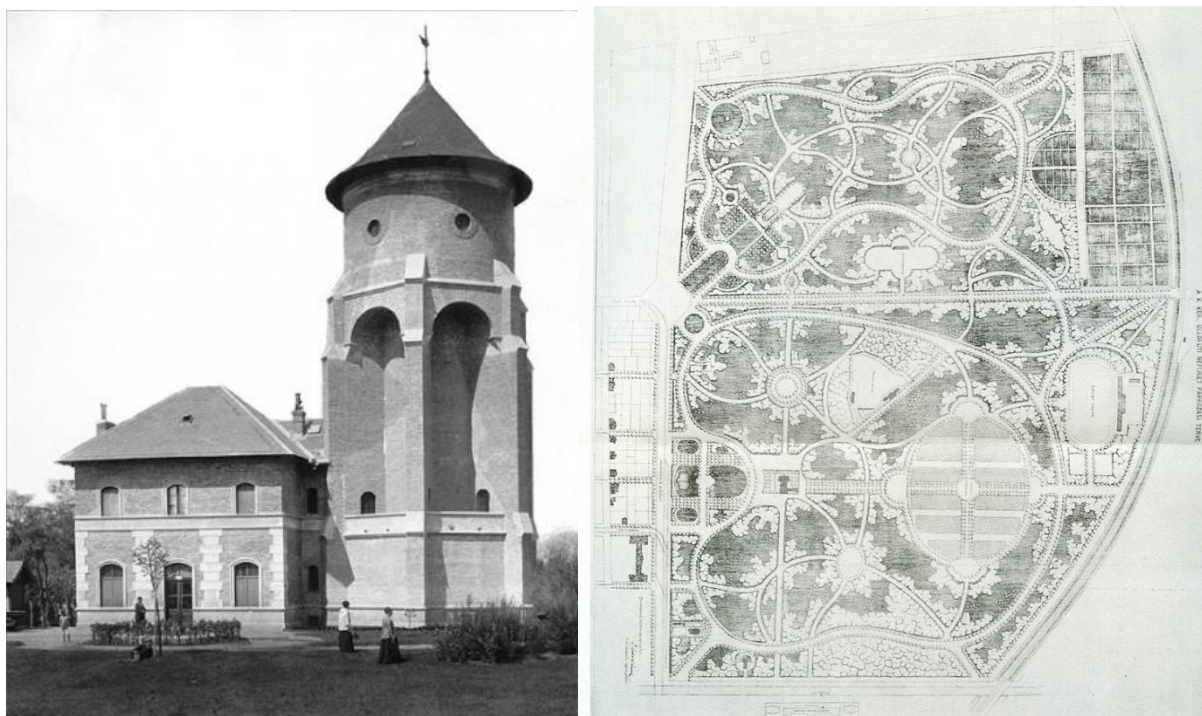
Az I. világháborút megelőzően épült meg az Óliget területén a **vurstli**, ami a két világháború között is működött a szegény emberek szinte egyedüli szórakozó és találkozó helyeként. A Népliget főtengelye az óligeti dísztéren, a nagyvendéglőn és a széles fasoron át vezetett a vurstliba, amely a **Mutatványos téren** színesre festett, lampionokkal díszített szórakozóhelyek sokaságát jelentette. Az összesen 101 épületben működött itt mozi, vendéglők, dodzsem, cirkusz, céllövölde, barlangvasút, kör- és hajóhinta. Itt állt Európa második legnagyobb, és leghosszabb a „Kárpátoktól egészen Adriáig” nevezetű hullámvasútja, továbbá a Kemény Henrik Bábszínháza. A park ekkorra már-már a Városliget vetélytársává nőtte ki magát. A Mutatványos tér az 1930-as években élte virágkorát.

1910-ben **Újliget** néven a ligethez kapcsolták a Simor (később Vajda Péter) utca és a Kőbányai úti gyárak közti területet. Az eredeti park ekkortól az Óliget nevet viselte. Ekkor alakították ki a tenispályát a Vajda Péter utca közepén. 1916-ban az Újliget területén hozták létre a **Királydombot**, a hagyomány szerint IV. Károly király koronázási dombjának földjéből.

A park műszaki igénybevételét fokozta, hogy a két háború közötti a Népligetben zajlott az első **Magyar Nagy Díj** autóverseny is. 1920-ban megépült az autó és motorversenyekre alkalmas pálya, s folyamatosan születtek tervek. A versenyek az 1960-as évek végéig hozzátartoznak a liget életéhez

A túlhasználát és az elöregedés miatt Råde Károly, a Székesfővárosi Kertészet első igazgatója 1928-ban mértani stílusú rekonstrukciós tervet készített a **Díszter és a Lengyel sétány** nevű parkrészekre. A tervet öt év alatt (1930-1935) végre is hajtották, a korábbi kertészeti koncepciót megtartva, de több sportolási lehetőséget teremtve.

A Népliget 1942-ben érte el legnagyobb kiterjedését, amikor hozzácsatolták a Lippay János parkot, s vele szemben a Szent Kereszt templom körüli kis teret. Területe így több mint egymillió négyzetméter, amelyből 568 ezer parkosított terület, a többi sporttelepek, játszóterek és az autóversenyeknek hajdanán helyet adó utak tették ki.

A Népliget zöldfelületeit az 1940-es évektől fogva területvesztések, átalakítások érték. A területi integritás megőrzése ellen hatott ugyanakkor, hogy a határoló utakon történő fejlesztések is egy-egy sávot rendre lefaragtak a parkból. Ezek közül a legnagyobb elszigetelődést ma a Hungária Körút „áthatalmatlan” sávja jelenti, melyet a budapesti összekötő vasútvonal gátként a park fölé tornyosuló évszázados fala csak még áthatalmatlanabbá tesz.

A mindenkorai fejlesztések számára menekülési irányként tűnt fel a népligeti sportlétesítmények kialakítása. Az 1930-as-40-es években épült a Diákstadion, a BSZKRT próbapályája, valamint a GANZ-MÁVAG Sporttelepe és Stadionja, továbbá a KISOSZ-pálya, a mai Építők Sporttelepe. A két világháború között ugyanakkor – Råde Károly tervei szerint - a parkban játszóterek, sporttelepek is létesültek.

1942-ben készült el az egyik máig meglévő „tájsebe” a parknak: az Elektromos Művek alállomása, amelyet 1965-ben tovább bővítettek. 1961-ben kezdődött meg a főváros 120 kV-os főelosztó hálózatának kábeles kiépítése a népligeti állomás és a kőbányai fűtőerőmű között, amelyet 1965-ben a Népliget és Csarnok tér közötti kábel lefektetése követett. 1949-ben, a Kőbányai út és a Kismartoni utca kereszteződésénél felépült az Egészségház, ami 1975-ben tovább bővült, újabb területet véve el a ligettől.

A **II. világháborútól kezdődő időszak** a Népliget fejlődéstörténetében egy lefele ívelő pályát mutat, melyet a park koncepciótlan fejlesztései és a soha meg nem valósuló tervek, valamint az elszalasztott lehetőségek jellemzik. A háború következményei elsősorban nem a tényleges bombatalálatok pusztításai, hanem a háborút követő ínséges időszak fa kitermelései, mely az értékes dendrológia gyűjtemény jelentős károsodását és egyben a park zöldfelületének csökkenését okozta.

A háború után a Népliget vendéglátó egységeinek magas bérleti díja nem kedvezett a vállalkozásoknak, a bérlők sorra váltották egymást, ami a szolgáltatások akadozását eredményezte ezzel is csökkentve az ide látogatók számát. Fokozatosan megindult a funkcióvesztés, sorra szűntek meg a nagy múltú létesítmények. A nagy vonzerővel és kapacitással bíró Mutatványos teret az akkori rendszer nyomására 1950-re végleg felszámolták, az utolsó bódékat 1963-68 között bontották le. Megszűnt a cirkusz, a kertészeti telep helyén sporttelep létesült, Kemény Henrik világhírű bábszínháza pedig leégett. Az ötvenes években a Könyves Kálmán körúton ÁFOR üzemanyag töltőállomás létesült.

1955-ben a még Ilseman Keresztély által létesített, 80 éves faiskolát felszámolták, helyére épült az FTC II. számú sporttelepe.

A második világháború után épült Egészségház a Kőbányai úti oldalon, újabb sporttelepek, a Mutatványos tér helyén pedig elárusítóhelyek létesültek. 1956-ban készült el a park első általános rendezési terve. 1960-ban ennek nyomán épült a 10 000m³ építési törmelék beépítésével a szánkózó domb valamint megtörtént a díszter rendezése. A '70-'80-as években a konszolidáció jegyében pontszerű fejlesztésekkel próbálták a Népligetet étellel megtölteni. Ezek a fejlesztések: „ország kertje”-ként nevezett „Centenárium park” ('73), a Planetárium ('77), a FŐKERT új épülete ('86), valamint a Jurta Színház ('87). Az Újligetben gyűjteményes kertet alakítottak ki, ahol az 1970-80-as évek fordulóján ritka fákat ültettek neves botanikusok emlékére („Linné kert”).

1980-ban adták át a 3-as metrót, így jelentősen javult a Népliget megközelíthetősége. Az 1990-es évek Népligettel kapcsolatos fővárosi és kerületi fejlesztései nem valamilyen nagyvonalú koncepció mentén haladtak, ezért számos korábban is ismert területhasználati konfliktust gerjesztettek. 2000-ben a felújították a Könyves Kálmán körút Népliget előtti szakaszát is, ami a park külső sávjának felújításával járt együtt. Szintén ebben az évben készült el a Naprendszer méretarányos tízmilliárdod kicsinyítésű „modellje” is. **A 2000-es évektől** kezdve jelentős fejlesztés nem történt a Népliget területén, nem úgy, mint környezetében. A 2000-es években épült meg a Liget-házak és a Taraliget lakópark is a Kőbányai út túloldalán. 2002-ben átadták a szomszédos Volánbusz pályaudvart, a Könyves Kálmán körút mentén új irodaházak épültek, 2014-re elkészült az új FTC stadion (Groupama Aréna). Jelenleg a stadion előtti téren épül a Telekom Csoport új 55.000 négyzetméter alapterületű székháza. Ezek a fejlesztések a Népliget szempontjából kedvezőek lehetnek, ha a park együtt tud fejlődni környezetével.

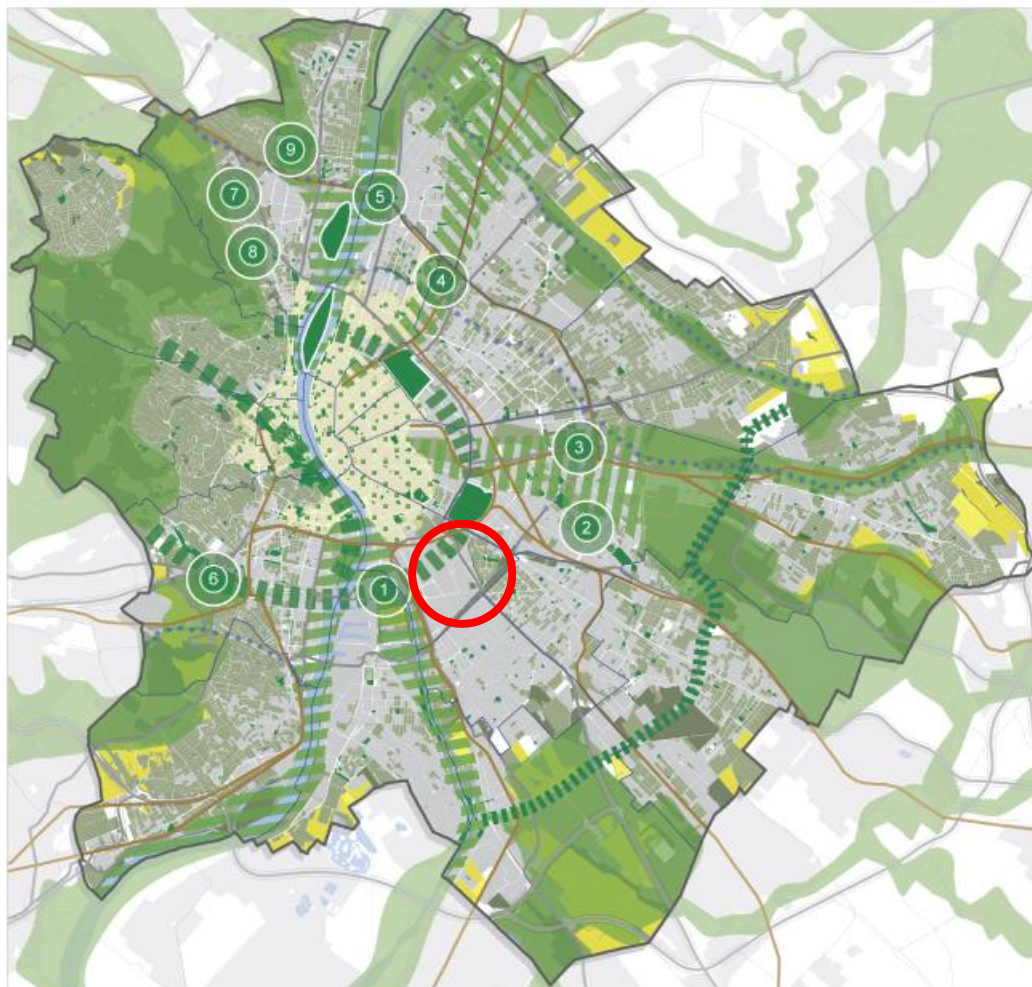
A kulturális tárca jóváhagyta a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal javaslatát, így 2005-ben a 14/2005. (IV. 5.) NKÖM rendelet alapján védett park, **történeti kert lett a Népliget**. Az indoklás szerint a Liget legnagyobb értékét a gondosan és szakszerűen válogatott növényzet adja.

1.5.3. A Népliget Budapest zöldfelületi rendszerében

Mint városi közpark, a főváros pesti oldalának zöld gyűrű rendszerében kiemelt fontosságú zöldfelületi szerkezeti elem a Népliget, amely Budapest legnagyobb területű és az egyik legtöbb zöldfelülettel rendelkező városi parkja, a város mértani közepén helyezkedik el. Egyúttal a város egyik legjobb közlekedési kapcsolatokkal is bíró zöldterülete, hiszen a forgalmas Könyves Kálmán körút és az észak-déli tengely részét képező Üllői út találkozásánál fekszik. Közúton és közösségi közlekedéssel (M3 metró, 1-es villamos) is könnyen megközelíthető a város távoli pontjairól is.

Mindezen adottságok ellenére, alulhasznált, hanyattatott sorsú, jobbra érdemes zöldterület. Míg a másik két nagypark, a Margitsziget és Városliget nagy látogatottságnak örvend, addig a Népliget

településszerkezeti beágyazottsága elégtelen, a közeli lakóterületekkel való kapcsolata gyenge, elegendő rekreációs funkció hiányában nem képes betölteni egy komplex városi park szerepét.

|||| Városi parkgyűrű, -tengely

① Potenciális városi parkok

A Népliget elhelyezkedése Budapest tervezett zöldfelületi rendszerében

A Népliget szigetszerű, forgalmas utakkal és vasutakkal határolt zöldterület, amely sem ökológiai, sem funkcionális értelemben nem kapcsolódik a környező zöldterületekhez. Csak a VIII. és IX. kerület kisebb közkertjeivel, tereivel van gyenge zöldfelületi kapcsolata, főképpen a Rezső tér – Orczy kert tengely irányában.

A környező lakóterületek ellátásban a Városligeten kívül más közkertek, parkok (pl. Orczy park, Rezső tér, Rottenbiller park), is részt vesznek. Ezek vonzáskörzeteinek ábrázolásával kirajzolódik az ellátottság térbeli szerkezete, megmutatkoznak az ellátatlan, közcélú zöldfelületekben szegény térségek, a lehetséges fejlesztési irányok. Az ábrán szembeötlő, hogy a Népliget környezetében viszonylag kevés az ellátást igénylő lakóterület, ezzel is magyarázható a park alulhasznosíthatósága.

A környező lakóterületek zöldterületi ellátottsága

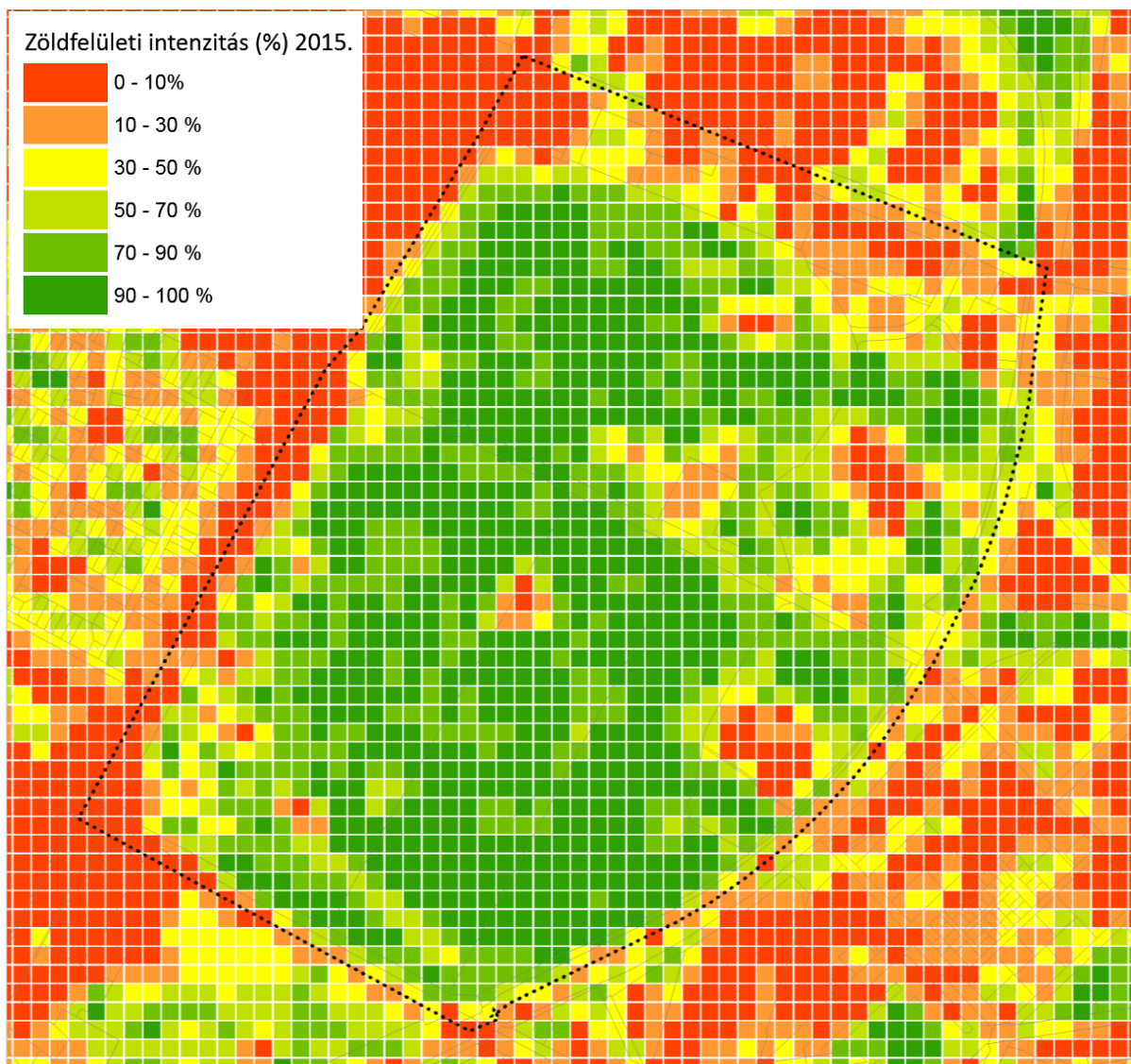
1.5.4. Zöldfelület intenzitás és zöldfelületi arány

A Zöldfelület Intenzitás érték (ZFI) olyan %-érték, mely az adott területre eső zöldfelületek arányát és minőségét, vitalitását (területi kiterjedés és borítottság minősége is) fejezi ki. Az érték nagysága nem egyezik a zöldfelületek tényleges nagyságával. (Pl. egy zárt lomkorona szint alatt lévő szilárd burkolat nem érzékelhető a felvételeken.)

A zöldfelületi intenzitás vizsgálata Dr. Jombach Sándor (Greenscope Kft.) kutatási eredményeinek felhasználásával történt, amely a Landsat 8 műhold 2015-ben és 2016-ban összesen nyolc alkalommal, vegetációs időszakban rögzített műholdfelvételeinek felhasználásával készült. Az új módszertan nagy előrelépést jelent a korábbi egy alkalommal történt felvételezésekhez képest. Több felvétel készítésével ugyanis kisebb mértékben jelennek meg az egyedi vagy pillanatnyi állapotváltozás jelenségei (gyepek kaszálása, rendezvények zavaró hatása, stb.).

Az NDVI vegetációs index (a növényzet biológiai aktivitását, vitalitását, és jelenlétét kifejező számérték) alkalmazásával nyert zöldfelület intenzitás értékeket 30-30 méteres raszter-hálóban felvett pontok tartalmazzák.

A zöldfelületi intenzitás átlagértéke a Népliget teljes területére 70% körül alakult az elmúlt 2 évtized zöldfelület-intenzitási adatait figyelembe véve.

Zöldfelületi intenzitás vizsgálata, 2015. (Adatforrás: Greenscope Kft.)

Az elemzés alapján elmondható, hogy a park zöldfelület-intenzitása igen magas, köszönhetően annak, hogy nagy hányada növényzettel fedett, a lombkorona fedettség helyenként már a parki funkció szükségletén túlmutat, erdő jellegű. Alacsonyabb ZFI a Népliget szélső területein jellemző. A Könyves Kálmán körút mentén a burkolt felületek magas aránya, a Kőbányai út mellett pedig a különböző beépítések (lakópark, kereskedelmi funkciók, stb.) mérséklék a zöldfelületi intenzitást kedvezőtlen mértékben. A vasút mentén elhelyezkedő Építők és az FTC sporttelepek zöldfelület intenzitása viszonylag magas, köszönhetően annak, hogy kevés épület található itt és a pályák nagy része gyeppel borított. Szigetszerűen a park belsejében található burkolt tenispályák és épületek környezetében jelentkezik alacsonyabb zöldfelület intenzitás.

A városi park (Zvp) területére számított **zöldfelületi arány** meghaladja az OTÉK-ban előírt legkisebb zöldfelületi arányt (70%), a beépítettség mértéke pedig az OTÉK által maximálisan megengedett 3% alatt marad. A sportterületek (K-Sp) jelenlegi adottságaik folytán alacsony beépítettségűek. Az OTÉK-ban meghatározott legalább 40%-os legkisebb zöldfelületi arány a déli sporttelepen biztosított, azonban az északi telepen – tekintettel arra, hogy az OTÉK 1. melléklet 113. pontja értelmében a füves sportpályák nem számíthatók be a telek zöldfelületi arányába („azon növényzettel borított terület ahol a termőtalaj és az eredeti altalaj, illetve a talajképző közet között nincs egyéb más réteg”). A Kőbányai út menti intézményterületek zöldfelületi aránya a TSZT 2017-ben meghatározott legkisebb zöldfelületi átlagérték

(25%) körül mozog. A Taraliget lakópark zöldfelületi aránya 20-25% körül mutatkozik a jelentős mértékű aláépítettség miatt (a tetőkertek nem számíthatók be teljes értékű zöldfelületként), így az övezet nem teljesíti a hatályos követelményt sem. A TSZT 2017 szerinti területfelhasználási egységekre számított jelenlegi paramétereket az alábbi táblázat tartalmazza.

Területfelhasználási egység	Hrsz.	Területe (m ²)	Beépítési mérték (%)	Zöldfelületi arány (%)	OTÉK min. zf. arány (%)	TSZT 2017 zf. átl. érték (%)
Városi park (Zvp) Újliget	38440/38, 38440/39;	319 973	0,3	75,5	70	-
Városi park (Zvp) Óliget	38442/9 (r.), 38442/10, 38442/11	624 366	1,1	76,3	70	-
Sportterület (K-Sp) Újliget	38440/46, 38440/54;	135 906	8,9	27,8	40	-
Sportterület (K-Sp) Óliget	38442/12, 38442/13, 38442/14, 38442/15, 38442/9 (r.)	90 916	6,7	46,9	40	-
Változással érintett intézményi terület (Vi-2)	38440/ 47, 48,49, 61, 63, 64, 65	35 530	8,7	27,7	a be nem épített terület 50%-a	25
Intézményi terület (Vi-2)	38440/ 23, 25, 51, 52	19 511	27,4	19,1	a be nem épített terület 50%-a	25
Nagyvárosias lakóterület (Ln-3)	38440/ 40, 57, 58, 59, 60	48 133	23,6	29,7	10	30

1.5.5. A zöldfelületi rendszer elemei

Parkfunkciók, parkhasználat

A története során számos és változatos rekreációs lehetőséget biztosító Népliget mára kevés aktív kikapcsolódási, és szórakozási lehetőséget nyújt, és a sportfunkciók többsége (FTC és Építők sporttelep, tenispályák) csak térítés ellenében vehető igénybe.

A Népliget metrómegálló felé a funkciók sűrűsödnek. Itt található a parkban egyedüli kulturális funkciót képező Planetárium és a Liget Club&Bar nevű szórakozóhely. Az egykori, népszerű vurstlinak helyet adó Mutatványos tér funkció nélkül, elvadult állapotban található, a tér egy részét a FŐKERT Nonprofit Zrt. fenntartói telephelye foglalja el.

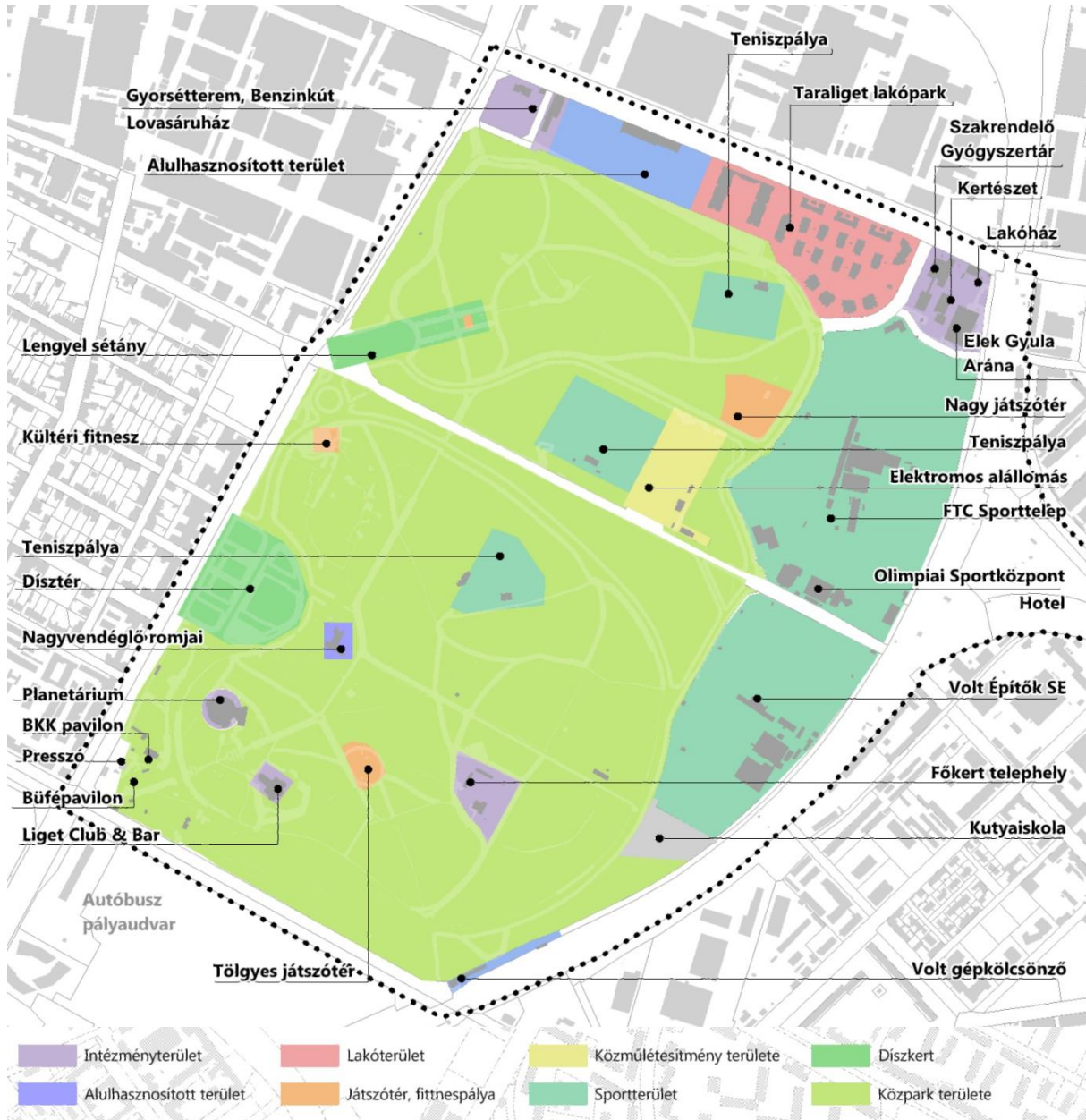
A park legnagyobb játszótere, a Tölgyfás játszótér mindösszesen néhány játszóeszközt tartalmaz. További három helyszínen is csak kevés játszóeszköz (hinták), az Újligeti ún. Nagy játszótéren egy elhanyagolt állapotú salakos sportpálya és néhány szabadtéri pingpongasztal található. Egyetlen korszerű és jól kihasznált elem az egykori Országpark (Centenárium park) mellett nemrég létesített szabadtéri fitnesskert, ahol 9 féle sporteszköz áll rendelkezésre. Az Újligetben található szánkódomb nyújt még szezonális rekreációs lehetőséget a környékbeli lakosok számára.

A Népligetben több olyan funkció is megtalálható, melyek nem illeszkednek a városi parkba, ilyen létesítmény például a park közepén létrehozott ELMŰ elektromos alállomás, vagy az Üllői úti buszvégállomás. A Centenárium park jelen állapotában használhatatlan, mivel a műalkotásoknak, berendezéseknek már csak a romjait fedezhetjük fel. A Nagyvendéglőnek csak romjai maradtak fenn és környezete kihasználatlan, elvadult terület. További elzárt területek a FŐKERT telephelye a Mutatványos téren és az Üllő út mentén néhány vízgazdálkodási műtárgy.

A funkcionális hiányosságoknak köszönhetően a közel százhektáros zöldterület gyakorlatilag csak a sétálás, pihenés számára nyújt lehetőséget, a külső utak mentén viszonylag sokan futnak, illetve használják a jó minőségű aszfalt utakat kerékpározásra is, továbbá meghatározó a kutyasétáltatás.

Átfogó koncepció hiányában az elmúlt évtizedek során telepített funkciók egy része megszűnt vagy átalakult, a park egyes részein a közbiztonság leromlott (pl. prostitúció, drogfogyasztás). Az ORFK által vezetett bűnügyi nyilvántartása alátámasztja, hogy Budapest legrosszabb közbiztonságú parkja a Népliget. Közbiztonság szempontjából legkritikusabb helyszínek: Liget Club&Bar környéke, az alulhasznosított keleti parkrészek, az egykori Nagyvendéglő romja és a szánkó domb.

Parkfunkciók:

Növényállomány

A parkfenntartás több évtizedes alulfinanszírozottság miatt az elöregedett, helyenként elvadult növényzet, és a környezet architektúra elemek is megújításra szorulnak. Jelentős probléma a növényzet spontán alakulása – magoncosodás, invazív gyomfajok elterjedése, a szemetelés és a vandalizmus (rongálás, graffiti). A Népliget közparki része több mint 80%-ban növényzettel borított, jelentős faállománnyal bír, lombkorona borítottsága (zöldfelületi intenzitása) meghaladja a többi nagyvárosi parkét. Azonban a nagy sűrűség miatt, az egyedek élettere kicsi, amely növeli az érzékenységüket és csökkenti az élettartamukat.

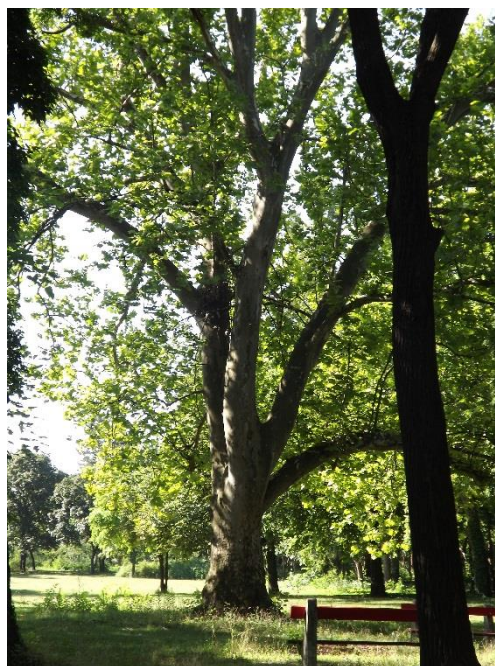
A **parkfenntartási** munkákat a FŐKERT Nonprofit Zrt. végzi. A zöldfelület gazdálkodás alulfinanszírozottsága miatt a fenntartásra nem áll elegendő forrás rendelkezésre, ezért a munkálatok a

legszükségesebbekre és a kiemelt parkrészekre fókuszálnak. A nagyobb látogatottságú Könyves Kálmán körút mentén a zöldfelületek igényesebb kialakításúak és fenntartásúak, mint a park keleti területein. Intenzíven fenntartott részek az Újliget javarésze és az Építők tenisztelep körüli terület. Extenzíven fenntartott részek Újligetben az SE tenisztelep környéke, az Óligetben a Mutatványos tér és tágabb környezete. Ez utóbbi területen jelentkezik a legtöbb probléma, úgymint a gyepek és a cserjék kitaposása, a növényzet besűrűsödése, magoncosodás, gyomnövények elterjedése. Mindezek esztétikai és funkcionális problémát is jelentenek. A park értékesebb, intenzíven fenntartott zöldfelületei: a Könyves Kálmán körút menti területek (tornapálya és környéke, Díszter, Lengyel sétány) és a Taraliget melletti játszótér. A FŐKERT Nonprofit Zrt. adatai szerint az összesen 91 ha nagyságú zöldfelületek 65%-a belterjesen, 35%-a külterjesen fenntartottak. Hagyományosan öntözött az összterület alig 30%-a. A részletes területi adatokat az alábbi táblázat tartalmazza (FŐKERT Nonprofit Zrt. 2015).

	M.e.	Összes terület	Pázsit	Cserje	Talajtakaró	Sövény	Egynyári	Évelő	Árnyéki	Kavicsos burkolat	Szilárd burkolat	Gumi-burkolat	Fenyőkéreg (Fitnessz)
Belterjes	m2	591 741	464 526	39 677	3 770	700	280	30	12 800	45 000	24 171	141	135
Külterjes	m2	328 165	300 000	2 736						1 909	23 520		
Összesen	m2	919 906	764 526	42 413	3 770	700	280	30	12 800	46 909	47 691	141	135

A zöldfelületek jelentős hányada gypszinten borított, de számottevő a cserjék és talajtakarók, árnyéki gyepptőlók területnagysága is – a sövények és egyéb cserjék megújításra, kiegészítésre szorulnának. Dekoratív egynyári és évelő ágyások a Díszteren és a Lengyel sétányon kerülnek évről-évre kialakításra.

A Népliget legjelentősebb kerttörténeti értéke a több stílustörténeti korszak kertépítészeti jellegzetességeit magán viselő növényállomány. A **faállomány** geodéziai felmérése megtörtént a park és a sporttelepek területén, azonban részletes fakataszter és értékelés csak az utóbbiakra, valamint a fejlesztéssel érintett parksávra vonatkozóan készült.³ Így a park döntő részének faállománya esetén csak bő tízéves adatokra és a helyszíni bejárás tapasztalatira lehet támaszkodni. A geodéziai felmérés alapján meghaladja a 10 000 db-ot a vizsgált terület faállománya: a városi parkban a bemért fák száma 10 500 körüli, míg a fejlesztéssel érintett sportterületek (FTC, Építők) területén további, kb. 1700 faegyed él. A vasúti töltés mentén erdő jellegű, sűrű növényállomány található, dendrológiai szempontból kevésbé értékes, spontán fejlődő fa- és cserjeegyedekkel.

A dendrológiai, kerttörténeti szempontból is **értékes faegyedek** elsősorban a városi park területén találhatóak. Itt körülbelül 100 db-ra tehető az idős, nagyméretű egyedek száma, ezek közül néhány száz

³ K Fekete Albert, Sárospataki Máté, Fekete Orsolya, Weiszer Ádám, Csík Nóra, Gulyás Soma: Kerttörténeti tudományos dokumentáció, értékleltár, fakataszter és örökségvédelmi szakvélemény elkészítése a budapesti Népliget mellett megvalósítandó sportpálya komplexum fejlesztési projektje kapcsán - IV. kötet Fakataszter, 2017 szeptember - október

évnél is idősebb. A sporttelepek területén szintén található értékes faegyedek, a kerttörténeti tudományos dokumentáció e területeken összesen 43 db történeti jelentőségű, vagy egyéb idős, nagy dendrológiai értéket képviselő faegyedet mért fel. A legértékesebb zöldfelületek az FTC északi sporttelepének nyugati részén találhatóak, ahol a növényzet részben az egykor a Népliget történeti térszerkezetéhez tartozó kertészet idejéből maradt fenn.

Az értékes faegyedek, fasorok és facsoportok a rendelkezésre álló fakataszteri adatok, továbbá helyszíni szemrevételezés alapján, a korábbi felméréseket felülvizsgálva a *Növényzet vizsgálata* című tervlapon kerültek jelölésre.

A Népliget kialakításánál a tervezési szándék egy gyűjteményes kert kialakítása volt, ennek köszönhető a park fajgazdagsága: korábbi adatok szerint 66 féle nyitvatermő és 482 féle lombos fa, továbbá cserje található a parkban, de a többi fővárosi parkhoz képest alacsonyabb az örökzöldek. A 30-as években híres volt a Népliget hárs és tölgyfagyűjteménye. A II. világháború megritkította a gyűjteményt, míg napjainkban a vandalizmus okoz károkat. Jellemző a sok idős ostorfa néhol ligeteket alkotva, továbbá a kőris, juhar, hárs fajok. A fasorok jellemző fajai: japánakác, idős lepényfa, idős platán, csörgőfa, ostorfa, hárs, juhar. Szinte minden táblában van 1-2 kiemelkedően szép egyed (kor, fajta, méret miatt), a sűrű növényállomány miatt azonban ezek az értékes fajok nem érvényesülnek megfelelően és fokozottan kitétek a betegségeknek. Legértékesebbek közé tartoznak a Tölgyfa téren található idős tölgyfák (100-120 éves kocsányos tölgy óriás is található itt). A rendkívül változatos kiültetésű Országpark és Linné kert állománya ritkításra szorul. A Planetárium körüli néhány értékes páfrányfenyő kipusztulóban van.

A park gyalogutak határolta kisebb egységeiben azonos növényfajok jellemzőek az alábbiak szerint. A növényállományban megtalálhatók invazív, nem kívánatosfajták is (aláhúzva).

Óliget

- lonc (*Lonicera*)
- tölgy (*Quercus*)
- borostyán (*Hedera*)
- akác (*Robinia*)
- platán (*Platanus*)
- kőris (*Fraxinus*)
- földi bodza, bodza (*Sambucus*)
- orgona (*Syringa*)
- tatárlonc (*Lonicera tatarica*)
- liliomfa (*Magnolia*)
- zöldjuhar (*Acer negundo*)
- vadgesztenye (*Aesculus hippocastanum*)
- törökmogyoró (*Corylus colurna*)
- szilfa (*Ulmus*)
- olajfűz (*Elaeagnus angustifolia*)

Újliget

- fűzfa (*Salix*)
- galagonya (*Crataegus*)
- lepényfa (*Gleditsia triacanthos*)
- ostorfa (*Celtis*)
- jukka (*Yucca*)
- turner tölgy (*Quercus × turneri*)
- labdarózsa (*Viburnum opulus 'Roseum'*)
- szivarfa (*Catalpa bignonioides*)
- éger (*Alnus*)
- eperfa (*Morus*)
- alásfa (*Ptelea trifoliata*)
- birsfa (*Cydonia oblonga*)
- vadkörte (*Pyrus pyraeaster*)
- sárgafa (*Cladrastis kentukea*)
- diófa (*Juglans*)

A kert faállománya az elmúlt időszak viharai miatt is komoly károkat szenvedett, a 2015-ös erős vihart követő teljes helyreállítás a mai napig nem történt meg. A viharban a Népliget legöregebb fája is megsérült, az utolsó ága is letört. Ezenkívül a szárazság és a kártevők (levéltetű, aknázómoly, gombák) is károsítják az állományt. A park egyediségét jelenti az is, hogy a fővárosi parkokhoz képest jelentősen alacsonyabb az örökzöldek, főleg a fenyők aránya. Ez megfelel a helyi talajviszonyoknak és éghajlati adottságoknak.

Az előregedő, beteges faállomány megújítása folyamatos, de rendszertelen, mivel a faültetések elsősorban a városban máshol kivágott egyedek pótlását szolgálják, továbbá jellemző az ad hoc jellegű (egyéni, civil kezdeményezésű) telepítések (pl. Mutatványos téren „Országos Fatestvér Program” új

fasora). A faültetések sokszor figyelmen kívül hagyják a történeti jellegzetességeket: az adott tábla fajösszetételét és a zöldterületet kedvezően tagoló tisztások beerdősülésével fenyegetnek. A homokos, rossz termőhelyi adottságú parkrészekben jelentős az akácfa állomány, amely agresszívan terjed (pl. a bontott térkövekkel „feltöltött” Mutatványos tér) sűrű, bozotos állományokat eredményezve, de egyéb gyomfajok (pl. zöldjuhar) térhódítása is megfigyelhető a periférikusabb, alulhasznált területeken. Mindezek hatására a park történeti szerkezete „elmosódik”, a fasorok, tisztások egyre kevésbé érvényesülnek, ami kedvezőtlen folyamat a tájképi kertben (tisztások megszüntetése megbontja a harmóniát, monoton tájjá alakul).

Környezet-architektúra elemek

A park épített elemei, a burkolatok, kerti építmények, berendezések állapota általánosan leromlottnak, elavultnak mondható.

A történeti sétányrendszer az idők folyamán alig változott, ami egyfelől pozitívum, ugyanakkor a sok átcsapás, újonnan kitaposott ösvények megjelenése a jelenlegi rendszer felülvizsgálatának szükségességét mutatja. Elsősorban az Óliget területén, a volt Nagyvendéglő romja és a FŐKERT Nonprofit Zrt. telep között sok az áttaposás. A park összterületének kb. 10%-át adják a **burkolt felületek**, nagyjából fele-fele arányban kavicsos és szilárd burkolatok, amelyek nagyon vegyes képet mutatnak (típus, állapot). A park szélein futó körutak többsége jó minőségű aszfalt, amit a kerékpárosok előszeretettel használnak, bár a kerékpározást megnehezíti a helyenként megjelenő gépjárműforgalom és a parkolást szabályozó betonelemek. A kiemelt parkrészek, a Díztér és a Lengyel sétány szórt burkolatai megfelelően karbantartottak. A zöldterületet feltáró belső úthálózat azonban nagyon rossz állapotú, az aszfaltburkolatokat kátyúk tartják, a szórt burkolatokat néhol teljesen benőtte a növényzet. A metróállomáshoz kapcsolódó „kaputérség” és a Planetárium környékén lévő burkolat felületek is igen leromlottak. A Liget Club&Bar környezetében újonnan kialakított burkolatok nem egységesek.

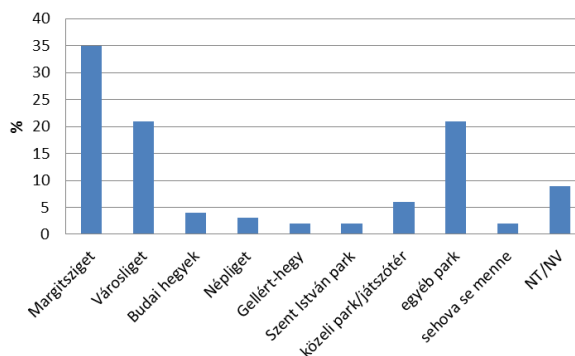
A **parkberendezések** közül ki kell emelni a nagyszámú és jó állapotban fenntartott köztéri padot (több mint 200 db), amelyek valamennyi fontosabb útvonal, egykori pihenőtér környezetében megtalálhatók. A szinte egységesen alkalmazott „Városliget” típus bár nem mondható korszerűnek, de funkcionálisan megfelelő, egyszerűen fenntartható. Viszonylag nagy mennyiségben (171 db) található köztéri hulladékgyűjtők alapvetően két típusban, amelyből az elavult „Ceglédi” (dróthálós) típus mindenképp cseréire szorul (141 db). A parkban néhány darab ivókút található, a hagyományos nyomókút mellett egy-két modernebb típus is elhelyezésre került. A közvilágítás hiányos, csak a kiemelt útvonalak és teresedések mellett került kiépítésre, ami a közbiztonság szempontjából kedvezőtlen. A kandeláberek sem egységesek, különösen zavaróak a volt Mutatványos téren lévő betonoszlopok. A parkban található szobrok, emlékművek és egyéb műtárgyak gyakorlatilag mind felújítást, restaurálást igényelnek, külön megemlítendő az egykori Országpark leromlott állapotú épített elemei (típegők, pergolák stb.).

1.5.6. A park megítélése, a parkhasználat értékelése

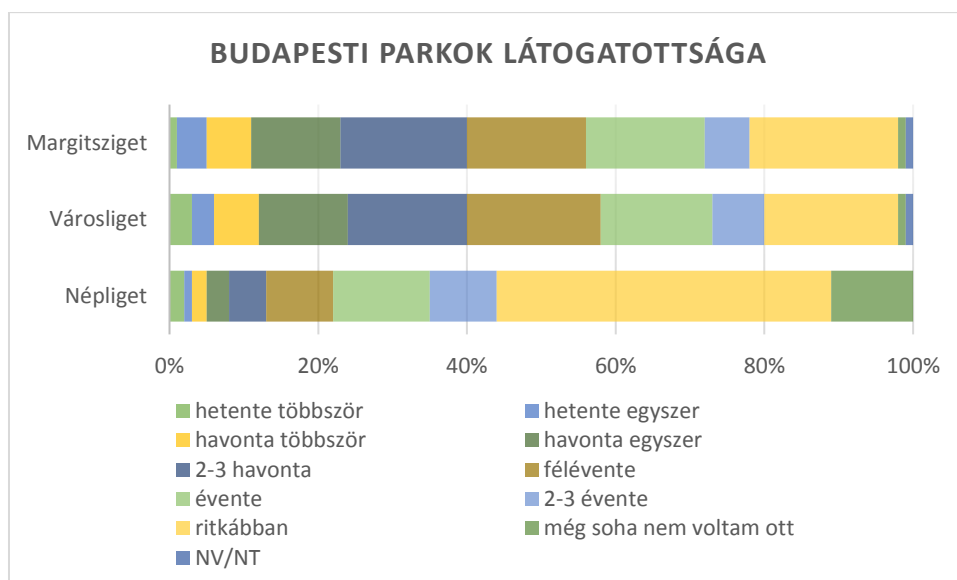
Egy 2007-es kutatásban⁴ összehasonlították a főváros három legjelentősebb városi parkját, a Városligetet, a Margitszigetet és a Népligetet. Bár a három park sok tekintetben hasonló adottságokkal rendelkezik (mindhárom tájképi kert, építési koruk és kiterjedésük is hasonló), de megítélésükben jelentős eltéréseket tapasztalhatunk.

A kutatás során feltett kérdés (az adott személy melyik zöldterületet látogatja szívesen) alapján, a Margitsziget és a Városliget népszerűsége kimagasló, de a Budai hegyek is a Népligetnél kedvezőbb célpontok között szerepelt. A Népligetbe a válaszadók csupán 4%-a vágyott.

Szabadidő eltöltésére választott parkok, első helyen említett park (Adatforrás: Capital Research, 2007)

A Népliget látogatottságban is alulmarad. Félévente, vagy annál gyakrabban csak a fővárosiak ötöde látogatja, a másik két városi park esetében ez az adat megközelíti a háromötödöt. A lakosság közel fele 2-3 évnél ritkábban jár a Népligetben, tizedük pedig még soha nem volt ott.

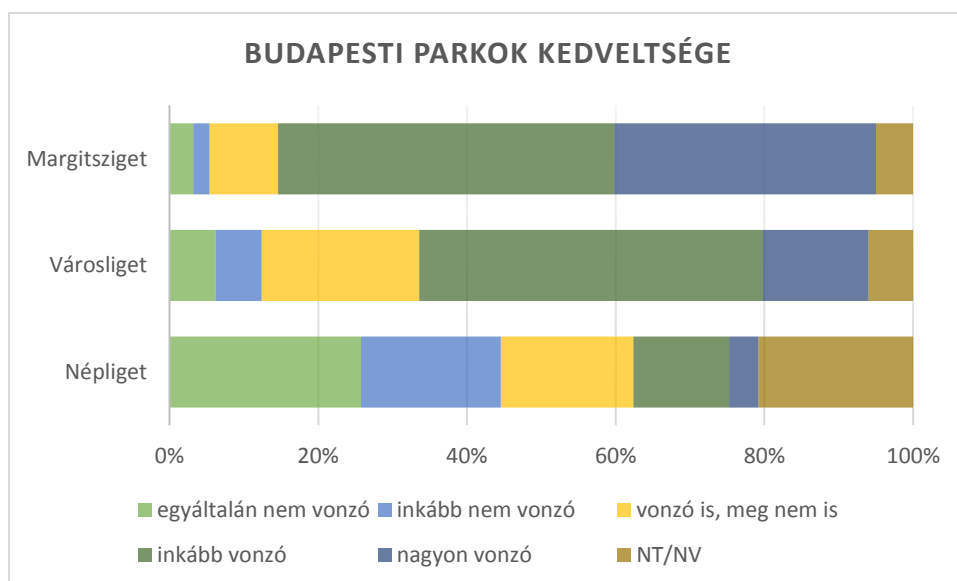

Adatforrás: Capital Research, 2007

Az utolsó látogatási időpont alapján végzett összehasonlításból is hasonló kép rajzolódik ki: a Népliget népszerűsége messze elmarad a Városligettől és a Margitszigettől. A Népligetben a megkérdezettek kevesebb, mint ötöde, míg a másik két nagy budapesti parkban több mint felük megfordult a kutatást megelőző fél évben. A válaszadók háromötöde három évnél régebben vagy soha nem járt a Népligetben, míg a másik két parknál az arány a látogatók egyötöde.

A megkérdezettek a legvonzóbbnak a Margitszigetet tartották (négyötödük találta vonzónak), a Városligetet a válaszadók háromötöde számára volt vonzó. A Népligetet csupán 2,3-ra minősítették a válaszadók az ötfokú skálán, a budapestiek 45%-ának számára nem vonzó a park, 21 százalékuk pedig véleményt sem tudott nyilvánítani róla.

⁴ Capital Research: A Margitsziget, a Városliget és a Népliget társadalmi megítélése és használata

Adatforrás: Capital Research, 2007

A nemek szerinti eloszlás szerint a Városligetet és a Margitszigetet inkább a nők, a Népligetet inkább a férfiak kedvelik. Iskolázottság és korosztály alapján viszont nincsenek eltérések, tehát a múlt században még jellemző társadalmi szegregáció ma már nem figyelhető meg.

A válaszadókat arra is megkérték, hogy saját szavaikkal fogalmazzák meg, mit találnak vonzónak, illetve taszítónak a három park esetén. A megkérdezettek közel harmada semmi vonzót nem lát a Népligetben, míg ez az arány a Városliget illetve a Margitsziget esetén elenyésző. Ugyanennyien voltak, akik nem tudtak véleményt alkotni a Népliget tulajdonságairól, ez a két csoport a másik két park esetében 10 % alatti volt. A Népliget vonzó tulajdonságai közé sorolták a növények jelenlétét, a csendes, nyugodt környezetet, illetve a sportolás, sétálás lehetőségét. A taszító tulajdonságok közt említették az odajáró embereket, a park állapotát és piszkos, szemetes mivoltát.

A kulturális programlehetőségek közül a Népligetben csak a Planetáriumot említették. Sokan a parkhoz kötődő emlékek, vagy a hangulat miatt keresik fel a Margitszigetet és a Városligetet, de a Népliget esetén ezt nem említették.

Összességében tehát a Népliget egyértelműen negatív, míg a másik két városi park pozitív megítélésű. A Népligetet főleg a rossz közbiztonság, a park rossz állapota és unalmassága miatt nem keresik fel. Viszont az általános parkhasználati szokásokból az derül ki, hogy az emberek kétharmada séta, nézelődés és pihenés céljából keresik fel a parkokat, ami a Népligetben is lehetséges. A Népliget rossz megítélésében valószínűleg szerepe van az infrastruktúra elhanyagoltságának, a rossz megközelíthetőségnek és kitettségnek is.

A 2014-ben készült Népliget Fejlesztési Koncepció keretében egy újabb felmérés készült a Népliget parkhasználati szokásaira vonatkozóan. A vizsgálat célja a látogatók, az érkezési módjuk és látogatásuk rendszerességének felmérése, valamint a park állapotának megismerése a használók szemszögéből. A körülbelül 300 válaszadó jellemzően 19-30 év közötti korcsoportból került ki. A felmérés következtetései az alábbiakban foglalható össze.

Megközelítés

A válaszadók nagy többsége közösségi közlekedéssel közelíti meg a parkot, de jelentős a gyalogosan érkezők aránya is. Sokan a Népliget buszpályaudvarról, vagy a szomszédos Taraligetből látogatnak a parkba. A válaszadók 75%-a fél órán belül jut el a parkba. A látogatók csupán 25%-a érkezik a környező kerületekből, 15%-uk vidékről érkezik, 60% pedig távolabbi kerületekből. Ebből arra következtethetünk, hogy a látogatók hajlandóak akár nagyobb távolságot megtenni a Népligetért.

Adatforrás: Népliget Fejlesztési Konceptió 2014.

Parkhasználat

A parkhasználati szokásokat tekintve alapvetően két eltérő kategóriába sorolhatók a látogatók. Az egyik a gyakori használók, akik sétára használják a parkot, vagy csupán áthaladnak rajta. Ők azok, akik többnyire a környéken laknak és fontos számukra a Népliget sorsa. A másik az alkalmankénti használók csoportja, akik hosszabb ideig tartózkodnak a parkban és jellemzően valamilyen aktív tevékenységet végeznek (sport, szolgáltatások igénybevétele). Továbbá sajnos megjelennek a park azon használói is, akik miatt negatív a park megítélése (prostituáltak és drogfogyasztók).

Igények, elvárások

A felmérésben megkérdezettekkel fontossági sorrendbe állították a főváros 5 legnagyobb parkját. A legtöbb utolsó helyezést a Népliget kapta. A közbiztonság és a tisztaság hiánya mellett kifogásolták a parkolóhelyek hiányát, az utak rossz minőségét, a növényzet és a berendezések állapotát.

Mindkét felmérés azt mutatja, hogy a parkhasználók csoportja homogén. A Népliget a fővárosi zöldfelületek között az egyik legutolsó célpont, látogatottsága alacsony. A park szolgáltatási funkció hiányosak, de a legnagyobb problémát a közbiztonság és a park rossz állapota jelenti.

JELMAGYARÁZAT

- Alaptérképi elemek
- Telekhatárok
- Épületek
- Vizsgált terület határa
- Geodálialag bemért faegyed
- Geodálialag nem bemért faegyed
- Fás-cserjes terület
- Cserje
- Erdőtájlaj
- Gyep
- Talajtakaró
- Egyébkénti kültetés
- Gyepes sportpálya
- Burkolt sportpálya (szőrt, aszfalt, gumi, mdf)
- Tetőtér
- Különsen értékes facsoport
- Különsen értékes fasor
- Különsen értékes fa

1.6. Az épített környezet vizsgálata

A város legnagyobb kiterjedésű városi parkját a Népliget is magában foglaló tervezési terület Budapest X. kerületében – a VIII- és IX. kerületekkel határosan – helyezkedik el, városszerkezeti helyzete rendkívül kedvező.

Közlekedési kapcsolatait a területet határoló a város főhálózati elemei biztosítják – Üllői út, Könyves Kálmán körút, Kőbányai út –, de közösségi közlekedéssel is megfelelően ellátott e főútvonalakon meglévő villamos, metró és autóbusz vonalak révén.

A területet részben átalakult, illetve jelentős fejlesztés előtt álló városias környezet határolja, a Könyves Kálmán körút nyugati oldalán lakóterületek több új építésű irodaépület, valamint átalakuló gazdasági területek helyezkednek el. A Kőbányai úttól északra az Északi Járműjavító területe foglal helyet, több műemléki védelem alatt álló csarnoképületével, ahol jelentős közönségvonzó, kulturális funkciókat befogadó fejlesztés megvalósítása folyamatban van. Délről az Üllői út túloldalán a jelentős forgalmat bonyolító Népliget Autóbusz pályaudvar és mellette az egykori Bólyai laktanya ma beépítetlen, fejlesztésre váró területe határolja.

A tervezési terület jelenlegi használata, beépítettsége és karaktere alapján négy markánsan eltérő területre tagolódik, amely a területre hatályos településrendezési tervekben is megjelenik.

A Kőbányai út mentén vegyes területhasználat jellemző, alulhasznosított intézményi területek, a Könyves Kálmán körút és Kőbányai út sarkán működő benzinkúttal, valamint a részben beépítetlen volt GANZ területtel, ahol egy meglévő épület irodaházként funkcionál. Új beépítésként ékelődik az intézményi funkciók közé a nem régiben megépült Taraliget lakópark. A Kőbányai út és Kismartoni út találkozásánál lévő tömb szabadonálló vegyes beépítésű, itt található a kerületi szakorvosi rendelőintézet, lakóépületként funkcionáló volt vámház, a területtől idegen funkcióként az OÁZIS kertészet, valamint az Elek Gyula Aréna sportcsarnok.

A tervezési terület másik legnagyobb kiterjedésű terület egysége a Népliget, városi parkja. Egy városi park esetében az épített környezet kevésbé domináns, inkább kiegészítő jelleggel bír. A park területén elhelyezkedő építmények, épületek, kertépítészeti objektumok, műszaki létesítmények, valamint képzőművészeti alkotások általában pontszerűen helyezkednek el, nem alkotnak összefüggő építészeti együttest, városépítészeti egységet. A Népligetben található építményeket nem egy egységes parkfejlesztési koncepció részeként, hanem fokozatosan, egyenként helyezték el, így a telepítés esetlegessége a mai napig érezhető.

A harmadik terület egység a tervezési terület keleti oldalán a park területe és a vasúti terület között található sportterületek, az FTC utánpótlás-nevelő központja, valamint az Építők Sporttelepe. E területekre a laza, szabadonálló beépítés jellemző, ahol a szabadtéri sportpályák között megtalálhatók a jobb állapotú sportcsarnokok, elavult rosszabb állapotú, bontásra érett melléképületek. A sportterületek jelentős fejlesztés előtt állnak.

A negyedik terület egység a tervezési területet keletről határoló – tervezési terület része – vasútvonal, amely jelentős elválasztó hatása miatt a túloldalán lévő lakóterületek felől a Népliget csak nagy kerülővel érhető el. A területen a vasúti közlekedéshez kapcsolódó vasúti nyomvonalak futnak, és építményeket találhatók, míg a vasúti delta területén funkció idegen raktározási, kereskedelmi tevékenység zajlik.

1.6.1 A telekstruktúra és tulajdon vizsgálat

Telekstruktúra

A tervezési terület Kőbányai út menti területén lévő telkek mérete változatos, alkalmazkodva a jelenlegi intézményi és lakó beépítéshez, méretük 2800 – 21.000 m² között változó. A legnagyobb területű telek a Taraliget lakópark beépített területe. A tervezési terület nagy részét a Népliget városi park területének több önálló helyrajzi számú ingatlana alkotja, a 38442/9 hrsz.-ú, az Újliget telke 30 ha nagyságú. Az Óliget területét a 38440/39, 38442/10 és 38442/11 hrsz.-ú telkek alkotják területük megközelítően 38 ha nagyságú. A Népliget területén jelentős területet foglalnak el a sportterületek is a Vajda Péter utcától északra lévő sportterület kb. 6,2 ha, míg a délre eső 1,2 ha nagyságú. A vasúti terület vasúti vágányokat tartalmazó a terület keleti határán húzódó területét a 38439 hrsz.-ú telek alkotja, míg a vasúti delta önálló a 38363/5 hrsz.-ú telek.

Tulajdonvizsgálat

A tervezési terület túlnyomó részét, a kiemelten kezelendő közparkot alkotó ingatlanok különböző tulajdont képeznek. A 38442/9 hrsz.-ú telek a Fővárosi Önkormányzat tulajdona, a 38440/39, 38442/10 és 38442/11 hrsz.-ú telkek osztatlan közös tulajdonban vannak (Fővárosi Önkormányzat, Magyar Állam, X. kerületi Önkormányzat, önkormányzati társaságok).

A vegyes tulajdonviszonyok az egyes állami tulajdonban lévő vagyontárgyak önkormányzati tulajdonba adásáról szóló 1991. évi XXXIII. törvényt követően jöttek létre. A törvény erejénél fogva a Fővárosi Önkormányzat tulajdonába került (1991. szeptember 1-től) a Népliget be nem épített földterülete, a meglévő építmények az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett kezelő szerint kerültek az illetékes önkormányzat tulajdonába, a hozzá tartozó földterület ingyenes földhasználati jogával. A tulajdonjog változásának ingatlan-nyilvántartási bejegyzése elhúzódott pld. a 38440/10 helyrajzi számú ingatlan esetében, a Fővárosi és a X. kerületi Önkormányzat tulajdonjogának bejegyzésére csak 2007-ben került sor.

Az egyes ingatlanok vonatkozásában meg kell jegyezni, hogy az ingatlanok természetbeni és ingatlan-nyilvántartás szerinti határai sem pontosan ismertek, az egyes felépítmények, épületek esetében nem pontosan azonosíthatók be. Az építmények bérlőjével, használójával különböző megállapodások, szerződések vannak életben. A 38442/10 hrsz.-ú ingatlanra vonatkozóan a Fővárosi Önkormányzat adatszolgáltatása szerint a Morrison's Kft. a volt Jurta Színház területére terasz működtetésére 2022. április 26-ig szóló közterület használati engedéllyel rendelkezik. Az ingatlan-nyilvántartás bejegyzésre került a Fővárosi Önkormányzat és az E-klub között létrejött földhasználati szerződés alapján a mindenkori tulajdonost megillető földhasználati jog a Jurta Színház épülete által lefedett alapterületre és megközelítésére vonatkozóan (2006-ban bejegyezve). Az Üllői út Könyves Kálmán körút környezetében több büfé üzemel, a szerződések lejártak az építmények elbontására nem került sor. A 38442/9 hrsz.-ú Fővárosi Önkormányzat tulajdonában álló ingatlanon idegen funkcióként kutyaiskola működik.

A Népliget területén tervezett rekreációs és sport fejlesztések megvalósítása érdekében indokolt lehet a jelenlegi rendezetlen használati viszonyok és bérleti szerződések tisztázása.

A tervezési terület Kőbányai út menti telkeinek tulajdonviszonyai rendezettek, azok magánszemélyek, gazdasági társaságok, önkormányzati tulajdonban vannak. A park és a vasút közötti területen lévő sportterületek a Magyar Állam tulajdonát képezik, mint a vasút területe is, amelynek kezelője a Magyar Államvasutak. A vasúti delta gazdasági társaság tulajdonában van.

1.6.2. Az építmények vizsgálata

Épületek a park területén

TIT Budapesti Planetárium*Építés ideje:* 1977 (átadás éve)*Alapterület:* 2.327 m²*Szintterület:* 2.327 m²*Állapot:* leromlott

Funkció: A Planetárium épülete 1977-ben épült Lux László és Tömör Tamás tervei alapján. Az épületben a jénai Zeiss művekben gyártott kétgömbös projekciós planetárium van felszerelve. A planetárium a szabad szemmel látható égitestek megjelenítésére szolgáló műszer. A berendezés a félgömb alakú kupola belső felületére kivetíti az égitesteket. Magyarország első planetáriumja elsősorban oktatási, ismeretterjesztési funkciókat lát el. A 2000-es évektől az épületben lézerszínház is működik. Mára az épület állapota leromlott, életveszély miatt bezárták.

Liget Club (az egykori Jurta Színház)*Építés ideje:* 1987 (átadás éve)*Alapterület:* 1065 m²*Szintterület:* 1065 m²*Állapot:* rossz

Funkció: Az egykori színházi funkciót mára teljesen elhagyva kizárólag az éjszakai élet egyik fő pontja a három kerület határán. A park bejárati főtengelyének jobb oldalán álló épület építészeti értéket nem képvisel. Új kulturális funkció telepítése esetén új, egyedi megfogalmazású épület létesíthető a régi helyén.

Víztorony*Építés ideje:* 1892*Alapterület:* 148 m²*Szintterület:* nem értelmezhető*Állapot:* rossz, nem üzemel

Funkció: Az 1892-ben Kájinger Mihály által tervezett 35 m magas víztorony a Népliget és a környékén épült tisztviselőtelep ivóvízellátását szolgálta. A fő kaputárság közelében álló, műemlék vízmű-épület és víztorony használaton kívül üresen áll. A műemléki védettség alatt álló, közepes állagú épületegyüttest helyzete egy színvonalasabb hasznosításra predesztinálja.

FŐKERT Nonprofit Zrt. telephely

Építés ideje: n.a.

Alapterület: 661 m²

Szintterület: 661 m²

Állapot: megfelelő

Funkció: A FŐKERT Nonprofit Zrt. Parkfenntartó Üzem építményei, mely a Népliget karbantartásához elengedhetetlen.

forrás: saját fotó

Építők Tenisz Klub

Építés ideje: 1960-as évek

Alapterület: 407 m²

Szintterület: 509 m²

Állapot: leromlott állagú

Funkció: A Sporttelepet 1896-ban igényelte meg a Fővárostól az akkori Tisztviselőtelep Tornaegyesülete. Itt állították fel a milleniumi kiállításon vásárolt csarnokot, melynek középső része áll ma a teniszpályák szomszédságában. A jelenleg is működő teniszpályák jó állapotban vannak.

forrás: epitoktk.eoldal.hu

ELMŰ alállomás

Építés ideje: 1942.

Alapterület: 472 m²

Állapot: megfelelő

Funkció: Az Elektromos Művek Alállomása 1942-ben készült el, majd 1965-ben a bővítésére került sor. A Népligeti 120/30/10 kV-os alállomás Budapest villamosenergia hálózatának egyik lényeges csomópontja, a távvezetéken beérkező villamosenergiát továbbítja a belső területeken lévő alállomások felé 120 kV-os kábeleken. A területen az alállomás mindennapos működéséhez szükséges épületek, valamint sajátos építmények találhatók.

forrás: saját fotó

SOTE Népligeti teniszpálya

Építés ideje: 1910-es évek

Alapterület: 234 m²

Szintterület: 470 m²

Állapot: rossz, szezonálisan üzemel

Funkció: A Vajda Péter utca mentén 6 pályával üzemelő tenisztelep, felújítása a közelmúltban történt meg. A tenisz sportterületet a SOTE üzemelteti, szezonális jelleggel, hallgatói kedvezményesen vehetik igénybe.

forrás: saját fotó

ÁBRIS Teniszakadémia és Sportközpont

Építés ideje: 2000

Alapterület: 490 m²

Szintterület: 980 m²

Állapot: új, megfelelő

Funkció: A több pályával üzemelő teniszakadémia szinte közvetlenül a Taraliget lakópark mellett. A pályákat, valamint az épületet az ÁBRIS 2010 TSE üzemelteti, és nemzetközi teniszakadémiaként funkcionál a Népliget szívében.

forrás: saját fotó

Könyves Kálmán krt.-i lakóépület

Építés ideje: 1910

Alapterület: 295 m²

Szintterület: 295 m²

Állapot: megfelelő

Funkció: Az épület eredetileg a Városi Kertészet igazgatójának lakásaként épült fel, ma a X. Kerületi Önkormányzat tulajdonában lévő lakóépület jelenleg 3 bérlakással, amelyeket jelenleg is laknak.

forrás: saját fotó

Egykori Nagyvendéglő

Építés ideje: 1895

Alapterület: 0

Szintterület: nem értelmezhető

Állapot: lebontott

Funkció: Budapest egykori legnagyobb és legexkluzívabb vendéglőjét 1895-ben építették. A vendéglő a pesti élet egyik központja volt, 400 ember ülhetett le az asztalaihoz egyszerre.

Az 1950-es évekre a Nagyvendéglő fenntartása költséges volt, ezért bezárták, így az épületet néhány évig még raktárként hasznosították. Az 1980-as évekre már teljesen elhagyottá vált, napjainkban pedig, mivel romjait elbontották már kontúrjaiban sem emlékeztet arra, hogy valaha ez a hely volt a pesti pezsgő társasági élet egyik központja.

forrás: szeretlekmagyarorszag.hu

A Népligetben található szobrok, emlékművek

Tinódi szobor

A szobrot 1907-ben a Blaha Lujza téren, a Népszínház előtt állították fel, de a metró építése miatt 1955-ben áthelyezték a Népligetbe.

A lengyel légióisták emlékműve.

A szobor felállításának ideje a talapzatára írt felirat szerint 1934.

A Népliget területén a szobrokon kívül megannyi emlékmű, emléktábla, emlékkő található, amelyek elhelyezkedése sokszor esetleges, úgy tűnik, telepítésük, a maradék hely elven történt.

További emlékművek, emléktáblák:

Kertészeti emlék, 1995

Népligeti szélrózsa (tervezte Bánó Soma, 2001)

Pécsi Norbert Artúr kopjafája (készítette Berky Tibor, 1989)

Sétányelnevezések tábláinak kihelyezése, 2002

Újvárosi Ernő kopjafája (alkotója Madaras Gyula, 1989)

Háromszögelési jel elhelyezése, 2003

Csiren Anna kopjafája (alkotója Barabás László, 1989)

Útburkolat bemutató építése, 2004

Temesvár vértanúinak emlékműve, 1990

A kőbányai kőbányászat emlékhelye, 2004

Székykapu és 22 sportoló szobra az FTC Gyakorlópályáján, 1999

A kőbányai sírköves ipar emlékhelye, 2005

Naprendszer bemutató (tervezte Mátis András, 2000-2001)

Épületek a Kőbányai út mentén

A tervezési terület parkon kívüli részén, beépítetlen és intenzíven beépített telkek egyaránt találhatók.

Könyves Kálmán körút sarok beépítése 38440/47 hrsz.

A Kőbányai út mentén a benzinkút, a gyorsétterem és szomszédos áruház együttese rendezetlen képet mutat, mindegyik szabadonálló beépítésű.

Benzinkút (forrás: Google Maps)

Ganz Kapcsoló- és Kiszolgálógyártó Kft. Irodaház Kőbányai út 41/C. 38440/64 hrsz.

Építés ideje: 1919.

Alapterület: 1450 m²

Szintterület: 7250 m²

Állapot: megfelelő

Funkció: A GANZ Kapcsoló- és Készülékgyártó Kft. jogelődjét 1919-ben alapították, jelenlegi formájában 1993. óta működik. Ma a magyarországi kiszolgáló, ipari felhasználású kapcsoló- illetve készülékgyártás legjelentősebb vállalata. A GANZ irodaház önálló telken található, amit kettő beépítetlen telek vesz körül, az irodaépület megfelelő állapotú, jelenleg is használatban van.

GANZ irodaépület (forrás: Google Maps)

Taraliget lakópark 38440/40, 57, 58, 60 hrsz.

A Kőbányai út és Kismartoni út mentén 2006-ban kezdődött meg a Taraliget lakópark építése, amely három ütemre bontva valósult meg. A tervezési terület legsűrűbb és legintenzívebb beépítésű lakóterülete. A lakópark több szintes épületei a parkolást szolgáló terepszint alatti beépítéssel is rendelkeznek, ez a beépítés markánsan eltér a terület többi részétől. Közterületi kapcsolata a Kőbányai út, valamint az arról leágazó Kismartoni út felől van.

Taraliget lakópark (forrás: saját fotó)

Szakorvosi Rendelőintézet Kőbányai út 45. 38440/23 hrsz.

Építés ideje: 1949

Alapterület: 1907 m²

Szintterület: 3814 m²

Állapot: megfelelő

Funkció: A Kőbányai út és Kismartoni út sarkán álló, Molnár Pál által tervezett épületben eredeti funkcióját megőrizve ma a X. kerületi Szakorvosi Rendelőintézet Egészségház található. A Rendelőintézet a kerületi lakosok egészségügyi ellátásában vesz részt.

Az épület a 21/2017. (IX. 22.) ÖK rendelet alapján kerületi helyi védelem alatt áll.

Kőbányai egészségház (forrás: Goole Maps)

Lakóépület Kőbányai út 47/A. 38440/25 hrsz.

Építés ideje: 1899

Alapterület: 300 m²

Szintterület: 1200 m²

Állapot: megfelelő

Funkció: A Kőbányai út mentén álló épületet Budapest Székesfőváros Mérnöki Hivatala tervezte, amely eredetileg vámházként szolgált. Az épület a X. kerületi Önkormányzat tulajdona, ma lakóházként fenntartott, 8 lakás került kialakításra.

Az épület a 21/2017. (IX. 22.) ÖK rendelet alapján kerületi helyi védelem alatt áll.

Lakóépület (forrás: Google Maps)

Oázis Kertészet 38440/51 hrsz.

Építés ideje: 1992.

Alapterület: 831 m²

Szintterület: 831 m²

Állapot: megfelelő

Funkció: A telken az Oázis Kertészet működik, amely első üzlethelyiségét itt nyitotta meg 1992-ben, a cég központja is itt található. A telek önálló közterületi kapcsolattal nem rendelkezik, megközelítése a Kőbányai út felől a X. kerületi Önkormányzat telkein, a Kismartoni út irányából pedig a Magyar Állam tulajdonában álló 38440/53 hrsz.-ú telken keresztül – ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett szolgálmi jog – lehetséges.

Oázis Kertészet (forrás: Google Maps)

Épületek a sportterületeken

A liget és a vasút között elhelyezkedő sportterület rendelkezik számottevő épített elemmel is. A területet a Vajda Péter utca egy északi és egy déli területre osztja.

Építőik Sporttelep 38440/43 hrsz.

A Vajda Péter utcától délre az Építőik Sporttelepe található, amely 1936-ban nyitotta meg kapuit a sportolni kívánó fiatalok előtt. A területen sportpályák, sportcsarnok egyaránt található, valamint kiemelendő elem a központi lelátó épülete, amely a történelmi kert részeként műemléki védetség alatt állt. 2018. év végén a 15/2018. (XII. 17.) MvM rendelet a sportterület műemléki védetségét megszüntette.

Forrás:
https://www.magyarfutball.hu/hu/stadionok/adatlap/51/epitok_stadion

Sportterületek (forrás: saját fotó)

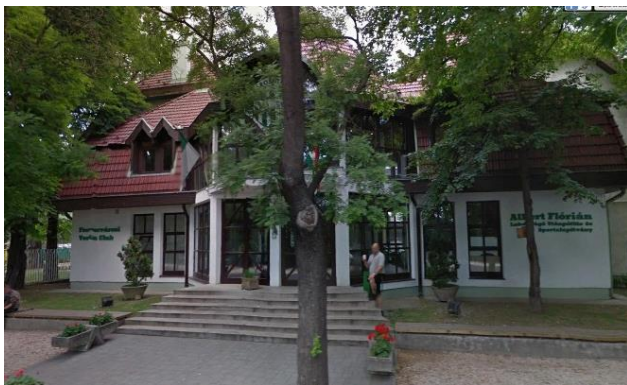

FTC Utánpótlás Centrum 38440/54 hrsz.

A Vajda Péter utcától északra lévő FTC Utánpótlás Centrum átadására 1955-ben került sor. A területen több sportpálya, azok kiszolgáló épületei, csarnokok, és szállásjellegű épület helyezkednek el. A Vajda Péter utca mellett közvetlenül található a fogadóépület, amelyben étterem is működik.

Forrás:<https://www.magyarfutball.hu/hu/stadion/180>

FTC sportterület Vajda Péter utca felől (forrás: Google Maps)

1.6.3. Az épített környezet értékei

Budapest kulturális öröksége szempontjából a Népliget többszörösen is érintett. A 14/2005. (IV. 5.) NKÖM rendelet (32/2005. (XII. 22.) NKÖM rendelettel módosított) a Népliget műemléki és történeti kertté nyilvánításáról, valamint a műemléki környezetének kijelöléséről az alábbiak szerint rendelkezik:

„8. § (1) Történeti kertként műemlékké nyilvánítom a Budapest X. kerület, 38440/38, 38440/39, 38440/53, 38440/54, 38442/7, 38442/12, 38442/13, 38442/14 helyrajzi számú ingatlanokat, a 38442/3, 38442/9, 38442/10, 38442/11, 38442/15 helyrajzi számú közterületeket, valamint a 38440/46 helyrajzi számú közterületnek a 38440/43, 38440/45, 38440/53, 38440/54 helyrajzi számú ingatlanokkal határolt szakaszát.

(2) Műemléki környezetnek a 38440/23, 38440/25, 38440/40, 38440/41, 38440/50, 38440/51, 38440/52 helyrajzi számú ingatlanokat, a 38440/27 helyrajzi számú közterületet, valamint a 38440/46 helyrajzi számú közterület fennmaradó szakaszát jelölöm ki.

(3) Az örökségvédelmi bírság megállapításának alapjául szolgáló érték szempontjából a műemléket I. kategóriába sorolom.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott műemléki ingatlanokra vonatkozóan a Magyar Államot elővásárlási jog illeti meg.

(5) A védetté nyilvánítás célja a 19. század második felében alapított, számos kerttörténeti stílust őrző Népliget parkjának, növényállományának, valamint a parkban 1892-ben épült vízmű és víztorony, az 1932-1937 között épült Építők Sportclub építészeti értékeinek és az itt elhelyezett képzőművészeti alkotásoknak a megőrzése.”

2018. év végén meghozott 15/2018. (XII. 17.) MvM rendelet módosította a Népliget műemlékké nyilvánításáról szóló 14/2005. (IV. 5.) NKÖM rendeletet az alábbiak szerint:

*„5. § (1) Az egyes ingatlanok műemlékké, valamint műemléki jelentőségű területté nyilvánításáról, illetőleg műemléki védettségének megszüntetéséről szóló 14/2005. (IV. 5.) NKÖM rendelet 8. § (1) bekezdésével történeti kertként védetté nyilvánított ingatlanok közül a **Budapest X. kerület, belterület 38440/46, 38440/53, 38440/54, 38442/9, 38442/12, 38442/13, 38442/14, 38442/15 helyrajzi számú ingatlanok műemléki védettségét** - arra tekintettel, hogy ezek műemléki értéke a műemlékké nyilvánítás szakmai ismerveinek a továbbiakban nem felel meg - **megszüntetem.**”*

A módosítás során a Népliget park területe továbbra is történeti kertként védett, de kikerültek a védettség alól a liget keleti oldalán található sportterületek. A park területén a védelem célja a 19. század második felében alapított park növényállományának, a parkban található vízműnek és víztorony épületeinek a megőrzése. A közpark területén további két önállóan is védett műemlék található, az egyik a már említett a Víztorony, a másik pedig az Oroszlános-kút maradványai a planetárium előtti részen. A Kőbányai út mentén lévő, jellemzően beépített terület a Népliget műemléki környezetéhez tartozik. Két építmény is kerületi helyi védelemmel rendelkezik, a feljebb említett volt vámház és a rendelőintézet épületei.

Védett műemlékek listája (Miniszterelnökség Örökségvédelmi Hatósági Főosztály Örökségvédelmi Nyilvántartási Osztály adatszolgáltatás alapján):

Törzsszám	Azonosító	Név	Helyrajzi szám
16150	11579	Népliget műemlék, történeti kert, épület	14/2005. (IV. 5.) NKÖM rendelet 8. § (1) 15/2018. (XII. 17.) MvM rendelet 5. § (1) módosította
16050	16180	Vízmű és víztorony	38442/11
15684	1083	Oroszlános kút töredéke	38442/10

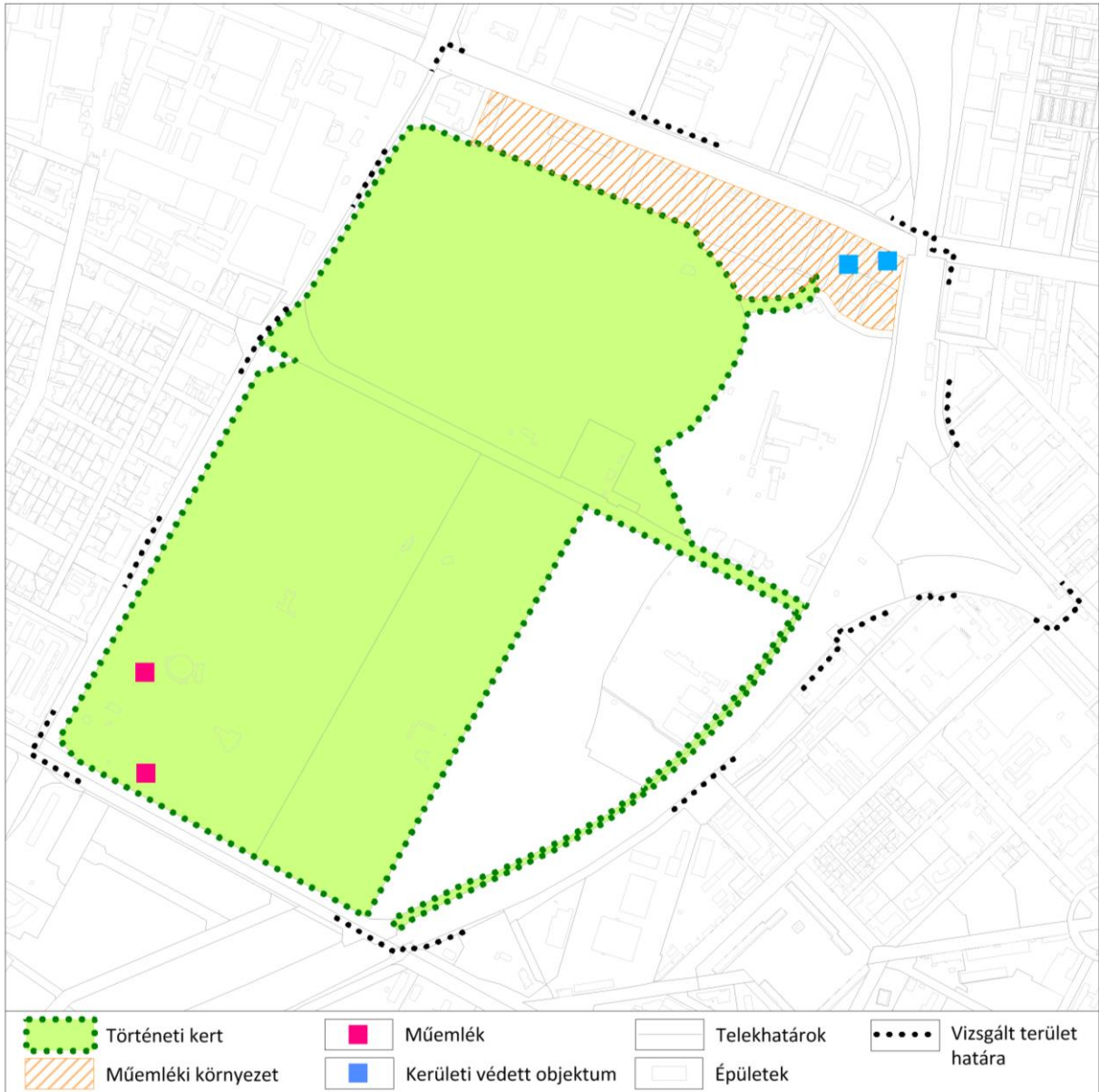

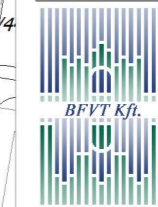
Víztorony régen

és ma (forrás: saját fotó)

Az alábbi térképen került feltüntetésre a műemléki védelem alatt álló Népliget történeti kert lehatárolása és annak műemléki környezete a Kőbányai út mentén. Egyedi műemléki védett elemek a liget területén a Planetárium mellett található „Oroszlános kút töredéke”, valamint a vízmű és víztorony épülete, amely az adatszolgáltatással ellentétben a tényleges helyén a 38442/10 hrsz.-ú telken került feltüntetésre. A Kőbányai út mentén két helyi védett épület található az egészségház és a volt vámház épülete, amely ma lakóépületként funkcionál.

**BEÉPÍTÉSI MÓD
 VIZSGÁLATA**

1:4000

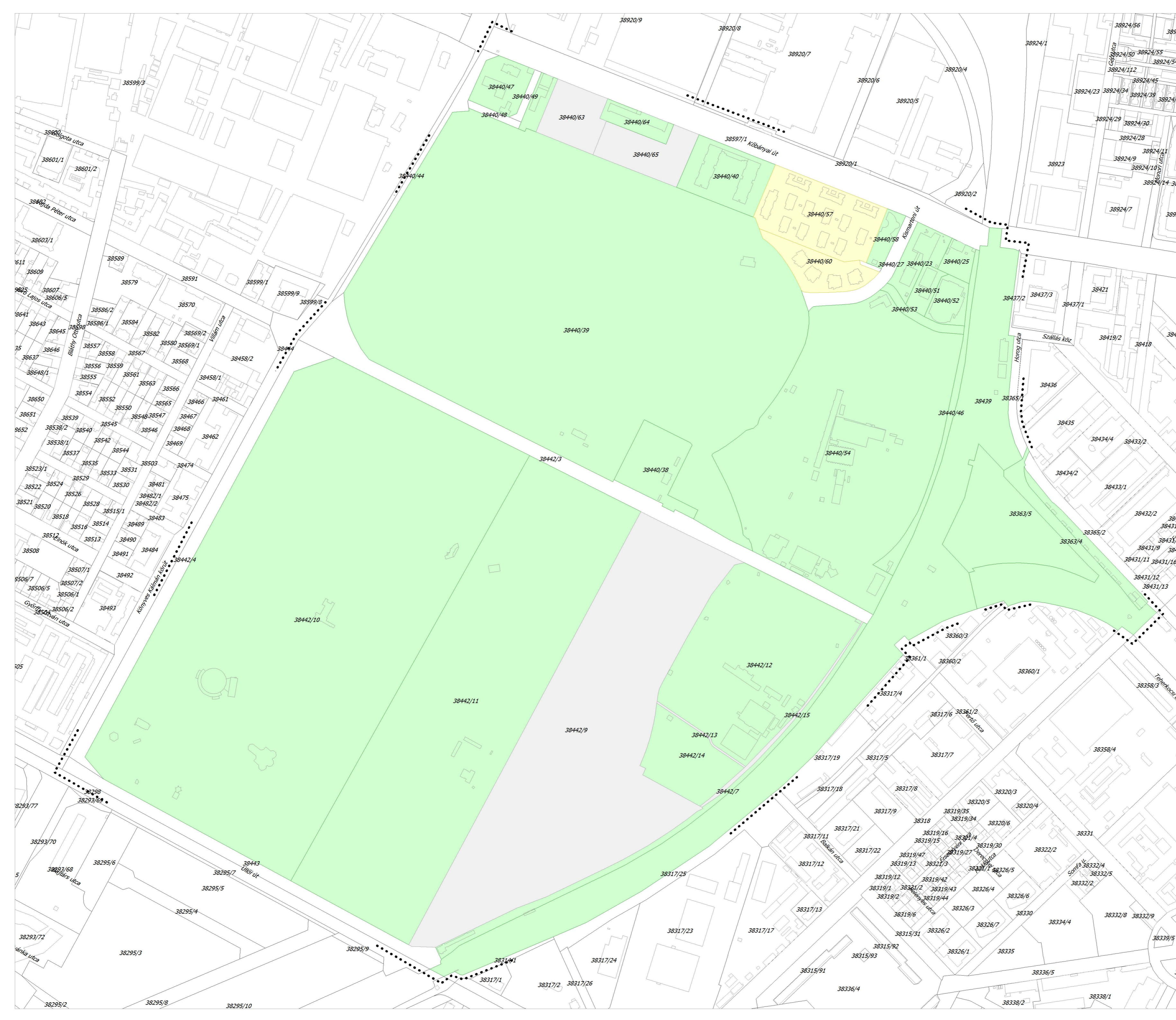
JELMAGYARÁZAT

Alaptérképi elemek

- Telekhatárok
- Helyrajzi szám
- Épületek
- Vizsgált terület határa

Épületek állaga

- szabadonálló
- teletszerű
- beépítetlen

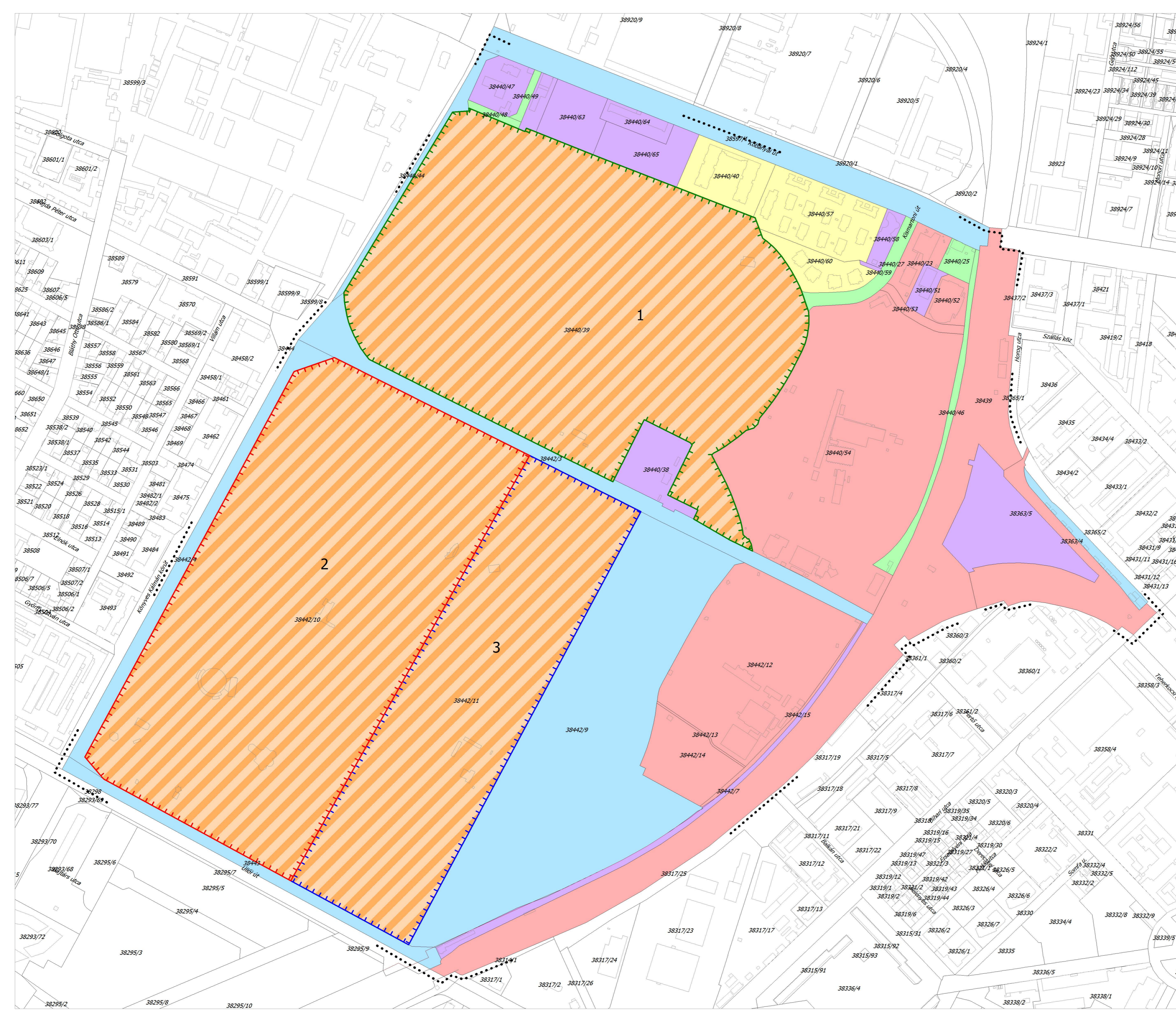
**TELEK TULAJDONÁNAK
VIZSGÁLATA**

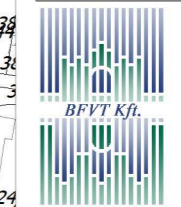
1:4000

JELMAGYARÁZAT

- Alaptérképi elemek
- Telekhatárok
 - Helyrajzi szám
 - Épületek
 - Vizsgált terület határa

- Telek tulajdonosai
- Magyar Állam
 - Fővárosi Önkormányzat
 - X. kerületi Önkormányzat
 - Gazdasági társaság
 - Magánszemély (társasház)
 - Vegyes tulajdon
 - 38440/39 – Magyar Állam
Fővárosi Önkormányzat
Gazdasági társaság
 - 38442/10 – Magyar Állam
Fővárosi Önkormányzat
X. kerületi Önkormányzat
BKV. Zrt.
 - 38442/11 – Fővárosi Önkormányzat
Fővárosi Kertészet

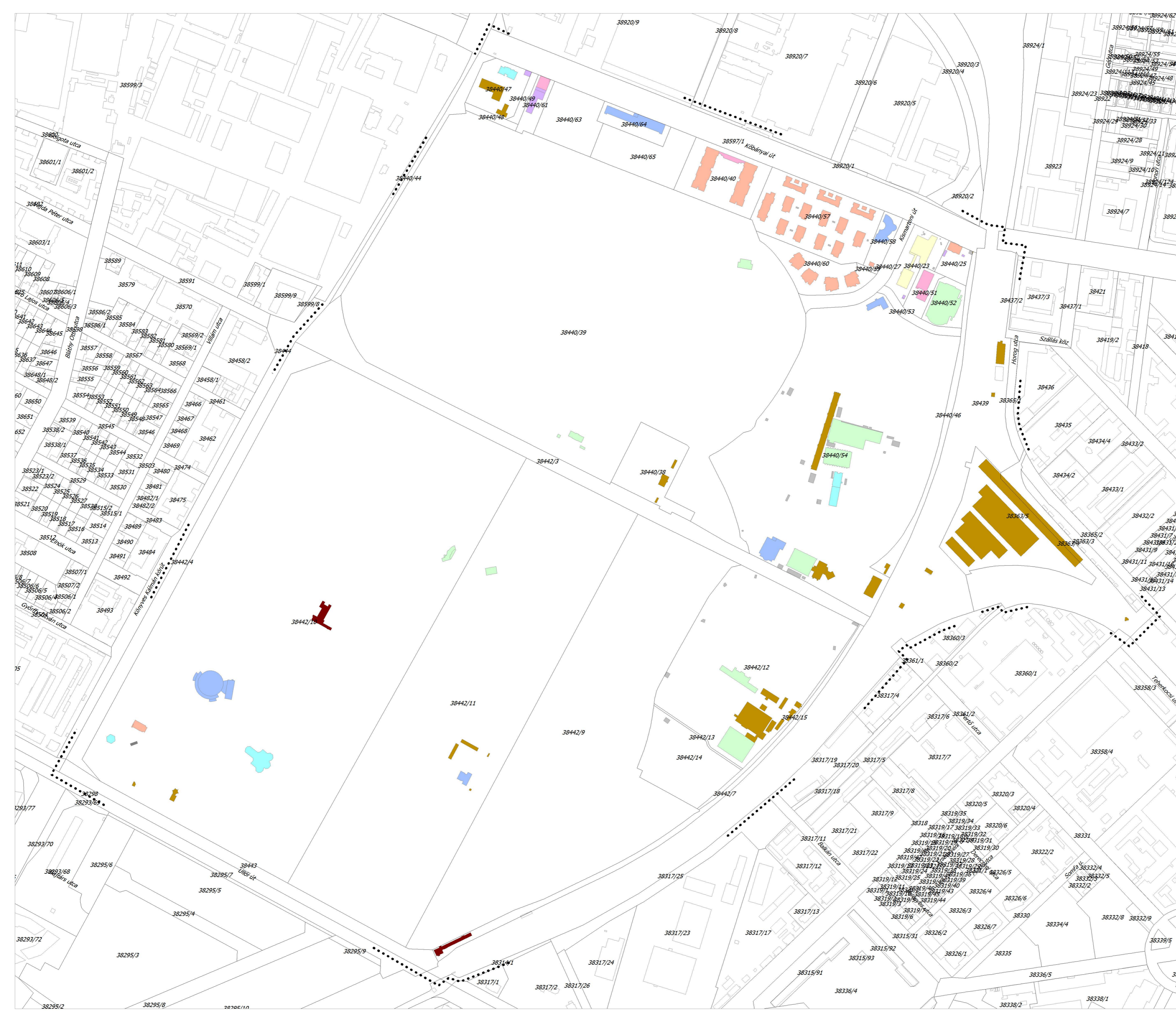
ÉPÜLETEK FUNKCIÓ VIZSGÁLATA

1:4000

JELMAGYARÁZAT

- Alaptérképi elemek
- Telekhatárok
 - Helyrajzi szám
 - Épületek
 - Vizsgált terület határa

- Épületek funkciói
- Egészségügyi
 - Gazdasági
 - Intézményi, iroda
 - Kereskedelem, szolgáltatás
 - Lakó
 - Sport
 - Szállás, vendéglátás
 - Üzemeltetési
 - Melléképület
 - Egyéb
 - Használaton kívüli

1.7. Közlekedési vizsgálatok

1.7.1 Hálózatok és hálózati kapcsolatok

Budapest országos szintű közúti kapcsolatrendszerének három sugárirányú eleme közvetlenül is érinti a tervezési terület térségét, amelyek a fővárosi Duna-hidak (Árpád híd és Rákóczi híd) elérhetősége mellett a fővárostól keleti agglomerációs és országos közúti kapcsolatait is biztosítják.

A térség országos szintű kapcsolatrendszerének közúti elemei:

- Kőbányai út – Kőrösi-Csoma Sándor út – Jászberényi út – 31 sz. főút által alkotott útvonal,
- Üllői út – Ferihegyi repülőtérre vezető út – 4 sz. főút/M4 autópálya által alkotott útvonal.

A vasúthálózat elemei közül a Keleti pályaudvarra és Kőbánya-Kispest vasútállomásra befutó vonalak biztosítanak közvetlenül országos jelentőségű hálózati kapcsolatot.

Az országos szintű kapcsolatrendszer vasúti elemei:

- Budapest – Hegyeshalom vasútvonal (1 sz.),
- Budapest – Kunszentmiklós vasútvonal (150 sz.).

Fővárosi és kerületek közötti hálózati kapcsolatot nyújtó közúti, illetve közösségi közlekedési elemek szintén érintik a Népliget területét.

A település-szerkezeti szintű kapcsolatrendszer közúti elemei:

- Hungária-gyűrű (az Árpád híddal és a Rákóczi híddal),
- Vajda Péter utca

A szerkezeti jelentőségű kapcsolatrendszer kötöttpályás közösségi közlekedési elemei:

- M3 metróvonal (Kőbánya-Kispest - Újpest központ)
- 1-es villamos (Bécsi út – Fehérvári út)
- 28, 28A villamos (Blaha Lujza tér (Népszínház utca) - Kozma utca, Izraelita temető)
- 62-es villamos (Rákospalota, MÁV telep – Blaha Lujza tér)

1.7.2. Közúti közlekedés

A Népliget közvetlen közúti közlekedési kapcsolatait a határoló I. és II. rendű főutak (Könyves Kálmán körút, Üllői út, Kőbányai út) biztosítják.

A parkot kelet-nyugati irányban kettészelő, meghatározó szerkezeti jelentőségű Vajda Péter utca a vasútvonalat külön szintben keresztezve a X. kerület és a VIII. kerületek közötti közvetlen kapcsolatot biztosítja. A nyomvonal jelentős átmenő forgalmat bonyolít le, főként csúcsidei forgalmából adódóan elválasztó hatással rendelkezik.

A Vajda Péter utcát terhelő átmenő forgalom meghatározó okai

- a külső kerületek felől érkező, és a belváros felé, illetve a Hungária gyűrűn továbbhaladó forgalom a sugár- illetve gyűrű irányú közúthálózati elemeken,
- a Hungária-gyűrű a főváros szerkezetében a legkülső, Duna-híddal is rendelkező, legjelentősebb haránt irányú közlekedési elem,
- a belső kerületekben lévő jelentős számú munkahely,
- a vasúthálózat elvágó hatásából adódó korlátozott számú keresztirányú kapcsolat száma.

Az Üllői út és az Elnök utca között a Népligeten átvezető belső útszakasz a park használatától idegen menekülőútként és P+R parkolóként funkcionál.

A Népliget belső úthálózatát a mai igényekhez mérten indokolatlanul széles, leromlott állapotú burkolatok jellemzik. A Kőbányai út – MÁV terület – Üllői út – Könyves Kálmán körút által határolt terület Budapest 11 védett övezetének egyike, amelynek „Mindkét irányból behajtani tilos” jelzőtáblákkal megjelölt részére a 30/2010 (VI.4.) *Budapest főváros közigazgatási területén a járművel várakozás rendjének egységes kialakításáról, a várakozás díjáról és az üzemképtelen járművek tárolásának szabályozásáról* szóló Fővárosi Közgyűlési rendeletnek megfelelően a behajtás, és a várakozás feltételekhez kötött. Ilyen terület többek között pl. a Budai vár, vagy a Margit-sziget is.

1.7.3. Vasúti közlekedés

A Népligetet érintő körvasút az országos vasúti törzshálózat része. A vasútvonalak a városon belüli közlekedésben még nem vesznek részt jelentős mértékben, annak ellenére, hogy megfelelő megállóhelyi kapcsolat megléte esetén gyors eljutási lehetőséget biztosíthatnak a belvárosi fejpályaudvarok irányába.

1.7.4. Közösségi közlekedés

A Népliget közösségi közlekedéssel való ellátottsága a viszonylatok számát, kapcsolatait és lefedettségét tekintve az átlagosnál jobb szolgáltatást biztosít, annak színvonala a budapesti átlaghoz közeli.

A térség kötöttpályás közösségi közlekedési kapcsolatait az M3 metróvonal, a Hungária gyűrűn a Bécsi út és Fehérvári út között közlekedő 1-es villamos, illetőleg a Kőbányai út mentén a belváros felé a 28, 28A és 62-es villamosok biztosítják.

A 254E jelzésű autóbusz a Népligettől az Alacsony utcai lakótelep irányába közlekedik. Végállomása a Népliget területén jelentős nagyságú kihasználatlan területen helyezkedik el. A belváros irányából (Blaha Lujza tér) a Vajda Péter utcán Pesterzsébet felé közlekedő 99-es autóbusz-viszonylat elsősorban a liget keleti oldalán található sportterületek elérhetőségét biztosítja.

1.7.5. Gyalogos- és kerékpáros közlekedés

A Népliget külső gyalogos kapcsolatait a parkot határoló jelentős elválasztó hatással bíró közlekedési infrastruktúra-elemek alapvetően meghatározzák.

A Könyves Kálmán körúton az átkelési lehetőségek elsősorban a villamos megállóhelyek szigeteihez kapcsolódóan kerültek kijelölésre, míg az Üllői úton a metróállomás aluljáróján kívül a Népliget térségében nincs további gyalogosforgalmi kapcsolat. A Kőbányai út irányából a körút és a Kiszombori út között a taraliget lakóparkon átvezető gyalogút lezárásra került. A Népligetet keletről határoló, szintén jelentős elvágó hatással bíró körvasút gyalogos keresztezése a Kőbányai út és az Üllői út nyomvonalán kívül jelenleg csak a Vajda Péter utcánál biztosított.

A Népliget a kerékpáros közlekedés tekintetében mind a gyűrű irányú, mind a sugárirányú fővárosi jelentőségű hálózati elemeken elérhető:

- Könyves Kálmán körút – Hungária körút a Népligeten történő átvezetéssel,
- Kőbányai út
- Üllői út

A Népliget területén átvezető a Könyves Kálmán körúttal párhuzamosan haladó kerékpáros nyomvonal – hasonlóan a Kőbányai út mentén kiépített kerékpárúthoz jelenleg elsősorban a hivatásforgalmat

szolgálja. A Vajda Péter utcában a Könyves Kálmán körüti csomópont térségében rövid szakaszon közös busz- és kerékpársáv került kijelölésre.

A parkon belüli úthálózat szinte minden eleme kerékpározásra alkalmas, azonban az utak burkolatának minősége és a rossz közbiztonság miatt a rekreációs célú kerékpárhasználat jelentősen elmarad az adottságoktól.

1.7.6. Parkolás

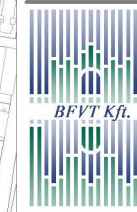
A Népliget területén elsősorban a metróállomás és a villamosmegálló térségében, valamint a sportlétesítményeknél, a Vajda Péter utcához kapcsolódó útszakaszokon jelentkezik jelentős parkolási igény. A metróállomásnál kiépített P+R parkoló kapacitását az igények jelentősen meghaladják, a járművek a liget Üllői úttal párhuzamos útszakaszát használják parkolásra.

Parkolókapacitások:

Népliget P+R:	80 fh
felüljáró alatt (külső oldal):	90 fh
felüljáró alatt (belső oldal):	80 fh
Népliget (Üllői úttal párhuzamosan):	100 fh
Népliget (Elnök utcánál):	50 fh
Népliget (Vajda Péter útnál):	70 fh
Népliget (FTC pálya):	100 fh
Kismartoni út:	60 fh
Kőbányai út (Tara-liget):	80 fh
Kőbányai út (rendelőintézet):	10 fh
Oázis kertészet:	30 fh
összesen:	750 fh

A Népliget metróállomásnál, az Elnök utcánál és a Vajda Péter utcánál található parkolóhelyeket a közeli munkahelyek hivatásforgalma, illetve a P+R parkolási igény közösen használja. Ezek a férőhelyek éjszakára jellemzően kiürülnek. A Népliget Üllői úttal párhuzamos szakasza mentén jelentős a közforgalmú autóbusz-közlekedésben részt vevő autóbuszok és turistabuszok elhelyezésének igénye is.

A Kőbányai út mentén és a Kismartoni utcában a lakossági, a hivatásforgalmi és a P+R parkolási igény együttesen jelentkezik, ennek megfelelően az éjszakai időszakban a parkolók jelentős része foglalt marad. A Kismartoni utcában és a Tara-liget lakópark előtt a parkolási és a gépjármű-tárolási funkciók is jelen vannak. A FTC sportközpont főbejárata melletti parkolóhelyek jellemzően a sportlétesítményhez kapcsolódó igényeket elégítik ki.

KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS VIZSGÁLATA

1:6000

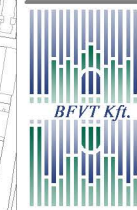
JELMAGYARÁZAT

- Metróvonal
- Villamosvonal
- Autóbusz-viszonylat
- Autóbusz-pályaudvar
- Metróállomás
- Villamos megállóhely
- Autóbusz megállóhely
- Megállóhelyi lefedettség
- Vasútvonal
- Híd, egyéb műtárgy

Alaptérképi elemek

- Telekhatárok
- Épületek
- Vizsgált terület határa

KÖZÚTI KÖZLEKEDÉS VIZSGÁLATA

1:6000

JELMAGYARÁZAT

- I. rendű főút
- II. rendű főút
- Szerkezeti jel. gyűjtőút
- Kerékpáros infrastruktúra
- Jelzőlámpás csomópont
- Táblás csomópont
- Vasútvonat
- Híd, egyéb műtárgy

Alaptérképi elemek

- Telekhatárok
- Épületek
- Vizsgált terület határa
- Metróvonal
- Villamosvonal
- Autóbusz-viszonylat
- Autóbusz-pályaudvar
- Metróállomás
- Villamos megállóhely
- Autóbusz megállóhely
- Megállóhelyi lefedettség
- Vasútvonat
- Híd, egyéb műtárgy

1.8. Közművek vizsgálata

1.8.1 A Víziközművek

Vízellátás

A Népliget területének vízellátása a 20. számú, Pesti alapzóna vezetékéről történik, amelynek a Kőbányai úton DN 800-as, a Könyves Kálmán körúton DN 500-as, az Üllői úton pedig DN 400-as főnyomóvezetéke halad. Ezekről a vezetékekről több helyen ágazik le a Népliget területén kialakított elosztó-, és locsolóhálózat vezetékrendszere. A DN 100 – DN 200-as vezetékek körvezetékes rendszerben, míg a DN 100 és ezen méret alatti vezetékek ágvezetékeként létesültek. Ezek az ágvezetékek többnyire a zöldfelületek öntözősét szolgálják. A területen belül a vezetékek átmérője és anyaga nagy változatosságot mutat.

A parkban mindössze 2 db közkifolyó, és 3 db ivókút üzemel. Az ivókutakat a FŐKERT Nonprofit Zrt. telepítette. Az elhelyezkedésük a park területén egyenetlen.

A Könyves Kálmán körút – Vajda Péter út nyomvonalon DN 800-as iparivíz főnyomóvezeték létesült.

Öntözővíz ellátás

A park területén az öntözéshez szüksége vízellátást a kiépített, körvezetékes ivóvízhálózat biztosítja, azonban a vízfogyasztás csak egy kisebb hányada mért, nagyobb részét átalányban fizeti a fenntartó FŐKERT Nonprofit Zrt. A teljes öntözővíz-hálózat mérhetővé tétele rendkívül költséges, így ennek kiépítésére eddig nem került sor.

Jelenleg az öntözést a körvezetékéről leágazó kis átmérőjű vezetékekre telepített kerti csapokra erősített locsolótömlőkkel, azaz kézi öntözéssel oldják meg, ami nagy élőmunka igényű feladat. Problémát jelent, hogy a kerti csapokat, amelyek nem ivókút céljából kerültek telepítésre, a parkba látogatók önkényesen kinyitják, aminek során azokat gyakran megrongálják, illetve nem zárják el. A csapszekrények környékén így nagy kiterjedésű pocsolyák jönnek létre, amik kiáztatják a talajt, és a növényzetet.

Csatornázás

A terület egyesített rendszerben csatornázott, az összegyűjtött vizek először a Ferencvárosi szivattyútelepre, majd onnan a Budapesti Központi Szennyvíztisztító telepre jutnak. A vizsgálati terület északi részén, a Kőbányai úton \varnothing 159-es és \varnothing 220-es mérettel főgyűjtőcsatorna található, melyre a Hungária körútról egy \varnothing 210-es csatorna köt rá. A Kőbányai úti csatornáról ágazik le a Kismartoni úton keresztül és halad a Kárpáti Zoltán és Soó Miksa sétány vonalában az Elnök utcáig a Kőbánya közép tehermentesítő főgyűjtő \varnothing 200-es mérettel. Erre a főgyűjtőre kötnek rá a „volt” Nagyvendéglő, a TIT Budapesti Planetárium és a Liget Club & Bar csatornái. A vizsgálati terület déli részén található az Üllői úton a részben \varnothing 210-es, részben 160/240 főgyűjtő. Ezen a főgyűjtőre köt rá a Domokos János sétány és Borbás Vince sétány nyomvonalában található egyesített rendszerű csatorna.

A Népliget területén nyilvános illemhely nem található. A területhez legközelebb a Könyves Kálmán körút – Üllői úti kereszteződésben lévő aluljáróban található egy, a Fővárosi Csatornázási Művek Zrt. által üzemeltetett, 6:00-22:00 között nyitva tartó illemhely.

1.8.2. Energia közművek

Villamosenergia-ellátás

A Népliget területének középvezetési feszültségű villamosenergia-ellátása 10 kV-os feszültség szinten, földkábeles hálózattal történik. A hálózat táppontja a parkban kiépített 120/25/10 kV-os Népliget elektromos állomás, amely a fővárosi közcélú villamosenergia-ellátásban központi szerepet tölt be. Elhelyezkedése révén öt szomszédos állomással is közvetlen kapcsolatban áll, ezek közül az Albertflava–Népliget és a Kőbánya–Népliget 120 kV-os csatlakozások kétrendszerű szabadvezetékeként

üzemelnek. Az alállomásba csatlakozik be a volt Ganz iparterület és a Kőbányai kiserőmű két-két 120 kV-os kooperációs kábele is. Az alállomáson két 120/25 kV-os vontatási célú (MÁV) transzformátor is üzemel. A két-gyűjtősínes 120 kV-os kapcsolóberendezés rekonstrukciója 2010-ben fejeződött be, magában foglalta a teljes építészeti felújítást, a készülékek, védelem és irányítástechnika felújítását, fejlesztését.

Az alállomásból kiinduló nagyszámú középvezetékű földkábelhez csatlakozik mintegy 400 db 10/0,4kV-os transzformátor, amelyeken keresztül kb. 45 ezer felhasználó vételez villamos energiát.

Népliget 120/10 kV alállomás

Építettház 10/0,4 kV transzformátor

A transzformátorokból kiinduló kisméretű erőátviteli és közvilágítási hálózat vegyes képet mutat, jellemzően földkábeles kivitelűek, a sétányok mentén egyes szakaszokon légvezetékes kialakításúak.

Gázellátás

A térség gázellátásának bázisa a Salgótarjáni út és Zách utca mellett a volt Kőbányai Gázgyár területén található. Az itt elhelyezett nyomásszabályzó-állomás a tápenergiát a XVI. kerületben a Bökényföldi út mellett lévő Ikarus Gázátadó állomástól DN 500 méretű, 40 bar nyomású gázvezetéken kapja. A Zách utcai nyomásszabályzó állomásból 6 bar nagyközép-, 1 bar közép- és 30 mbar kisnyomású hálózat indul ki.

A nagyközépnomású elosztóhálózat a Népliget területén kiépült. Kisnyomású gázhálózat a Kőbányai út mentén, illetve a Népliget déli részén létesült DN 200 mérettel.

Táv hőellátás

Korábban a térségben jelentkező technológiai hőigény biztosítására létesült a Bihari út és Fertő utca mellett a Kőbányai Erőmű, amelyből nagykapacitású gőzhálózat indult ki. Az erőmű térségében az ipari tevékenység leépülésével a hőigények lecsökkentek, az erőmű megszüntetésre került, a területen egy gázturbinás kiserőmű létesült. A kiserőművet a Kőbányahő Kft. üzemelteti, amely gőzt szolgáltat többek között a Richter kőbányai telephelyének a technológiai és épületgépészeti igények kielégítéséhez, valamint a BKV Kőér utcai telephelyének fűtése is innét biztosított. A vezetékhálózat vegyes képet mutat, mély- és magasvezetésű elemeket egyaránt tartalmaz.

1.8.3. Elektronikus hírközlés

Vezetékes elektronikus hírközlés

A vizsgált területen lévő vezetékes adatátviteli- és távközlési hálózatot a Magyar Telekom Nyrt. üzemelteti. A Népliget környékén lévő helyi előfizetői hálózatot a Bihari u. 15. sz. alatt üzemelő RSS kihelyezett távbeszélő központ működteti. Az AXE kihelyezett fokozat felől csöves alépítmény létesült a Bihari utcában, amely a Népliget területét déli irányból tárja fel. A Kőbányai úti alépítményhálózat a Kismartoni úton ágazik le és csatlakozik a Vajda Péter utcai hálózathoz. A távközlési hálózat jellemzően

földalatti kiépítésű, közvetlen csatlakozású, légvezetékes hálózat a Vajda Péter utcában, a Ráde Károly sétány és a vasút közötti szakaszon üzemel.

Vezeték nélküli elektronikus hírközlés

Mobilhálózatok vonatkozásában a szolgáltatók hálózata megfelelő lefedettséget biztosít a Népligeten kívül tetőszerkezeteken elhelyezett mobil bázisállomások sektorsugárzóinak köszönhetően. Az elektronikus hírközlési hálózatok fejlesztését a szolgáltatók saját beruházásában végzik, szolgáltatásaikat a piaci igényeknek megfelelően folyamatosan fejlesztik.

KÖZMŰVIZSGÁLAT Ivóvízellátás

1:6000

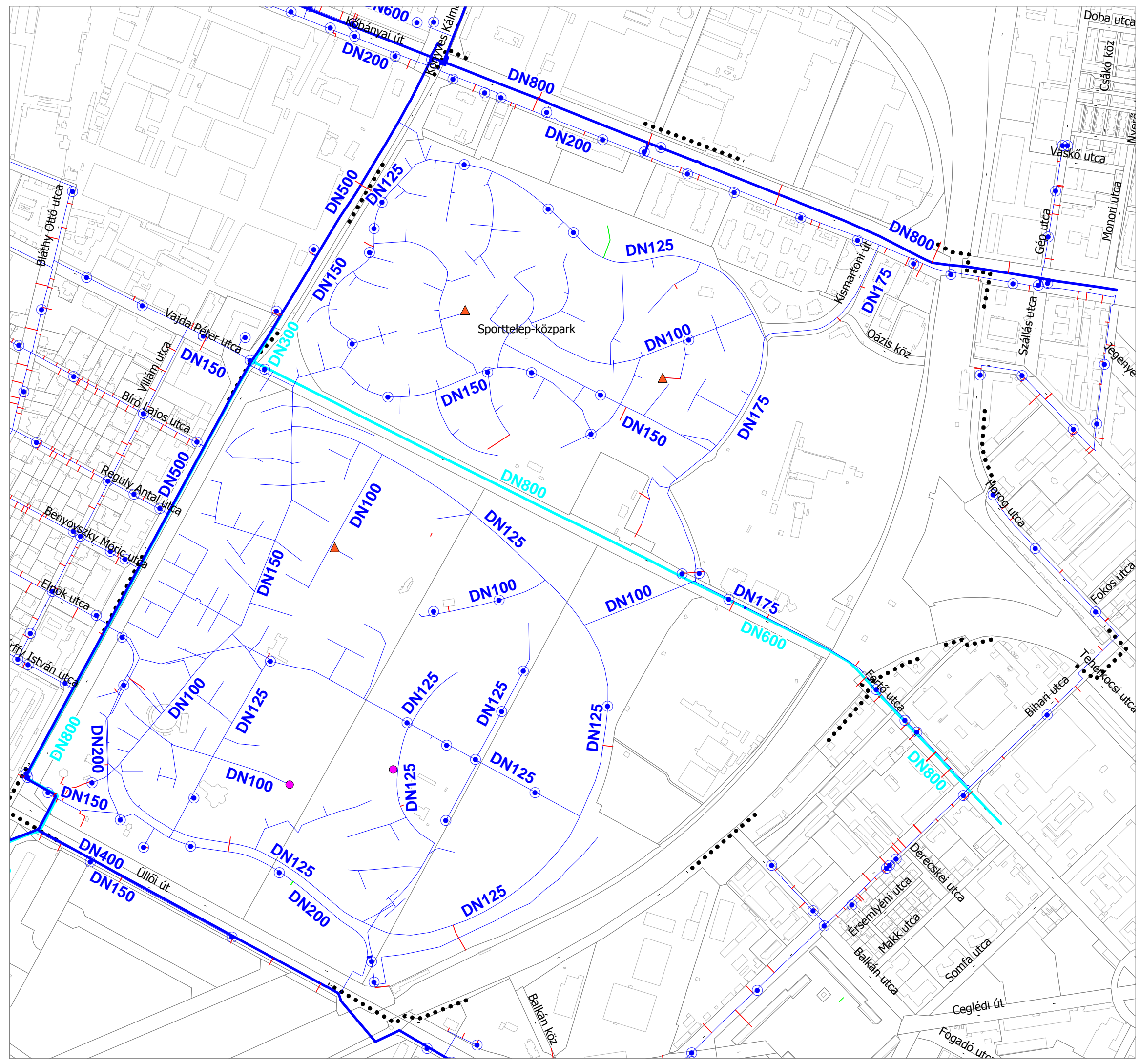
JELMAGYARÁZAT

Alaptérképi elemek

- Telekhatárok
- Épületek
- Vizsgált terület határa

Meglévő elemek

- Ivóvíz főnyomóvezeték (20. sz. zóna, DN > 300)
- Ivóvíz elosztóvezeték (20. sz. zóna, DN =< 300)
- Ipari víz nyomóvezeték
- Bekötővezeték
- Locsolóvezeték
- Ivókút / közkifolyó
- Tűzcsap (20. sz. zóna)

KÖZMŰVIZSGÁLAT Csatornázás

1:6000

JELMAGYARÁZAT

Alaptérképi elemek

- Telekhatárok
- Épületek
- Vizsgált terület határa

Meglévő elemek

- Egyesített rendszerű gyűjtőcsatorna
- Egyesített rendszerű csatorna
- Csapadécsatorna
- Szennyvízáttemelő

KÖZMŰVIZSGÁLAT Villamosenergia-ellátás

1:6000

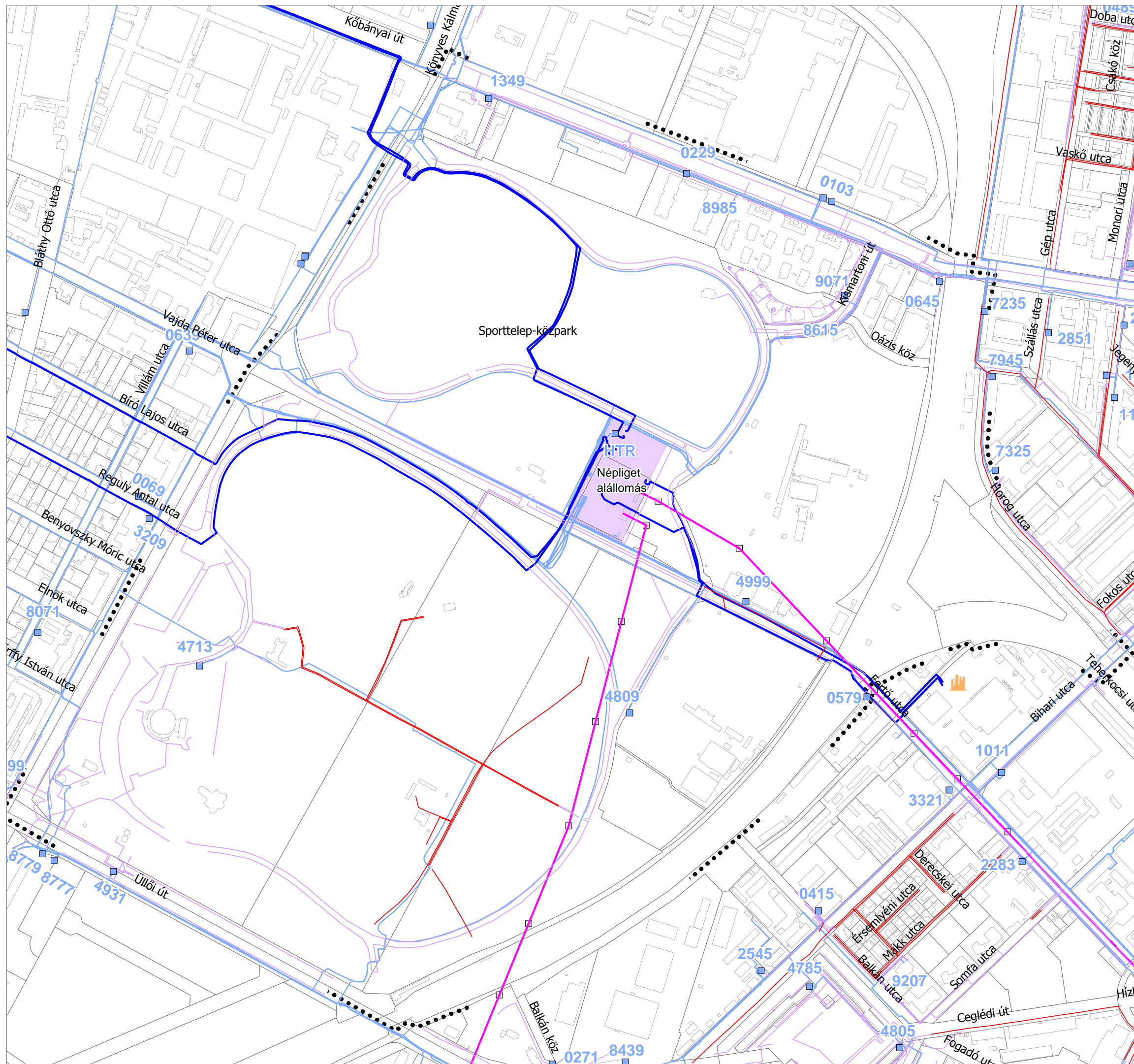
JELMAGYARÁZAT

Alaptérképi elemek

- Telekhatárok
- Épületek
- Vizsgált terület határa

Meglévő elemek

- 120 kV-os távvezeték
- 120 kV-os földkábel
- 10 kV-os földkábel
- Kisfeszültségű légvezeték
- Kisfeszültségű földkábel
- 120/10 kV-os alállomás területe
- 10/0,4 kV-os transzformátor
- Erőmű

KÖZMŰVIZSGÁLAT Elektronikus hírközlés

1:6000

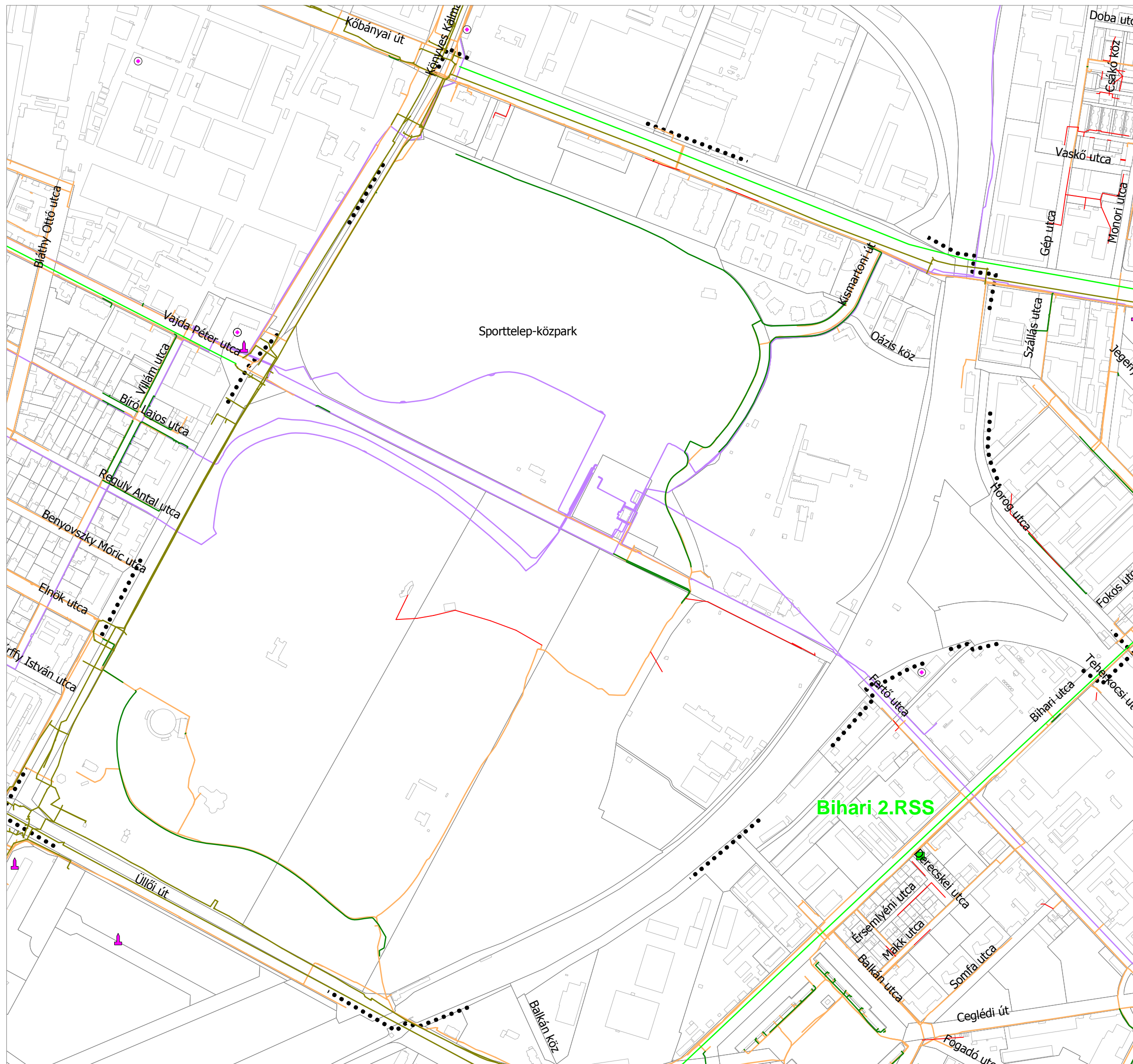
JELMAGYARÁZAT

Alaptérképi elemek

- Telekhatárok
- Épületek
- Vizsgált terület határa

Meglévő elemek

- Alépítmény
(Magyar Telekom)
- Földkábel
(Magyar Telekom)
- Légekábel
(Magyar Telekom)
- Légekábel
(NSN Trafficom)
- Alépítmény
(NSN Trafficom)
- ELMŰ hírközlő hálózat
- Távközlési központ
(Magyar Telekom)
- Mobil bázisállomás
- Mikrohullámú antenna

KÖZMŰVIZSGÁLAT Gáz- és távhőellátás

1:6000

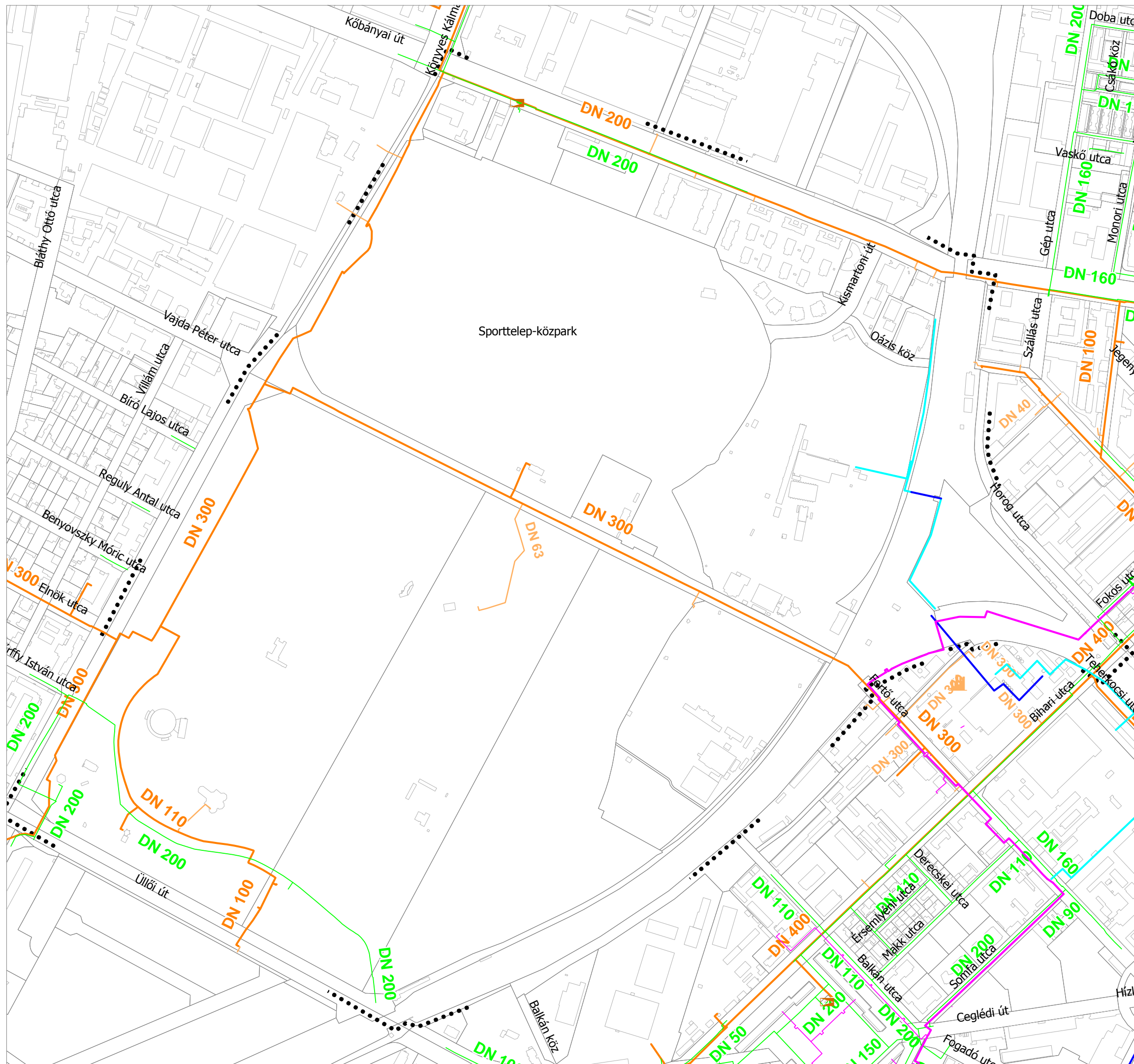
JELMAGYARÁZAT

Alaptérképi elemek

- Telekhatárok
- Épületek
- Vizsgált terület határa

Meglévő elemek

- Nagyközépnnyomású gázvezeték
- Nagyközépnnyomású csatlakozóvezeték
- Kisnyomású gázvezeték
- Hálózati gáznyomásszabályzó
- Távhővezeték mély (FŐTÁV)
- Gőzvezeték mélyvezetés (Kőbányahő)
- Gőzvezeték magasvezetés (Kőbányahő)
- Erőmű

1.9. Környezetvédelem és településüzemeltetés

1.9.1 Föld- és víztani viszonyok

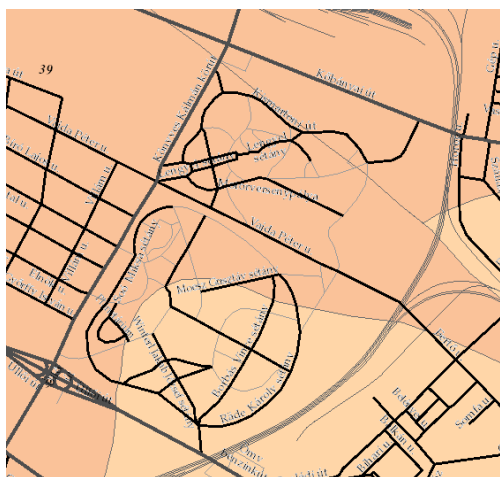
A fejezethez felhasználásra került a „Geotechnikai megvalósíthatósági tanulmány a Népliget fejlesztés koncepciótervéhez (2013. október)” dokumentum.

A vizsgált terület a Pesti síkság szélén, a Duna medervándorlásaival érintett sávba esik. Földtani alaprége felső-pannon (pontusi) korú üledékösszlet. Anyagi összetétele, a képződmények települési helyzete változatos, melyben az agyag, homokos agyag dominál. A Pannon rétegek közé vékony lignit réteg is települt. A rendelkezésre álló adatok alapján a pannon alapréteg a felszín alatt átlagosan 7-10 m (106-110 mBf) mélyen jelentkezik.

A Népliget térségében jellemző homokos és kőzetlisztes agyag, agyagmárga alapkőzetten gyenge termőképességű, homokos, kavicsos talajok alakultak ki. A korábbi talajfúrások többségében a felszín alatt változó vastagságú (0,5-2,0 m), jellemzően helyi altalajjal kevert kő- és építési törmelék homok – iszapos homok feltöltés jelentkezett. A termőréteg alatt jellegzetesen sárgás színű finom homok réteg is települt. A korábbi mesterséges beavatkozásokkal nem érintett területrészek kb 1,0 – 2,0 m vastag sötétbarna – barna humuszos (iszapos) homokot tártak fel a felszínen. A terület északi-északkeleti és (középső) keleti részein készült fúrásokban több helyen a finom szem szerkezetű fedőréteg alatt vékony (kb. 0,5 – 1,0 m), sötét színű, fekete szerves iszap – homokos iszap jelentkezett. A finom homok, illetve a helyenkénti szerves iszap alatt a pleisztocén dunai hordalék jelentkezik mindenütt. A szem szerkezet fokozatos durvulásával homok, kavicsos homok, majd homokos kavics rétegek települése jellemző. A szemcsés szerkezetű rétegsor fekszik a kb. 6-10 m mélységben (kb. 106-110 mBf) elhelyezkedő alapkőzet, a pannon tengeri üledék.

Fedetlen földtani térkép

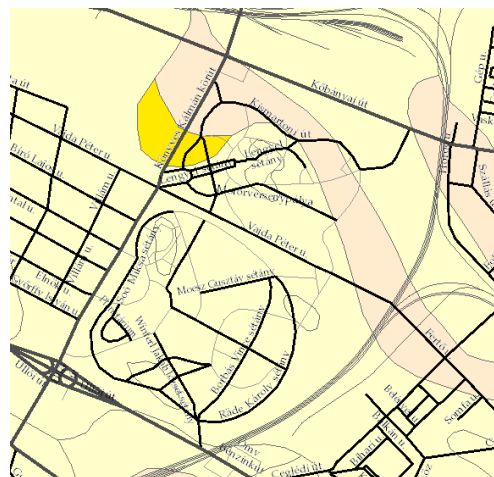
(forrás: map.mfgi.hu/mernokgeologia)

- Homokos agyag, agyagmárga (sötét)
- Kőzetlisztes agyag, agyagmárga (világos)

Felszíni földtani térkép

(forrás: map.mfgi.hu/mernokgeologia)

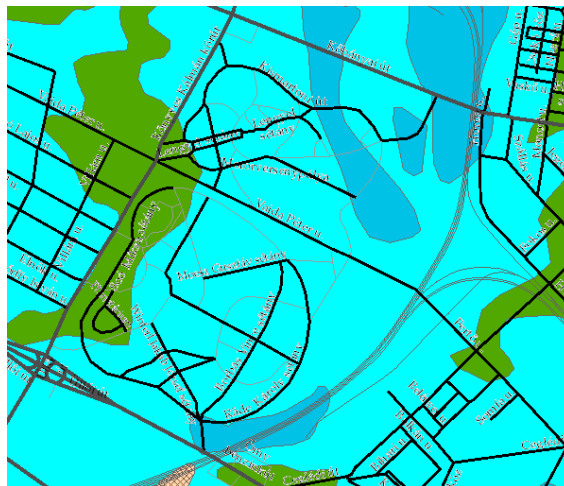

- Lepelhomok, futóhomok, homok, kőzetlisztes homok - v. sárga
- Kavics, homokos kavics – rózsaszín
- Homokos kavics, homok - narancs

Talajvíz mélysége

(forrás: map.mfgi.hu/mernokgeologia)

A Népliget területén és környezetében korábban készült, nagy számú feltárás adatai alapján a talajvíz nyugalmi szintjét a felszín alatt átlagosan 2-4 m közötti mélységben (kb. 113-115 mBf között észlelték). A talajvíz szintje nyugati irányban kissé lejtő tendenciát mutat. A vízészlelések alapján a tervezési területen 1-2 m körüli vízszint ingadozással lehet kalkulálni. A rendelkezésre álló adatok alapján a becsült maximális talajvíz szintje a felszín alatt kb. 1,5 – 2,0 m mélységben, a 115,5 mBf abszolút szinten adható meg.

A vízhiányos, rossz termőképességű területen a futómohok megkötésére akácfákat telepítettek a XIX. század közepén több-kevesebb sikerrel. Az egykori homokbuckák még ma is kivehetők a park domborzatában. A több évtizedes tervszerű parkosítás és öntözés hatására idővel javultak a park talajviszonyai. Jelentős mesterséges feltöltésű terület a Mutatványos tér, ahol az egykori homokbánya gödrét egy ideig hulladéklerakóként használták, majd később a szomszédos közutakról felszedett kockakövek itt kerültek lerakásra. Az Újliget szánkódombját az 1960-as években, tízezer köbméternyi építési törmelék felhasználásával alakították ki.

A Népliget területének talaj minőségére vonatkozó átfogó felmérés nem áll rendelkezésre. A Budapesti Elektromos Művek Nyrt. telephelye a Pest Megyei Kormányhivatal 2017 márciusi adatszolgáltatás alapján kármentesítési eljárással érintett terület, jelenleg a kármentesítési utómonitoring zajlik a területen. A Népligetet határoló vasúti területek potenciális talajszennyezettként értékelhetők a sok évtizedes vasúti tevékenység miatt (a tervezési területtől északra található Északi Járműjavító szintén szennyezett terület, kármentesítése folyamatban van). A Népliget talajállapotát a zöldterületet határoló forgalmas utak és a vasút mentén kiülepedő szennyezőanyagok (nehézfémek) rontják.

1.9.2. Levegőminőség

A vizsgált térség a 4/2002. KvVM rendelet szerint a „Budapest és környéke légszennyezési agglomeráció”-ba tartozik.

A Népliget közvetlen környezetében rendszeres immisziós adatokat biztosító légszennyezettségi mérőállomás nem üzemel. Az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat (OLM) legközelebbi automata mérőállomásai a VIII. kerületi Teleki téren (~1600 m) és a X. kerületi Gergely utcában (~3500 m) található, azok adatai szolgálnak hiteles tájékoztatásul a térség levegőminőségére. A két mérőállomáson az éves határértékek túllépése az elmúlt években nem volt jellemző, de a szálló por és a nitrogén-dioxid és ritkán a talaj közeli ózon tekintetében előfordultak az egészségügyi (napi / órás) határértékeket meghaladó koncentrációk. A tendenciák felvázolását nehezíti, hogy az elmúlt években mindkét mérőállomáson, de különösen a Gergely utcain jelentős adathiány mutatkozott, azaz a mérőműszerek nem teljesítették az átlagkoncentrációk számításához elégséges rendelkezésre állást. A három releváns szennyezőanyagra vonatkozó határértékkel szabályozott mutatók alakulását az alábbi táblázatok tartalmazzák (a vonatkozó feltüntetett határértékeket a 4/2011. VM rendelet rögzíti).

A Teleki téri mérőállomás légszennyezettségi adatai 2011-2015. (Adatforrás: OLM, Budapest környezeti állapotértékelése)

	Teleki tér (VIII. ker.)				
	NO ₂		PM ₁₀		O ₃
	Éves átlag-koncentráció 40 µg/m ³	19. legszennyezettebb órák 100 µg/m ³	Éves átlag-koncentráció 40 µg/m ³	36. legszennyezettebb nap 50 µg/m ³	26. legszennyezettebb nap 120 µg/m ³
2011.	41	138	39	70	113
2012.	37	127	25	48	119
2013.	37	121	29	47	102
2014.	33	133	n.a.	n.a.	107
2015.	39	139	n.a.	n.a.	129

A Gergely utcai mérőállomás légszennyezettségi adatai 2011-2015. (Adatforrás: OLM, Budapest környezeti állapotértékelése)

	Gergely u. (X. ker.)				
	NO ₂		PM ₁₀		O ₃
	Éves átlag-koncentráció 40 µg/m ³	19. legszennyezettebb órák 100 µg/m ³	Éves átlag-koncentráció 40 µg/m ³	36. legszennyezettebb nap 50 µg/m ³	26. legszennyezettebb nap 120 µg/m ³
2011.	37	139	30	54	105
2012.	33	116	26	47	110
2013.	n.a.	n.a.	23	36	n.a.
2014.	n.a.	n.a.	25	39	n.a.
2015.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

A levegőminőséget a helyi kibocsátások mellett a háttérszennyezettség és a morfológiai adottságok (légmozgás korlátozottsága) határozzák meg. Helyi szinten a környező forgalmas utak (Könyves Kálmán körút, Üllői út, Kőbányai út) légszennyezőanyag-emissziója meghatározó. A Népliget környezetében számottevő ipari pontforrásként a Metal-Art Zrt. felületkezelő és galvanizáló üzeme (Üllői út 102.) és a kőbányai kogenerációs erőmű (Fertő u. 2.) érdemel említést. A park levegőminőségét jótékonyan befolyásolja a jelentős fa- és cserjeállománya, amely különösen a szálló por szűrésében, megkötésében vesz részt.

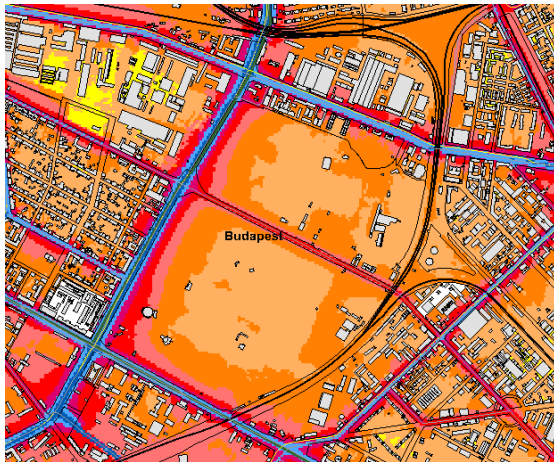
1.9.3. Zaj- és rezgésterhelés

A vizsgált terület zajviszonyaira vonatkozóan a 2007-es Budapest és vonzáskörzete stratégiai zajtérkép szolgáltat adatokat. Bár a zajtérképi adatok felülvizsgálata évek óta aktuális, továbbra is tájékoztatásul szolgál a Népliget zajterhelésének jellemzésére, tekintettel arra, hogy a térségben e távlatban nem történt a zajviszonyokat is jelentősen befolyásoló beruházás. Megállapítható, hogy a Népligetet határoló utak és vasutak a határértékeket jelentősen meghaladó zajszintekkel terhelik a park szélső területeit,

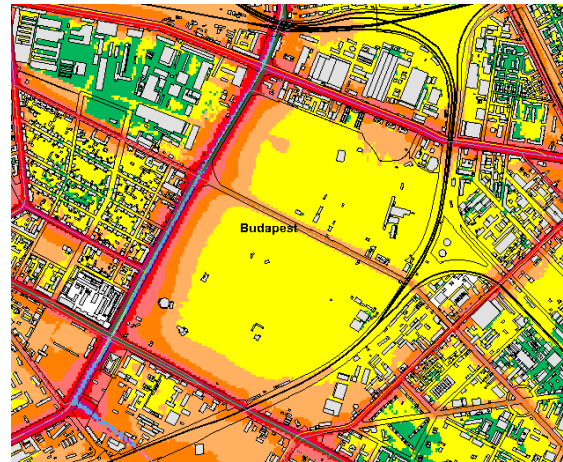
nappal és éjjel egyaránt. A Könyves Kálmán körút és az Üllői út mentén nappal 70 dB, éjjel 60 dB feletti zajszintek mutatkoznak. A töltésen vezetett vasút mentén hasonló zajterhelés jelentkezik a sporttelepek területét sújtva határértéke feletti szintekkel. A zajterhelési határértékeket a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM rendelet tartalmazza. A rendelet szerint a zöldterületeken belterületi főútvonaltól, vasúti fővonaltól származó zajra vonatkozó határértékek: nappal 65 dB, míg éjjel 55 dB.

A Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér zajterképe alapján meghatározó, de határértéket nem meghaladó zajjal terheli a térséget a nemzetközi repülőtér fel- és leszálló légi forgalma.

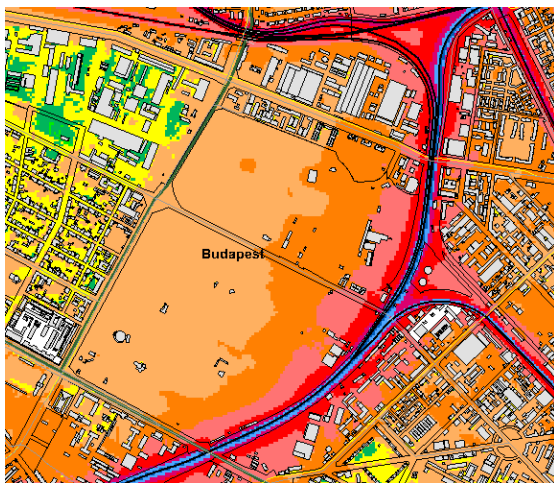
Közúti forgalom zajterhelése (teljes napi Lden)

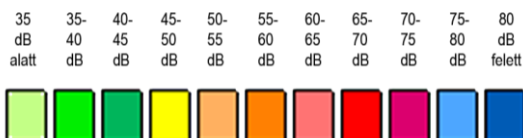
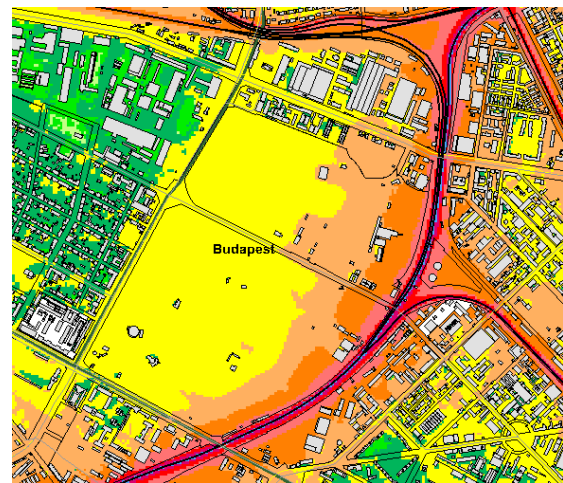
Közúti forgalom zajterhelése (éjszaka (Léjjel))

Vasúti forgalom zajterhelése (teljes napi Lden)

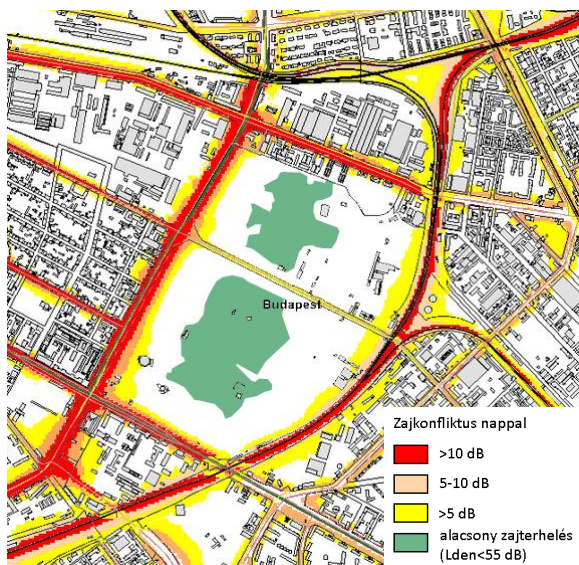

Vasúti forgalom zajterhelése (éjszaka (Léjjel))

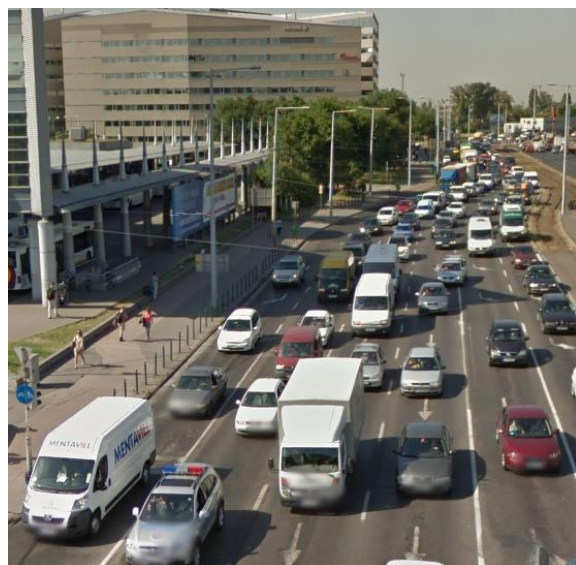

(Forrás: Budapest és vonzáskörzete stratégiai zajtérkép 2007)

A mellékelt ábra a 2007-es zajtérkép alapján mutatja a közlekedési zajkonfliktussal érintett területeket és a „csendes”, zajártalomnak kevésbé kitett parkterületeket. Jól látható, hogy a zöldterület peremterületei pihenésre, kikapcsolódásra kevésbé alkalmasak a magas zajszint miatt. A park belső területei a megfelelő távolságnak (és kis részben a sűrű növényállománynak) köszönhetően kedvezőbb zajszinttel érintettek.

Zajkonfliktusos és „csendes” területek az egész napi (L_{den}) közlekedési zajterhelések alapján (Adatforrás: Budapest és vonzáskörzete stratégiai zajtérkép 2007)

Gépjármű forgalom a Könyves Kálmán körúton (Forrás: GoogleMaps)

1.9.4. Hulladékgazdálkodás, köztisztaság

A Népligetben és a környező területeken keletkező hulladékok szervezett gyűjtéséről és kezeléséről a Fővárosi Önkormányzat közszolgáltató társaságain (FKF Zrt. / FŐKERT Zrt.) keresztül gondoskodik.

A park területén jelenleg közel 200 db hulladékgyűjtő található. A FŐKERT Nonprofit Zrt. a területen keletkező zöldhulladékok komposztálását a Mutatványos téren működő telephelyén végzi, ami zavaró funkció a terület rekreációs hasznosítására nézve. Jelentős problémát jelent a zöldterületen gyakori szemetelés, az illegális hulladékok elhelyezése, különösen az alulhasznosított, periférikus területeken (pl. vasút mentén, Nagyvendéglő romjainál). Egyes helyeken jelentős mennyiségű silt, bontási hulladék került lerakásra, amelyek elszállítása jelentős költségtétel. A parkban keletkező települési hulladékok szelektív gyűjtése nem megoldott, továbbá a kutyapiszok rendezett gyűjtése számára sem biztosított az infrastruktúra.

1.10. Katasztrófavédelem

A települések katasztrófavédelmi besorolásáról, valamint a katasztrófák elleni védekezés egyes szabályairól szóló 62/2011. (XII. 29.) BM rendelet módosításáról” szóló 61/2012. (XII. 11.) BM rendelet I-III. katasztrófavédelmi osztályba sorolja a településeket, Budapesten külön-külön a kerületeket is (az I. a legveszélyeztetettebb osztály).

Az egyes települések (kerületek) katasztrófavédelmi osztályba sorolása valamennyi veszélyeztető hatás alapján, azok bekövetkezési gyakoriságának (nagyon gyakori → ritka) és szintjének (nagyon súlyos → alacsony mértékű) figyelembevételével került meghatározásra.

Mindenképpen I. osztályba soroltak a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek által veszélyeztetett és külső védelmi terv készítésére kötelezett kerületek, így a tervezési területet magában foglaló X. kerület is e kategóriába sorolt.

A tervezési terület katasztrófavédelmi veszélyeztető tényezők közvetlenül kevésbé érinti. A terület vízhiányos, ár- és belvízveszéllyel nem sújtott. Jelentős, védőtávolságot igénylő ipari tevékenységet a környéken nem folytatnak. A METAL-ART Nemesfémipari Zrt. (1089 Üllői út 102.) küszöb érték alatti veszélyes anyagokkal foglalkozó üzeme érdemel említést a térségben, amelyhez kapcsolódóan veszélyességi zóna nem került kijelölésre. Katasztrófavédelmi szempontból kockázati tényezőként értékelhetők a Népligetet határoló forgalmas utak (Könyves Kálmán körút, Üllői út) és vasútvonalak, amelyek jelentős áruszállítást is bonyolítanak. Havária helyzetben veszélyes anyagok környezetbe jutásával kell számolni.

A terület a Nemzeti Környezetügyi Intézet korábbi adatszolgáltatása alapján Szennyvizek szempontjából érzékeny vízgyűjtőterület.

1.11. Városi klíma

Budapest éghajlati viszonyainak alakulásában is egyértelműen megjelenik a globális klímaváltozás. Az elmúlt bő száz évben 1°C-os emelkedés mutatható ki Budapest évi középhőmérsékletének alakulásában. Ezzel párhuzamosan a napfénytartam évi összege az 1970-es évek kezdetétől növekedést mutat. A besugárzás erősödése tovább fokozza a városlakók hőérzetét.

Az átlagérték emelkedése mellett legalább annyira fontos a szélsőséges időjárási események gyakoriságának alakulása. A meteorológiai elemzések szerint a nyári középhőmérséklet emelkedett legnagyobb mértékben a múlt század eleje óta, ami a hőség hullámok sűrűbb előfordulásában is tükröződik.

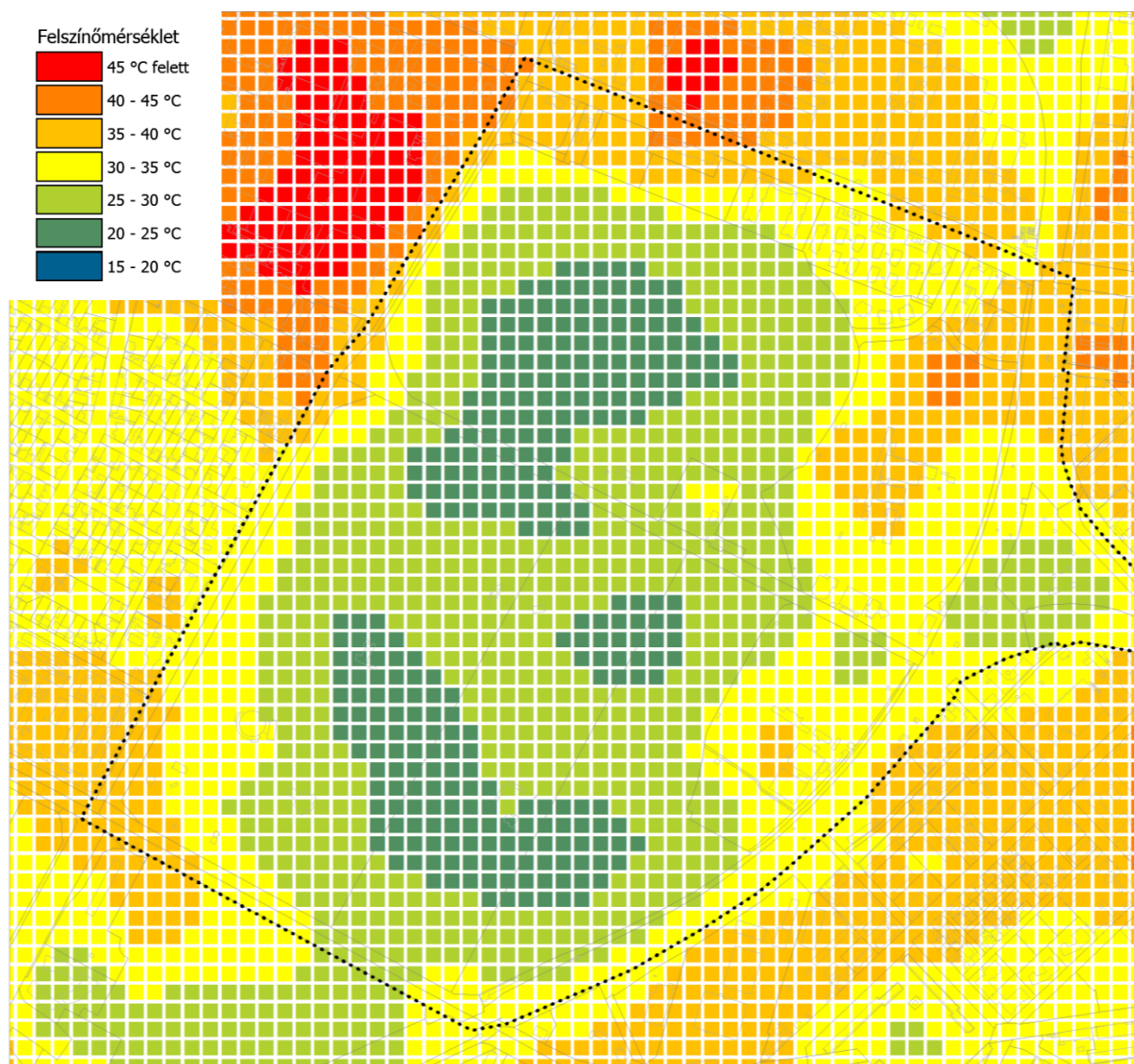
Budapest mezoklimatikus jellemzői közül kitüntetett figyelmet érdemel a hősziget-jelenség és az ehhez kapcsolódó, sajátos légköri rendszer. Az előbbi a belterület magasabb hőmérsékletét, az utóbbi pedig a melegebb területek fölött feláramlást, illetve a város hűvösebb pereme felől a központ felé mutató felszín-közeli légmozgást jelent. A hőmérsékletet a sugárzási viszonyok, a felszín tulajdonságai és a légköri folyamatok együttesen alakítják ki. A sűrűn beépített területek hőmérséklete több fokkal magasabb a jelentősebb zöldfelületekkel rendelkező külső területeken mérhető értéknél. Az eleve sötétebb, azaz több napfényt elnyelő burkolt és beépített felületek kisugárzó hatása a felület melegedési folyamatait elnyújtja, ezáltal nagymértékben befolyásolja a felszín hőmérsékletét. Emellett a lehulló csapadék nagy része is elfolyik a csatornarendszerbe, vagyis a nagyvárosi felszín párolgás útján nem tudnak hőt leadni.

Budapest területének legfrissebb hőtérképét a Szent István Egyetem Tájépítészeti és Településtervezési Karának Tájtervezési és Területfejlesztési Tanszéke készítette el a 2016. augusztus 31-én készült Landsat 8 műholdfelvétel és terepi mérések alapján. A hőtérkép a földfelszín hőmérsékletét mutatja Celsius fokban. A térképen kirajzolódnak a magas növényborítottsággal rendelkező területek, ahol a felszínhőmérséklet alacsony. A Népliget térségét vizsgálva megállapítható, hogy a park belső, magas zöldfelületi intenzitással bíró területei akár 20 Celsius fokkal is alacsonyabb értéket mutatnak a sűrű beépítésű területeknél azonos időpontban.

A városi park zöldfelületei jelentős mértékben kedvező hatással vannak a városklíma alakulására (Szabó, 2015¹):

- eltérő felmelegedésük révén elősegítik a város átszellőzését, máshol pedig az érdesség csökkentésével mérséklék az épületek irányított áramlás erősségét;
- a fák árnyékolásával csökkentik a besugárzás mértékét, illetve a növényzet borította felszínen csökken a felszíni direkt sugárzás;
- a csapadék megtartása, a módosított vízháztartás és a párologtatás magasabb nedvességtartalomhoz vezet, ami kedvezően hat a hőmérsékletre, így csökkentve a városi hősziget intenzitását;
- a zöldfelületek a hőmérséklet mérséklésével, illetve az asszimiláció során végbemenő oxigéntermeléssel és CO₂-elnyeléssel mérséklék az üvegházhatást is.

¹ Szabó Beáta, 2015: A városi zöldfelületek hatása a város klímájára - szakdolgozat, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Természettudományi Kar, Meteorológiai Tanszék

A Népliget térségének hő térképe 2016. augusztus 31-én (Adatforrás: Szent István Egyetem)

JELMAGYARÁZAT

- Alaptérképi elemek
- Telekhatárok
- Épületek
- Vízgárt terület határa
- Fa
- Cserjésport, sövény
- Tetőföld
- Zöldfelület
- Füves sportpálya
- Burkolt sportpálya (iszórt, aszfalt, gumi, műfű)
- Gyalogos burkolatok
- Egyéb burkolat
- Útburkolat

2. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

2.1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis

A Népliget Budapest egyik legnagyobb területű közparkja, a fővárosi zöldhálózat egyik fő alkotóeleme, amely jelentős méretű és intenzitású zöldfelületével kedvezően befolyásolja a városi klímát, illetve szigetszerű élőhelyet is biztosít az intenzív beépítésű városszövetben. A park kiemelkedő értékű növényállománya kondicionáló szerepe mellett jelentős dendrológiai értékkel is bír.

A Népliget jelenlegi állapotában ugyanakkor nem képes betölteni a városi parkokhoz fűződő elvárásokat. Leromlott, funkcióhiányos állapotában alulhasznosított, rossz megítélésű és közbiztonságú területnek számít. Az egyes részek használatának intenzitása jelentősen eltér. A peremterületeken, a határoló utak mentén, illetve belső, szigetszerűen elhelyezkedő sport funkcióknál jellemzően nagyobb, míg a funkciónélküli, egyéb részekben jellemzően alacsonyabb a használat intenzitása.

A terület kiváló városszerkezeti pozícióját a meglévő kötöttpályás közlekedési kapcsolatai (metró és több villamos vonal) határozzák meg. A Népliget metróval, villamossal és busszal is könnyen elérhető. A kedvező adottságok ellenére a jelenlegi kapcsolati rendszere közvetlen környezetében elhelyezkedő funkciókkal, városrészekkel gyenge. Fontos a park felértékelődése szempontjából ezeknek a részeknek a revitalizációja, rehabilitációja, ami hatással van a park területére is.

A parkban jelentős az avult állagú, használaton kívüli épületek száma, a metró aluljárónál található büfék és vendéglátóhelyek állapotuk mellett megjelenésükkel is rontják a park megítélését, ezek mind funkcionális mind pedig vizuális konfliktust jelentenek. A többi épített érték, mint az emléktáblák, emlékoszlopok, amelyek elszórtan helyezkednek el, jelenleg alig észrevehetőek, elvesznek a rendezetlen környezetben és értéküket veszítik. A közterületi bútorok is rossz állapotúak, a padok több helyen használhatatlanok, a játszótereknél az eszközök hiányosak.

A Népliget területén a közműhálózatok kiépítettsége az eddigi funkciók számára elégséges volt. Az új funkciók megjelenésével azonban a látogatók, és a modern kor igényeinek kiszolgálásához az ivókút-hálózat, a nyilvános illemhelyek elérhetősége, valamint a közbiztonságot szolgáló infrastruktúra (közvilágítás, térfigyelő kamerarendszer, vészívó oszlopok hiánya) sem megfelelő. A villamosenergia-ellátás szempontjából városi fontosságú elektromos állomás a parkban idegen funkcióként van jelen, a meglévő nagyfeszültségű elosztóhálózat légvezetékei szelik át a park egy részét.

A növényállomány értékes elemei, a hajdani angolpark szerkezete elvesznek a gondozatlan, elvaduló, bozótos részekben. A fenntartás elégtelensége miatt terjedő invazív növényfajok veszélyeztetik az értékes növényállomány fennmaradását.

A problémák soksága az átfogó, koncepció nélküli kisebb fejlesztési kísérletekből és a fenntartás elmaradásából egyaránt erednek. A helyzetelemzés eredményeinek összefoglalását a SWOT analízis táblázata tartalmazza.

SWOT analízis	
ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<p>TERÜLETHASZNÁLAT</p> <ul style="list-style-type: none"> • a terület kedvező városszerkezeti elhelyezkedése, központi fekvése • a térségben hagyománya van a sport funkcióknak (versenysport, tenisz és futás) • a park területe tematikus részekre tagolódik • hagyománya van a szórakozási, rekreációs funkcióknak (Mutatványos tér) • vonzó a szabadtéri sportolást keresők és a kutyatartók számára • alkalmas szezonális, szabadtéri funkciók befogadására <p>KÖRNYEZETMINŐSÉG, ZÖLDFELÜLETEK</p> <ul style="list-style-type: none"> • meghatározó elem Budapest zöldhálózatában • védett történelmi kert, történelmi parkszerkezet • értékes, nagy kiterjedésű zöldfelület és jelentős, faj gazdag (fás szárú) növényállomány • kedvező klimatikus hatás, az összefüggő, nagy kiterjedésű zöldfelület mérsékli a kedvezőtlen klimatikus viszonyokat, a városi hősziget hatást <p>KÖZLEKEDÉS</p> <ul style="list-style-type: none"> • a határoló magasabb rendű közúthálózati elemek megfelelő közúti elérhetőséget biztosítanak • megfelelő közösségi közlekedési kapcsolatok, kötöttpályás dominanciával (metró, villamos, busz) • a Népliget jelentős részén behajtási korlátozás van érvényben • közvetlen kapcsolat a település-szerkezeti jelentőségű kerékpáros infrastruktúrával <p>KÖZMŰ</p> <ul style="list-style-type: none"> • teljes körűen közművesített 	<p>TERÜLETHASZNÁLAT</p> <ul style="list-style-type: none"> • a park megközelítését a határoló nagy forgalmú főutak, de mindennek előtt a csak egy helyen átjárható vasút nyomvonala nehezítik • gyenge a kapcsolat a környező funkciókkal (zárt lakópark, intézmények, sportterületek) • a park közvetlen szomszédságában minimális helyi használó van, kevés a lehetőség számuk növelésére • a környék jelentős része alulhasznosított, a határoló területek között több használaton kívüli barnamezős terület található • a park rossz megítélésű, elsősorban közbiztonsági problémák miatt, a magasabb státuszú használók elkerülik és csak az alacsonyabb státuszú, periférián lévő használókat vonzza • nagyon eltérő minőségű területrészek alakultak ki, vannak viszonylag karbantartott területek, de egészen veszélyesek is • a park használata kiegyensúlyozatlan időszakonként túlterhelt, máskor nagyon gyér a látogatottsága <p>KÖRNYEZETMINŐSÉG, ZÖLDFELÜLETEK</p> <ul style="list-style-type: none"> • degradálódott, elöregedő növényállomány (beteg, balesetveszélyes fák) • invazív növények terjedése, magoncosodás • leromlott parkinfrastruktúra, elhanyagolt parkrészek • nagy fenntartásigényű zöldterület-gazdálkodás alulfinanszírozottsága • határoló utak zaj- és légszennyezése • eltúlzott méretű, alacsony minőségű burkolt felületek, feltáró utak • rendszeres szemetelés, rongálás <p>KÖZLEKEDÉS</p> <ul style="list-style-type: none"> • a közszolgáltatásban résztvevő autóbuszok csúscsúcsidőn kívüli tárolása a Népliget területén • metróállomáshoz kapcsolódó P+R parkolási

	<p>igényekhez képes korlátozott számú P+R parkoló</p> <ul style="list-style-type: none"> • átmenő forgalom a Vajda Péter utcában és az Üllői út – Elnök utca között • a védett övezetbe behajtó gépjárművek száma jelentős
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<p>TERÜLETHASZNÁLAT</p> <ul style="list-style-type: none"> • városszerkezeti pozíciója miatt a zöldhálózat teljes értékű eleme lehet, tehermentesítve a túlterhelt Városligetet és a Margitszigetet • az Orczy kert átalakulása miatt kevésbé lesz elérhető, így a térségben megnő az igény új zöldterületre • növekvő lakossági igény az elérhető, szabadtéri, sport és rekreációs funkciókra • potenciális használók nagy létszáma a (nem közvetlen) környéken: több, nagyobb lakótelepről is gyalogosan elérhető, vagy néhány megállónyi távolságra van • amennyiben a közvetlenül határoló barnamezős területek vegyes területekként alakulnak át, akkor a park használata kiegyensúlyozottá válik, a nap minden szakára kiterjedően • tervezett intézmények a szomszédos műemléki védettségű járműjavító területén (Opera, Közlekedési Múzeum) • tervezett intézmény a liget területén (kulturális intézmény, esetleg Nagycirkusz) • tervezett zöldfelületi fejlesztések (rekreációs és sporthasználat megerősödése) <p>KÖRNYEZETMINŐSÉG, ZÖLDFELÜLETEK</p> <ul style="list-style-type: none"> • innovatív megoldások alkalmazása a zöldfelületi üzemeltetésben • a közelben lévő közparkokkal a kapcsolat megteremtése, élő zöldfelületi hálózat <p>KÖZLEKEDÉS</p> <ul style="list-style-type: none"> • vasútvonalak integrációja a városi közösségi közlekedési hálózatba, Népliget vmh. • kerékpáros infrastruktúra fővárosi és helyi szintű fejlesztése 	<p>TERÜLETHASZNÁLAT</p> <ul style="list-style-type: none"> • a környező területek nem vagy kevésbé alakulnak át • az átalakulás eredménye monofunkciós, lakóterület nélkül jön létre • a megvalósult rekreációs és sport funkciók kihasználtsága nem éri el a várt eredményt az intenzív használat elmarad • nem történik meg a többi park tehermentesítése • fenntartás elmaradása <p>KÖRNYEZETMINŐSÉG, ZÖLDFELÜLETEK</p> <ul style="list-style-type: none"> • az új sportlétesítmények és a parkon belüli zöldfelületi fejlesztések összehangoltságának, egységes koncepciónak a hiánya • a zöldterület egyes részeinek túlterhelése az új rekreációs funkciók és a sűrűsödő tömegrendezvények hatására • a park megnövekedett fenntartási költségeinek finanszírozása bizonytalan • klímaváltozás erősödésével növekvő kedvezőtlen hatások (aszályok, intenzív zivatarok) a növényállomány és a parkinfrastruktúra fenntartását nehezíti <p>KÖZLEKEDÉS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Személygépjármű ellátottság további növekedése • Hivatásforgalmi és P+R parkolási igények további megjelenése

<ul style="list-style-type: none"> • vegyes üzemű autóbuszok üzemeltetése, trolibusz-hálózat bővítése • a Népliget területén a gépjárműforgalom erőteljes korlátozása, a Vajda Péter utca átmenő forgalmának csillapítása <p>KÖZMŰ</p> <ul style="list-style-type: none"> • a terület nagy záporok esetén felgyülemelő vizet képes felhasználni, elszivárogtatni 	
--	--

2.2. Érték- és problématerkép

A Népliget vizsgálata során feltárt értékeket és problémák elkülönítve jelennek meg az Érték- és Problématerképen, a területen egyaránt fellelhetők pozitívumok és negatívumok.

2.2.1. Értéktérkép

A park területének túlnyomó része **történeti kert**, amely őrzi kialakulásának és fejlődésének meghatározó elemeit, kivehetők a korábban kialakított kertépítészeti elemek, az egykori parkfunkciók nyomai. A vizsgált területen több **műemlék** és **kerületi védett** objektum is található, ezek állapota eltérő, egyes elemek felújításra szorulnak, a tervezési terület északi része pedig **műemléki környezet** területe. Jelenlegi **közönség vonzó funkció** a három működő tenisz telep és a Könyves Kálmán körút menti kültéri fitness. A Népliget hasznosítása szempontjából meghatározó szerepet töltenek be a vasúttal határos terület mentén korábban kialakított, jelentős látogatottságú **sportközpontok**. Közlekedési szempontból fontos elemek a környező **villamosok** hálózata és sűrű megállói, valamint az **M3 metróvonal** a Népligeti megállójával, így közösségi közlekedéssel könnyen elérhető a liget a város távolabbi pontjairól is. A Körút mentén a 30-as években kialakított díszkertek (Lengyel sétány és a Díszter) ma is meghatározó **kaputérségként** funkcionálnak. A Népliget legnagyobb értéke a nagykiterjedésű, összefüggő **zöldfelülete** és jelentős növényállománya (**értékes facsoportok**, **faegyedek** a meglévő és egykor volt utakat szegélyező **értékes fasorok**), valamint a korábban tervszerűen kialakított **tisztások** maradványai.

Facsoportokkal övezett tisztás

Tinódi szobor

2.2.2. Problématérkép

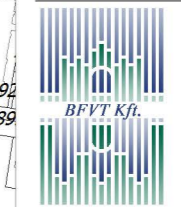
A Népligetet szegélyező **vasút elválasztó hatása** jelentős probléma, emiatt a ligettől keletre eső intézményi és lakóterületek felől a park csak nagy kerülőkkel érhető el. A keleti oldalon további problémát jelent a **feltáró út hiánya**, ami megfelelő megközelítést biztosítana a sportterületeknek, és egyben kapcsolatot létesítene a Kőbányai és Üllői út között. **Hiányzó gyalogos kapcsolatok** miatt a Népliget és a környező területek **funkcionális kapcsolata kedvezőtlen**, a Könyves Kálmán körúton kevés a gyalogos átjárási lehetőség, emiatt a körút túloldalán lévő irodaépületek felől nehézkes a megközelítése. A Kőbányai út két oldala között megvan a szükséges átjárási lehetőség, viszont a liget mellett megépült lakópark és a Ganz terület elzárja a közvetlen kapcsolat lehetőségét, így csak kerülőkkel lehet megközelíteni a parkot. A Népliget területére hatályos szabályozási terv a kapcsolat javítása érdekében tartalmaz a lakópark területén átvezető, a Kőbányai utat és a ligetet összekötő gyalogos utat, annak megvalósítása azonban elmaradt. A Vajda Péter utca a parkot ketté vágja a **szerkezeti jelentőségű közút forgalmi jellegű elválasztó hatásával**. A parkot határoló utak közül az Üllői út és a Könyves Kálmán krt. **jelentős gépjármű forgalma** környezetterhelő hatással bír. Az Üllői útnál további konfliktust jelent a **felüljáró elválasztó hatása**, mind funkcionális, mind pedig vizuális szempontból. A park több részén is a jelen forgalomhoz mérten **indokolatlanul széles burkolt felületek** találhatók, csökkentve a zöldfelületek kiterjedését. A közforgalom számára megnyitott feltáró utak **gépjárműforgalma** növeli a park környezeti terheltségét (zajterhelés, légszennyezés), továbbá a széles burkolatok mentén, funkcióidegen, a szomszédos területekhez kapcsolódó **parkolás** jelenik meg. A Népliget délnyugati kaputárságában szintén funkcióidegen az ott működő **autóbusz végállomás**, amely jelenlegi állapotában, kialakításában is méltatlan a védett történelmi kerthez. Lineáris elemként halad végig a kettő nagyfeszültségű légvezeték nyomvonal, amelyek a ligetben elhelyezett elektromos alállomás **parkidegen létesítményébe** futnak össze. A tervezési terület északkeleti sarkában meglévő beépítés **rendezetlen, a területen és az épített környezet leromlott állapotú**, e terület felől a sportlétesítmény megközelítése nehézkes. A területen működő kertészet, **nem rendelkezik közterületi kapcsolattal**, csak más telken keresztül szolgálja joggal közelíthető meg. A kerületi védelem alatt álló rendelőintézet épülete és a szomszédos lakóház leromlott állapotú, felújításra szorulnak. A park területén szigetszerű elválasztó elemet képeznek a tenispályák, amelyek **korlátozott közhasználatú létesítményként** működnek. Az meglévő **játszóterek** kissé elhanyagolt **állapotúak**, az elhelyezett játszószerkezetek is jelentős megújításra, cserére szorulnak. A park területén **rossz állagú épületek** találhatók, mint a nagyvendéglő romos épülete, vagy a felújításra szoruló planetárium. A nagyvendéglő romjának környezete és a Mutatványos tér, valamint az Óliget délkeleti része **kiemelkedően rossz állapotú parkrészek**, mind a növényzetük, mind a környezetarchitektúra elemek állapotát tekintve. A közhasználat számára csak korlátozottan használható, elkerített, így **izoláló hatású, sportterületek** a keleti oldalon, a vasút mentén foglalnak el jelentős területrészt.

Indokolatlan méretű burkolt felület

A Népligetben található elektromos alállomás

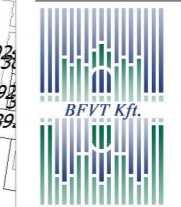

JELMAGYARÁZAT

- Alaptérképi elemek
- Telekhatárok
 - Helyrajzi szám
 - Épületek
 - Vizsgált terület határa

- Vizsgált terület értékei
- Történelmi kert
 - Műemlék
 - Kerületi védett objektum
 - Műemléki környezet
 - Közösségvonzó funkció
 - Díszkert, kaputárság
 - Zöldfelület
 - Értékes facsoport
 - Értékes fasor
 - Értékes faegyed
 - Tisztás
 - Kültéri fitnesz
 - Sportfunkció
 - M3 metróvonal és megállója
 - Villamos vonalak és megállóik

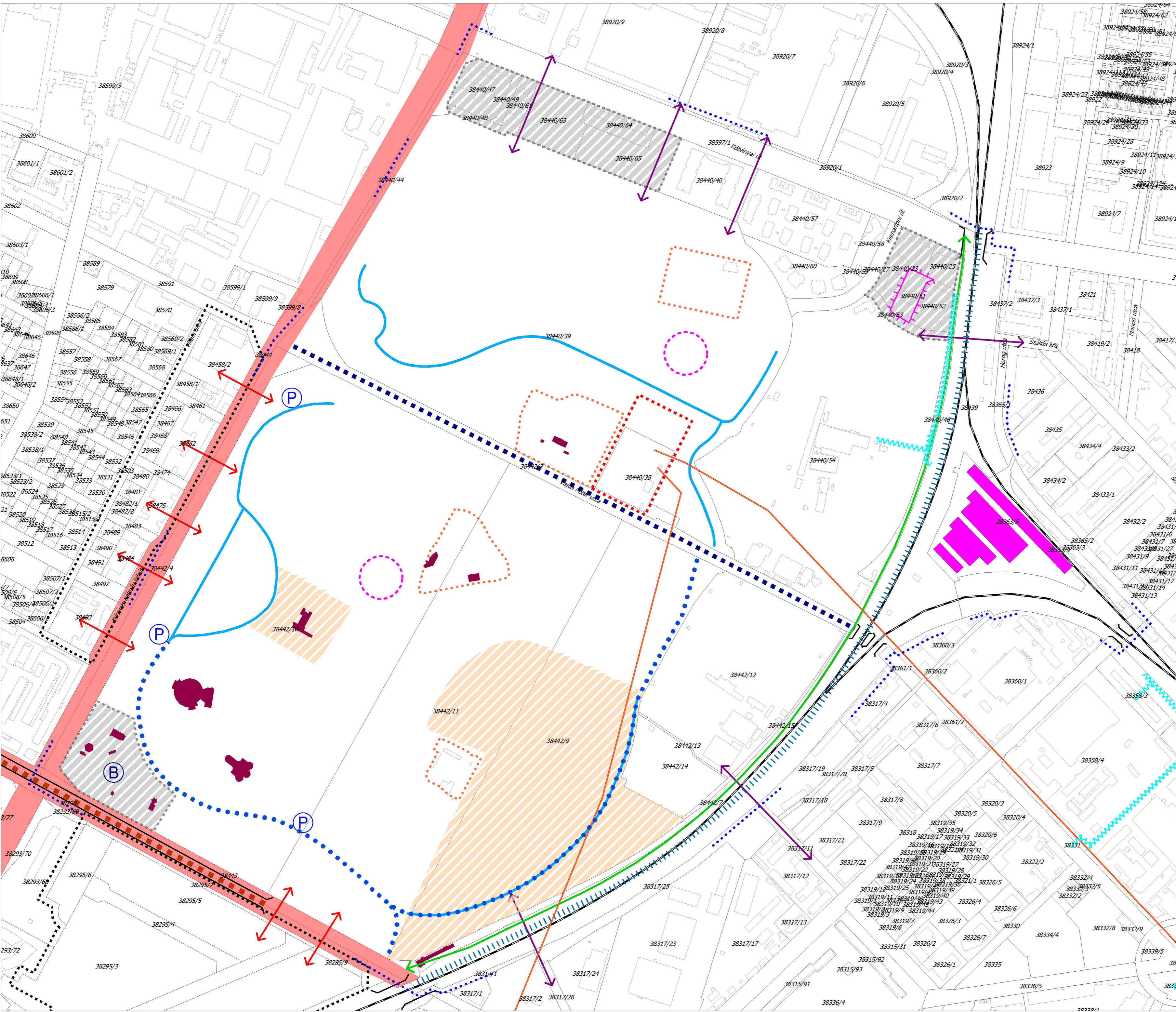

PROBLÉMATERKÉP

1:4000

JELMAGYARÁZAT

- Alaptérképi elemek**
- Telekhatárok
 - Helyrajzi szám
 - Épületek
 - Vizsgált terület határa
- Vizsgált terület problémái**
- Vasút elválasztó hatása
 - Hiányzó gyalogos kapcsolat
 - Feltárolt út hiánya
 - Forgalmi közút terhelő hatása
 - Áthaladó, zavaró forgalom
 - Közúti felüljáró elválasztó hatása
 - Indokolatlanul széles burkolt felület
 - Szerkezeti jelentőségű közúti forgalmi jellegű elválasztó hatása
 - Parkban elhelyezett zavaró parkolók
 - Zavaró kialakítású autóbussz végállomás
 - Nagyfeszültségű légveteték - építési korlátozás
 - Rendezetlen, rossz állapotú terület és épített környezet
 - Korlátozott közhasználatú létesítmény
 - Közterületi kapcsolattal nem rendelkező telek
 - Funkcionális kapcsolat hiánya
 - Parkidegen létesítmény
 - Rossz állapotú épület
 - Rossz állapotú játszótér
 - Kiemelkedően rossz állapotú parkrész
 - Magasvezetési gőzvezeték (BERT Zrt.)
 - Engedély nélkül megépült épületek

BUDAPEST X. KERÜLET

Népliget és környéke:

Könyves Kálmán körút – Kőbányai út – vasútvonal – Üllői út
által határol területre vonatkozó

Kerületi Építési Szabályzat (KÉSZ) módosítása

Budapest Főváros Városépítési Tervező Kft.

1061. Budapest, Andrássy út 10.

Tel: 3175-318, Fax: 3173-296

Budapest, 2019. szeptember

Budapest X. kerület, Népliget területére vonatkozó (Könyves Kálmán körút – Kőbányai út – MÁV vasútvonal – Üllői út által határolt terület) Kerületi építési szabályzat módosítása

MEGBÍZÓ: BUDAPEST X. KERÜLET KŐBÁNYAI ÖNKORMÁNYZATA

Városrendezés, építészet: András István
TT/1É 01-0525
Horváth Ábel

.....

Közlekedés: Pető Zoltán
Tkö 01-2321
Becsák Péter
Tkö 01-10856

.....

Közművek:

Vízellátás-csatornázás: Szabó Krisztián
TV 01-16166

.....

Energiaellátás: Orosz István
TE, TH 05-1585

.....

Zöldfelület: Zétényi Dávid
TK 01-5307

.....

Ügyvezető: Albrecht Ute

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	1
1. BEVEZETŐ	2
2. ALÁTÁMASZTÓ MUNKARÉSZ.....	4
2.1. Beépítési terv.....	4
2.2. Alátámasztó szakági javaslatok	5
2.2.1. Településrendezési javaslat.....	5
2.2.2. Táj- és természetvédelmi javaslat	5
2.2.3. Zöldfelületi rendszer fejlesztésére vonatkozó javaslat	5
2.2.4. Közlekedési javaslat.....	6
2.2.5. Közművesítési javaslat.....	7
2.2.6. Környezeti hatások és feltételek	7
2.3. Hatályos településszerkezeti tervvel való összhang bemutatása	7
2.4. Szabályozási koncepció	7
3. JÓVÁHAGYANDÓ MUNKARÉSZ.....	9

1. BEVEZETŐ

A Népligetre hatályos KÉSZ módosítása a X. kerületi Önkormányzat megbízásából készül. Célja megteremteni az épülő Közlekedési Múzeum és a Népliget közötti, komfortos gyalogos összeköttetés kiépülésének lehetőségét.

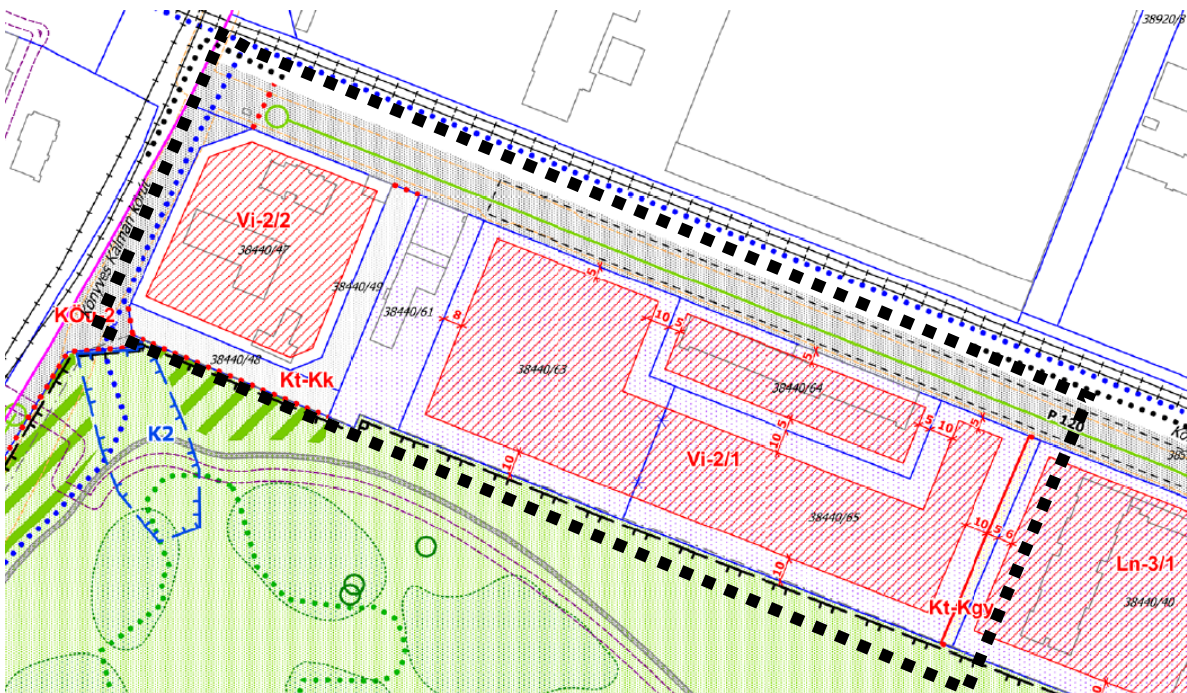
A kiemelt budapesti közösségi fejlesztések keretében az egykori Józsefvárosi pályaudvar és az egykori MÁV Északi Járműjavító területén megvalósítandó közcélú beruházások közlekedési kiszolgálásának egyes elemeiről szóló 1359/2019. (VI. 19.) Korm. határozat (továbbiakban Korm. határozat) alapján módosítani szükséges a Budapest X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testületének 9/2019. (III. 22.) a Budapest X. kerület, Népliget és környéke: Könyves Kálmán körút, Kőbányai út, vasútvonal és Üllői út által határolt terület kerületi építési szabályzatáról szóló önkormányzati rendeletét (továbbiakban: KÉSZ) a Korm. határozatban fogalmazott célok megvalósíthatóságának biztosítása érdekében. A határozatban szereplő célok között szerepel a múzeum és a városi park közötti gyalogos kapcsolat megteremtése.

Jelen KÉSZ módosítás a BFVT Kft. által 2019-ben a jelenleg hatályos KÉSZ-hez készült vizsgálatának felhasználásával készült. (A Megalapozó munkarész CD mellékletként szerepel az 1.4.2 fejezet aktualizálásával.)

A tervezési területre hatályos településrendezési eszközök

A tervezési feladat elkészítése során figyelembe kell venni Budapest főváros rendezési szabályzatról szóló, többször módosított 5/2015. (II. 16.) Főv. Kgy. rendeletet (a továbbiakban: FRSZ) és a hatályos Budapest főváros települészerkezeti tervet (a továbbiakban: TSZT 2017). A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Trk.) 20. § (1) bekezdése alapján a kerületi építési szabályzatoknak a fővárosi településrendezési eszközökkel összhangban kell készülniük.

A KÉSZ módosításának és egyeztetésének eljárását a Trk. 32. § (6) bekezdésében foglaltaknak megfelelően Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzata folytatja le a Trk. tárgyalásos eljárás szabályai szerint.

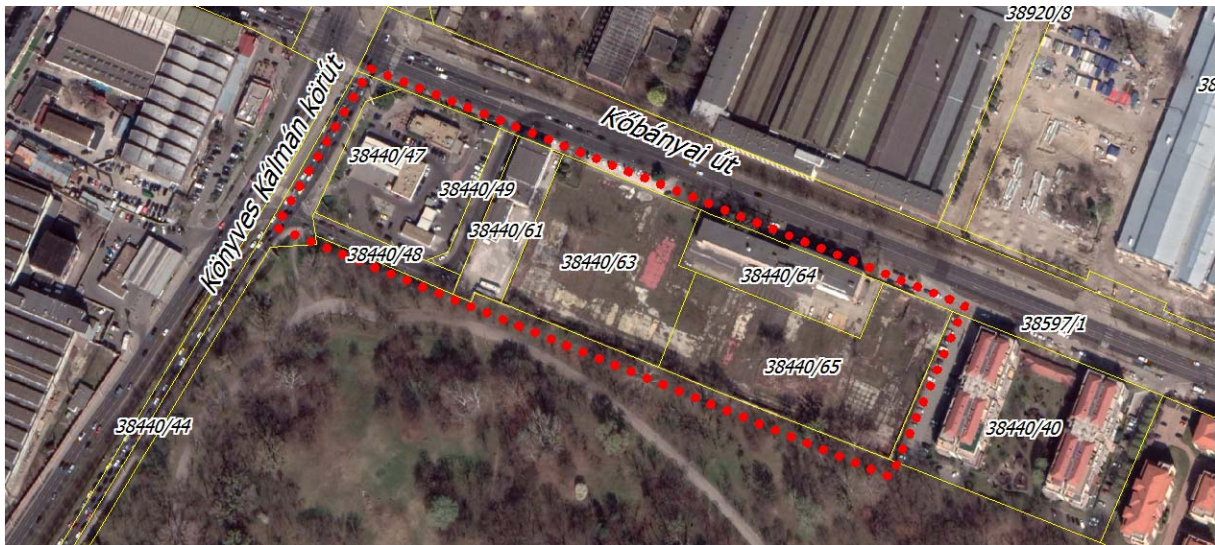

A módosítással érintett terület lehatárolása a hatályos KÉSZ-ben

Tervezési feladat

A szükséges módosítás a Kőbányai út déli oldalát érinti. A módosítás célja létrehozni a Korm. határozatban foglaltak megvalósíthatóságának szabályozási kereteit, amely biztosítja a hiányzó keresztirányú kapcsolat kialakítását.

A KÉSZ-t az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény, az Országos Településrendezési és Építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet, a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény és a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény tartalmi követelményekre vonatkozó rendelkezéseinek figyelembe vételével kell elkészíteni.

A módosítással érintett terület lehatárolása légi fotón (forrás: Google Earth)

2. ALÁTÁMASZTÓ MUNKARÉSZ

2.1. Beépítési terv

A beépítési terv módosul abban a tekintetben, hogy a Kőbányai úton a lovas áruház (Nagy Lovas Kft.) 38440/61 hrsz.-ú, mintegy 3000 m² területű telkét a Magyar Állam birtokba veszi, és az közterületté alakul át. Az itt létrejövő közterületen fasorokkal szegélyezett gyalogos sétány tervezett a Kőbányai út és a Népliget között. A városi közpark északnyugati kaputérésébe vezető sétánynak köszönhetően javítható a Népliget és az egykori MÁV Északi Járműjavító területén tervezett fejlesztések, mindenek előtt a Közlekedési Múzeum közötti gyalogos kapcsolat. Az átkelés a Kőbányai úton a villamosmegállót is felfűző, új gyalogos átkelőknél lehet biztosítani. A sétány menti fasorok és zöldfelületek kiterjesztik a park zöldfelületét a Kőbányai útig, a városi park biztonságos és kellemes megközelítését teszik lehetővé. A park északnyugati kaputérése a sétányon keresztül is elérhetővé válik, fogadófelületei, funkciói ennek megfelelően alakíthatók ki.

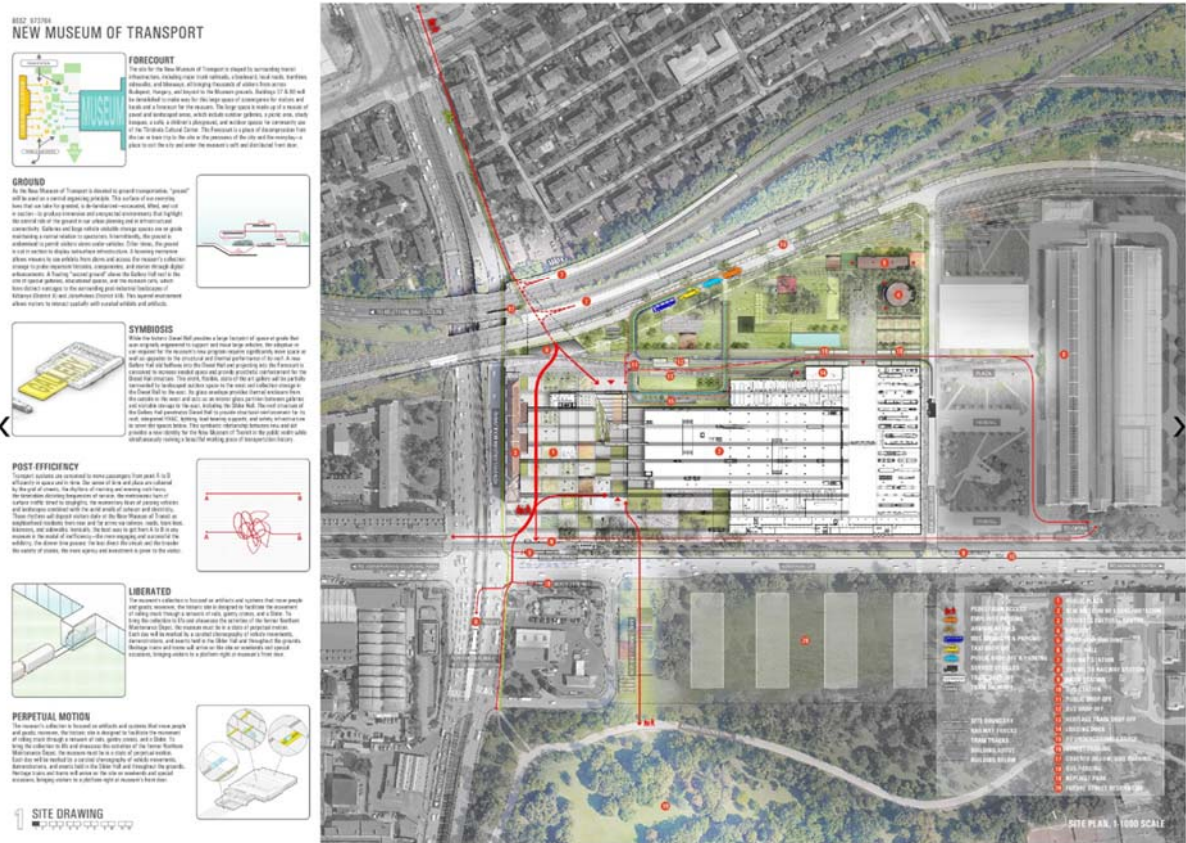

Módosított beépítési terv – kivágat

2.2. Alátámasztó szakági javaslatok

2.2.1. Településrendezési javaslat

A 38440/61 hrsz.-ú telken történő közterületi kapcsolat kialakítását már az új Közlekedési Múzeum nyertes pályázati terve is tartalmazza, ez a kapcsolat erősíti a Kőbányai út északi és déli oldala közötti összeköttetést, javítja a városi park és a kulturális negyed közötti átjárhatóságot, együttes használatot.

Az új Közlekedési Múzeum tervpályázatának nyertes terve

Az érintett telek jelenlegi épületeit el kell bontani, ennek köszönhetően a jelenlegi keskeny közterületi kapcsolat kiszélesedik. A Kőbányai út – Könyves Kálmán körút csomópontjában intenzív, intézményi, míg az új sétánytól keleti irányba egy lazább, alacsonyabb intenzitású vegyes beépítésre van lehetőség. Az új sétány becsatlakozik az Északnyugati kaputérségbe, több irányból biztosítva a városi park megközelíthetőségét.

2.2.2. Táj- és természetvédelmi javaslat

A tervezéssel érintett terület természetvédelmi értéket, védendő élőhelyet nem érint. A sétány megvalósítása nem jár értékes faállomány kivágásával. A városi park élővilágára nézve a tervezett módosítás kedvező, mivel az a meglévő beépítést csökkenti, a szabadterületeket növeli, javítva az ökológiai kapcsolatokat a városi park irányába.

2.2.3. Zöldfelületi rendszer fejlesztésére vonatkozó javaslat

A termőmódosítás eredményeként lehetőség nyílik színvonalas tájépítészeti megoldásokat felvonultató sétány kialakítására. A gyalogos burkolatokat a várható forgalomra kell méretezni, nagyvonalú sétányt teremtve, de emellett teret kell hagyni a zöldfelület-fejlesztés számára: a sétányt teljes értékű, díszítő

és kondicionáló célú zöldfelületekkel tagolva célszerű kialakítani. A komfortos helyi klíma kialakítását kisebb vízarchitektúrák létesítése is segítheti. A burkolatokat vízáteresztő módon javasolt kialakítani.

A szabályozási terv kétoldali fasor telepítését írja elő a burkolt felületeken jelentkező hősziget-hatás mérséklésére. A fasor telepítésnél nagy lombkorona-borítottságot biztosító, várostűrő, útsorfa minőségű fák ültetendők, az öntözés lehetőségéről is gondoskodva. A faegyedek telepítésénél a fák egészséges, dinamikus fejlődéséhez szükséges felszín alatti közműmentes élettér biztosítandó.

2.2.4. Közlekedési javaslat

Északi Járműjavító fejlesztési területe és a Népliget közötti gyalogos közlekedési kapcsolatokat alapvetően a Kőbányai út keresztezésének lehetősége határozza meg. A lovas áruház melletti csomópont látszólag csak a szomszédos benzinkút és a gyorsétterem forgalmát szolgálja, azonban ezen a csomóponton keresztül bonyolódik le a Kőbánya városközpont – Rákóczi híd irányú forgalom mindkét iránya is.

A közlekedési kapcsolat szempontjából a gyalogátkelőhely kijelölése a csomópont keleti ágán lenne célszerű, azonban a jelzőlámpás forgalomszabályozás jellegéből adódóan ez jelentősen csökkentené az érintett csomópont átbocsájtó képességét.

Forgalomtechnikai szempontból a gyalogosok csomóponton történő átvezetése a Nyugati és a dél ág keresztezésével biztosítható.

2.2.5. Közművesítési javaslat

A meglévő épület jelenleg közművekkel ellátott bekötővezetékek által. Az épület elbontása esetén a meglévő bekötővezetéseket a szolgáltatókkal egyeztetett módon el kell távolítani.

2.2.6. Környezeti hatások és feltételek

A tervmódosítás környezeti szempontból kedvező, mivel az a jelenlegi állapothoz képest alacsonyabb beépítettséget, magasabb zöldfelületi arányt és lombkorona-borítottságot eredményez az érintett területen. A zöldfelületi fejlesztések a helyi klímaviszonyok, a levegőminőség, valamint a csapadékvíz-gazdálkodás szempontjából is kedvezőek. Vízáteresztő burkolatok kialakításával javítható a talaj állapota, vízháztartása.

2.3. Hatályos településszerkezeti tervvel való összhang bemutatása

Az Étv. meghatározza Budapesten a településrendezési eszközök rendszerét. A főváros településrendezési eszközei a fővárosi településszerkezeti terv, a fővárosi rendezési szabályzat, a kerületi építési szabályzatok, a Duna-parti építési szabályzat és a Városligeti építési szabályzat.

Jelen fejezetben kerül részletes bemutatásra a Népliget területére tervezett Kerületi építési szabályzatnak (KÉSZ), Budapest főváros rendezési szabályzatról szóló, többször módosított 5/2015.(II.16.) Főv. Kgy. rendelettel (FRSZ) és a hatályos településszerkezeti tervvel (TSZT 2017) való összhang igazolása.

FRSZ – Vi-2

Sűrűség		Terület	Építhető szintterület m ²	
bsá	bsp	m ²	általános	parkolás
2,25	1,0	32730,11	73642,75	32730,11

KÉSZ

Építési övezet jele	Szintterületi mutató		Terület m ²	Építhető szintterület m ²				
	szmá	szmp		általános	parkolás			
Vi-2/1	2,75	1,0	20357,38	55982,8	20357,38			
Vi-2/2	2,25	1,0	6890,40	15503,4	6890,4			
Σ	-	-	27247,78	71486,2	30048,1			
79943,49	>	79187,08	és	35530,44	>	30048,1	=	MEGFELEL

2.4. Szabályozási koncepció

A szabályozási terv a 38440/61 hrsz.-ú ingatlant Kt-Kk jelű övezetbe sorolja, az ide sorolt területek a kerületi jelentőségű közutak területe. A Vi-2/2 jelű építési övezetet körülvevő Kt-Kk övezet területe biztosítja a gépjármű forgalom áthaladását, beépítésre szánt terület megfelelő feltárását, valamint a tervezett sétány kialakítását, továbbá közlekedési célú közterületek kétoldali fásítása jelölés biztosítja az új közterületi fasorok telepítését.

Az új megközelítés miatt az északnyugati K2 jelű „Kaputérség” lehatárolását bővíteni kellett, továbbá a „Környezetvédelmi parksáv” jelölés az érintett területéről törölni került.

Részlet a szabályozási tervből

3. JÓVÁHAGYANDÓ MUNKARÉSZ

Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testületének

.../2019. (... ..) önkormányzati rendelete

a Budapest X. kerület, Népliget és környéke: Könyves Kálmán körút, Kőbányai út, vasútvonal és Üllői út által határolt terület kerületi építési szabályzat módosításáról

Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testülete az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 62. § (6) bekezdés 6. pontjában kapott felhatalmazás alapján, az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 13. § (1) bekezdésében és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 23. § (5) bekezdés 6. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. § a Budapest X. kerület, Népliget és környéke: Könyves Kálmán körút, Kőbányai út, vasútvonal és Üllői út által határolt terület kerületi építési szabályzatról szóló 9/2019. (III.. 22.) önkormányzati rendelet 1. mellékletének helyébe jelen rendelet 1. melléklete lép.

2. § Ezen rendelet a kihirdetése napját követő napon lép hatályba.

D. Kovács Róbert Antal
polgármester

Dr. Szabó Krisztián
jegyző

JELMAGYARÁZAT

- SZABÁLYOZÁS ALAPELEMEI**
- Szabályozási vonal
 - 5,00 Szabályozási szélesség
 - Építési övezet, övezet jele
 - Építési övezet, övezet jele
 - Zvp-O
 - Zvp-U
 - Köztérrelátó övezetek
 - Közpályás közlekedési létesítmények területének övezete (KÖK-1, KÖK-2)

- SZABÁLYOZÁS MÁSODLAGOS ELEMEI**
- ÉPÍTÉSI TELEKRE, TELEKRE VONATKOZÓ SZABÁLYOZÁSI ELEMEK**
- Kötelező megszüntető jel
 - Építési hely
 - Épület elhelyezésére kijelölt hely beépítésre nem szánt területen
 - A telek be nem építhető része
 - Kaputárság

- EGYÉB SZABÁLYOZÁSI ELEMEK**
- Gyalogos híd építménye elhelyezése szolgáló terület
 - Felszíni személygépjármű-, vagy autóbussz parkoló határa, felhívószám
 - Közpályás közlekedés vágánytengelye
 - Településszervezeti jelentőségű kerékpáros infrastruktúra nyomvonal
 - Táskurukodás, rekreációt szolgáló út nyomvonal
 - Gyalogos sétány nyomvonal
 - Biztosítandó gyalogos, kerékpáros kapcsolat
 - Biztosítandó közúti kapcsolat

- Sport- és játszótérrel rendelkező parkterület
- Rendezvényterülettel rendelkező parkterület
- Megőrzendő karakterű díszkert
- Megőrzendő karakterű nyílt szabadterület
- Megtartandó, különösen értékes faegyed
- Megtartandó, különösen értékes fasor
- Megtartandó, különösen értékes facsoport, fallomány
- Telepítendő fasor
- Közelkedési célú közterületek egyoldali fásítása
- Közelkedési célú közterületek kétoldali fásítása
- Környezetvédelmi pánksáv
- Közhasználat elől állandóan elzárható terület
- Közhasználatú építmények elhelyezése szolgáló terület
- Bontandó épület közterületen

- VÉDELEM, KORLÁTOZÁS, KÖTELEZETTSÉG**
- OROSZKÖVÉDELIM**
- I. Országos művi értékvédelem
 - Történelmi kert határa
 - Műemlék környezet
 - Műemlék
 - II. Helyi művi értékvédelem
 - Helyi jelentőségű védett épület (kerületi)

- KÖZLEKEDÉSI ELEMEK KORLÁTOZÁSAI**
- Vasútvonal védősávolsága
 - Gyorsvasúti vonal védelmi zónája
- KÖZMŰVEK KORLÁTOZÁSAI**
- Nagy köznyomúsú földgáz elosztóvezeték biztonsági övezete
 - 120 kV-os légvezeték fűtővezeték biztonsági övezete
 - 120 kV-os földkábeles fűtővezeték biztonsági övezete

- TÁJÉKOZTATÓ ELEMEK**
- Kerülethatár
 - Meglévő/tervezett hidfelújáró
 - Tervezési terület határa
 - Javasolt megszüntető jel
 - Gyorsvasúti nyomvonal felszín alatt
 - Alapérképen nem szereplő, meglévő épület
 - Potenciálisan talajszennyezett terület
 - Út és átjárás szolgalmi joggal érintett telek

- ALAPTÉRKEPI ELEMEK**
- Telekhatár
 - Épületek

Építési övezet jele	Beépítésre szánt övezetek	Beépítésre nem szánt övezetek
VI-2/1	sz 35% 60% 3,75 m ² 8.000 m ² 14 m 35% 1,2 m ²	Zvp-O 90.000 m ² 7,5 m 70% -
VI-2/2	sz 35% 60% 3,30 m ² 5.800 m ² 14 m 35% 1,0 m ²	Zvp-U 30.000 m ² 7,5 m 90% -
VI-2/3	sz 35% 60% 1,5 m ² 1.000 m ² 14 m 35% 0,75 m ²	KÖK-1 sz 9% - - - - 7,5 m - - -
Ln-3/1	sz 35% 60% 1,75 m ² 5.800 m ² 16 m 35% 0,75 m ²	KÖK-2 sz 100% - - - 20.000 m ² 7,5 m 20% -
K-Sp/1	sz 40% 40% 0,5 m ² 100.000 m ² 14 m 35% 0,5 m ²	
K-Sp/2	sz 40% 40% 1,0 m ² 50.000 m ² 16 m 35% 0,5 m ²	

B F V T KRL

Kerületi építési szabályzat SZABÁLYOZÁSI TERV

BUDAPEST FŐVÁROS VÁROSMÉRTÉSI ÉS TERVEZÉSI FŐFELVÁZOLÓI IRODA

TERVEZŐ: ...

NYOMTATVA: 2019. ...